

**Obec Turie
Hlavná 214
013 12 Turie**

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE TURIE

**Správa o hodnotení strategického dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z. z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení
niektorých zákonov**

August 2020

Zhotoviteľ:

**ENVI-EKO, s. r. o.
Platanová 3225/2
010 07 Žilina**

Navrhovateľ:

Obec Turie
Hlavná 214
013 12 TURIE
Tel.: 041/5989172
E-mail: starostka@obecturie.sk

Riešiteľská organizácia:

ENVI-EKO

ENVI-EKO, s. r. o.
Platanová 3225/2
010 07 ŽILINA
Tel.: 0908 904243
E-mail: envi.eko@gmail.com

Názov:

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE TURIE

Stupeň projektovej dokumentácie:

Správa o hodnotení strategického dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z. z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene
a doplnení niektorých zákonov

Dátum vyhotovenia:

August 2020

OBSAH	2
ČASŤ A - ZÁKLADNÉ ÚDAJE	6
I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI	6
I.1. OZNAČENIE	6
I.2. SÍDLO	6
I.3. KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA, OD KTORÉHO MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCII A MIESTO NA KONZULTÁCIU	6
II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCII	7
II.1. NÁZOV	7
II.2. ÚZEMIE	7
II.3. DOTKNUTÉ OBCE	7
II.3. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	7
II.5. DOTKNUTÉ ORGÁNY	7
II.6. SCHVAĽUJÚCI ORGÁN	8
II.7. REZORTNÝ ORGÁN	8
II.8. VYJADRENIE O VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE	8
ČASŤ B - ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	9
I. ÚDAJE O VSTUPOCH	9
I.1. PÔDA	9
I.2. VODA	15
I.3. SUROVINY	17
I.4. ENERGETICKÉ ZDROJE	17
I.4.1. Elektrická energia	17
I.4.2. Zemný plyn a teplo	19
I.5. NÁROKY NA DOPRAVU A INÚ INFRAŠTRUKTÚRU	21
II. ÚDAJE O VÝSTUPOCH	28
II.1. OVZDUŠIE	28
II.2. ODPADOVÉ VODY	29
II.3. ODPADY	32
II.4. HLUK A VIBRÁCIE	33
II.5. ŽIARENIE A INÉ FYZIKÁLNE POLIA	35
II.6. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE	35
ČASŤ C - KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	39
I. VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	39
II. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA – PODĽA STUPŇA ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE	40

II.1. HORNINOVÉ PROSTREDIE – INŽINIERSKO-GEOLOGICKÉ VLASTNOSTI, GEODYNAMICKÉ JAVY, LOŽISKÁ NERASTNÝCH SUROVÍN, GEOMORFOLOGICKÉ POMERY, STAV ZNEČISTENIA HORNINOVÉHO PROSTREDIA	40
II.1.1. Horninové prostredie – inžiniersko geologické vlastnosti	40
II.1.2. Geodynamické javy	41
II.1.3. Radónové riziko	42
II.1.4. Ložiská nerastných surovín	43
II.1.5. Geomorfologické pomery	44
II.1.6. Stav znečistenia horninového prostredia	45
II.2. KLIMATICKÉ POMERY	45
II.2.1. Zrážky	46
II.2.2. Teplota	46
II.2.3. Vlhkosť vzduchu, oblačnosť a slnečný svit	47
II.2.4. Veternosť	47
II.3. OVZDUŠIE – STAV ZNEČISTENIA OVZDUŠIA	48
II.4. VODNÉ POMERY	48
II.4.1. Povrchové vody	48
II.4.2. Podzemné vody	49
II.4.3. Pramene a pramenné oblasti	49
II.4.4. Termálne a minerálne pramene	49
II.4.5. Vodohospodársky chránené územia	50
II.4.6. Stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd	50
II.5. PÔDNE POMERY	51
II.5.1. Pôdne typy, druhy a ich bonita	51
II.5.2. Stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu	53
II.5.3. Kvalita a stupeň znečistenia pôd	53
II.6. FAUNA A FLÓRA	53
II.6.1. Flóra a vegetácia	53
II.6.2. Fauna	55
II.6.3. Charakteristika biotopov	55
II.6.4. Chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy	56
II.6.5. Významné migračné koridory živočíchov	56
II.7. KRAJINA	57
II.7.1. Štruktúra a typ krajiny	57
II.7.2. Krajinná scenéria, stabilita a ochrana	58
II.8. CHRÁNENÉ ÚZEMIA, CHRÁNENÉ STROMY A OCHRANNÉ PÁSMA PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV, ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY	59
II.8.1. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov	59
II.8.2. Územný systém ekologickej stability	62
II.9. OBYVATEĽSTVO – DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE, SÍDLA, AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA	64
II.9.1. Demografické údaje	64
II.9.2. Sídla	65
II.9.3. Priemyselná výroba	66
II.9.4. Poľnohospodárska výroba	67
II.9.5. Lesné hospodárstvo	67
II.9.6. Služby	68
II.9.7. Rekreačia a cestovný ruch	68

II.9.8. Doprava a dopravné plochy	69
II.9.9. Technická infraštruktúra	71
II.9.10. Odpady a nakladanie s nimi	72
II.10. KULTÚRNE A HISTORICKÉ PAMIATKY A POZORUHODNOSTI, ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ	73
II.11. PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY	74
II.12. INÉ ZDROJE ZNEČISTENIA	74
II.13. ZHODNOTENIE SÚČASNÝCH ENVIRONMENTÁLNYCH PROBLÉMOV	74
III. HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A ODHAD ICH VÝZNAMNOSTI	78
III.1. VPLYV NA OBYVATEĽSTVO	79
III.2. VPLYV NA HORNINOVÉ PROSTREDIE, NERASTNÉ SUROVINY, GEODYNAMICKÉ JAVY A GEOMORFOLOGICKÉ POMERY	81
III.3. VPLYV NA KLIMATICKÉ POMERY	82
III.4. VPLYV NA OVZDUŠIE	84
III.5. VPLYV NA VODNÉ POMERY	86
III.6. VPLYVY NA PÔDU	90
III.7. VPLYVY NA FAUNU, FLÓRU A ICH BIOTOPY	91
III.8. VPLYV NA KRAJINU	93
III.9. VPLYVY NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA A OCHRANNÉ PÁSMA, VPLYVY NA ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY	95
III.9.1. Vplyvy na územia chránené podľa zákona č. 543/2002 Z. z.	95
III.9.2. Vplyvy na územia chránené podľa zákona č. 364/2004 Z. z.	96
III.9.3. Vplyvy na územný systém ekologickej stability	98
III.10. VPLYVY NA KULTÚRNE A HISTORICKÉ PAMIATKY, VPLYVY NA NA ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ	99
III.11. VPLYVY NA PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY	101
III.12. INÉ VPLYVY	102
III.13. KOMPLEXNÉ POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ICH POROVNANIE S PLATNÝMI PRÁVNÝMI PREDPISMI	102
IV. NAVRHOVANÉ OPATRENIA NA PREVENCIU, ELIMINÁCIU, MINIMALIZÁCIU A KOMPENZÁCIU VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE	106
V. POROVNANIE VARIANTOV	110
V.1. TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU	110
V.2. POROVNANIE VARIANTOV	110

VI. METÓDY POUŽITÉ V PROCESE HODNOTENIA VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A SPÔSOB A ZDROJE ZÍSKAVANIA ÚDAJOV O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA	114
VII. NEDOSTATKY A NEURČITOSTI V POZNATKOCH, KTORÉ SA VYSKYTLI PRI VYPRACÚVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ	126
VIII. VŠEOBECNE ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE	128
IX. ZOZNAM RIEŠITEĽOV A ORGANIZÁCIÍ, KTORÉ SA NA VYPRACOVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ PODIEĽALI	131
X. ZOZNAM DOPLŇUJÚCICH ANALYTICKÝCH SPRÁV A ŠTÚDIÍ, KTORÉ SÚ K DISPOZÍCII U NAVRHOVATEĽA A KTORÉ BOLI PODKLADOM PRE VYPRACOVANIE SPRÁVY O HODNOTENÍ	132
XI. DÁTUM A POTVRDENIE SPRÁVNOSTI A ÚPLNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU SPRACOVATEĽA SPRÁVY O HODNOTENÍ A OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA	136

ČASŤ A

ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

I.1. OZNAČENIE

Obec Turie

I.2. SÍDLO

Obecný úrad
Hlavná 214
013 12 Turie

I.3. KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA, OD KTORÉHO MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCII A MIESTO NA KONZULTÁCIU

Oprávnený zástupca obstarávateľa: Alica Kostolná, starostka obce

Kontaktná osoba: Alica Kostolná
Obecný úrad
Hlavná 214
013 12 Turie
tel.: 041/5989172
e-mail: starostka@obecturie.sk

Ing. arch. Ján Burian - URBION
- odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD obce Turie, reg. č. 229, podľa § 2a) stavebného zákona
ul. A. Kmeťa 305/40
010 01 Žilina
tel: 0905 362 046
e-mail: urbionsksro@gmail.com

Miesto na konzultácie: Obecný úrad Turie, Hlavná 214, 013 12 Turie

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCII

II.1. NÁZOV

Územný plán obce Turie

II.2. ÚZEMIE

Kraj:	Žilinský
Okres:	Žilina
Obec:	Turie
Katastrálne územie:	Turie

II.3. DOTKNUTÉ OBCE

(obec, ktorej územia sa týka navrhovaný strategický dokument, alebo ktorej územie môže byť zasiahnuté prijatím navrhovaného strategického dokumentu)

- Mesto Žilina, Nám. obetí komunizmu 1, 010 01 Žilina
- Mesto Martin, Námestie S. H. Vajanského 1, 036 49 Martin
- Mesto Rajecké Teplice, Nám. SNP 1/29, Rajecké Teplice
- Obec Rosina, Rosina 167, 013 22 Rosina
- Obec Višňové, Višňové 556, 013 23 Višňové
- Obec Stránske, Pod Stráň 168, 013 13 Rajecké Teplice
- Obec Porúbka, Rajecká cesta č. 29, 013 11 Porúbka
- Obec Lietavská Lúčka, Cementárenská 3, 013 11 Lietavská Lúčka

II.4. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

- Žilinský samosprávny kraj, ul. Komenského 48, 011 09 Žilina

II.5. DOTKNUTÉ ORGÁNY

(orgán verejnej správy, ktorého vyjadrenie sa vyžaduje pred schválením strategického dokumentu)

- Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, detašované pracovisko, ČSA 7, 974 31 Banská Bystrica
- Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Okresný úrad Žilina Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie OP a vybraných zložiek ŽP kraja, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
- Okresný úrad Žilina Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie OP a vybraných zložiek ŽP, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina ŠVS, ŠS OH, ŠS OO
- Okresný úrad Žilina, Odbor výstavby a BP, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina

- Okresný úrad Žilina, Odbor opravných prostriedkov, Ref. pôdohospodárstva, J. Kráľa 4, 010 01 Žilina
- Okresný úrad Žilina, Odbor krízového riadenia, J. Kráľa 4, 010 01 Žilina
- Okresný úrad Žilina, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
- Okresný úrad Žilina, pozemkový a lesný odbor, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08, 010 01 Žilina
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Žiline, Nám. požiarnikov 1, 010 01 Žilina
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline, V. Spanyola 27, 011 71 Žilina
- Krajský pamiatkový úrad Žilina, Mariánske námestie č. 19, 010 01 Žilina
- Obvodný banský úrad Prievidza, Matice slovenskej 10, 971 01 Prievidza

II.6. SCHVAĽUJÚCI ORGÁN

(orgán verejnej správy príslušný na schválenie strategického dokumentu)

- Obec Turie, obecné zastupiteľstvo, Hlavná 214, 013 12 Turie

II.7. REZORTNÝ ORGÁN

(ústredný orgán štátnej správy do pôsobnosti ktorého strategický dokument patrí)

- Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Námestie slobody č. 6, P.O.Box 100, 810 05 Bratislava

II.8. VYJADRENIE O VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

Riešené územie obce Turie sa nenachádza v blízkosti štátnych hraníc, najbližšia štátna hranica s Poľskou republikou je vzdialená cca 29,4 km a s Českou republikou cca 32,2 km. Vplyvy hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie „Územný plán obce Turie“ nepresahujú štátne hranice SR.

ČASŤ B

ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. ÚDAJE O VSTUPOCH

I.1. PÔDA

Polnohospodárske pozemky - zábery

Realizácia ÚPN-O Turie si vyžiada trvalý záber poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely.

Vyhodnotenie budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy je riešené na základe vyhlášky č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vyhodnotenie záberov PP

ÚPN-O Turie rieši variantne rozvoj jednotlivých funkčných zložiek v niekoľkých lokalitách, čo je podrobne zdokumentované v tabuľkách "Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde - Variant 1 a Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde - Variant 2".

Celková výmera lokalít s predpokladaným vyňatím poľnohospodárskej pôdy v k.ú. Turie je:

Variant 1:

- celková výmera riešených lokalít v k.ú. Turie je 50,10 ha, z toho 12,99 ha je záber poľnohospodárskej pôdy, do zoznamu najkvalitnejšej pôdy z uvedenej plošnej výmery pôdy patrí 0,88 ha

Variant 2:

- celková výmera riešených lokalít v k.ú. Turie je 52,06 ha, z toho 13,48 ha je záber poľnohospodárskej pôdy, do zoznamu najkvalitnejšej pôdy z uvedenej plošnej výmery pôdy patrí 0,78 ha

Tab. č. 1 Prehľad riešených lokalít a ich funkčné zameranie - Variant 1

Funkčné využitie	Lokality
Lokality určené pre rozvoj IBV	1, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15,
Lokality určené pre rozvoj rekreácie	6, 17, 18, 19, 21, 22
Lokality určené pre rozvoj OV	2, 7, 16
Lokality určené pre rozvoj izolačnej zelene	4
Lokality určené pre rozvoj poľnohospodárskej výroby	20
Lokality určené pre rozvoj výroby, technických služieb	3, 4

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE TURIE

Časť B - Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie
na životné prostredie prostredie vrátane zdravia

KAPITOLA I

Tab. č. 2 Prehľad riešených lokalít a ich funkčné zameranie - Variant 2

Funkčné využitie	Lokality
Lokality určené pre rozvoj IBV	1, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17*, 18*, 19*,
Lokality určené pre rozvoj rekreácie	6, 21, 22
Lokality určené pre rozvoj OV	2, 7, 16
Lokality určené pre rozvoj izolačnej zelene	4
Lokality určené pre rozvoj poľnohospodárskej výroby	20
Lokality určené pre rozvoj výroby, technických služieb	3, 4

Hrubo vyznačené čísla lokalít sa odlišujú oproti Variantu 1 vo výmere

Hrubo vyznačené čísla lokalít s hviezdíčkou sa odlišujú oproti Variantu 1 vo funkcii využitia

Tab. č. 3 Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde - Variant 1

Lokalita číslo	k. ú.	Funkčné využitie	Výmera lokality celková v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vykonané investičné zásahy	Užívateľ PP
				celkom v ha	z toho				
					kód/skupina BPEJ	Výmera lokality v ha	Najkvalitnejšia PP v ha		
1	Turie	IBV	3,40	0,86	0870403/7	0,71			SO
					0857203/5	0,10	0,10		SO
					0892683/9	0,05			SO
2	Turie	OV	1,14	1,14	0870203/8	1,06		meliorácie	SO
					0870403/7	0,08		meliorácie	SO
3	Turie	Výroba	0,68	0,68	0870203/8	0,68			SO
4	Turie	Výroba IBV izolačná zeleň	2,88	0,56	0870303/8	0,32			SO
					0870203/8	0,20		meliorácie	SO
					0870403/7	0,04		meliorácie	SO
5	Turie	IBV	1,70	0,44	0894002/8	0,17			SO
					0870203/8	0,27			SO
6	Turie	REK	0,67	0,20	0992785/9	0,02			SO
					0990562/9	0,18			SO
7	Turie	OV	0,24	0,24	0772303/7	0,09			SO
					0714065/7	0,15	0,15		SO
8	Turie	IBV	0,32	0,08	0706015/5	0,05	0,05		SO
					0789512/8	0,03			SO
9	Turie		0,24	0,06	0706015/5	0,06	0,06		SO
10	Turie	IBV	1,75	0,45	0706015/5	0,36	0,36	meliorácie	SO
					0789512/8	0,07		meliorácie	SO
					0789312/7	0,02		meliorácie	SO

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE TURIE

Časť B - Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie
na životné prostredie vrátane zdravia

KAPITOLA I

Tab. č. 3 Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde - Variant 1 - pokračovanie

Lokalita číslo	k. ú.	Funkčné využitie	Výmera lokality celková v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vykonané investičné zásahy	Užívateľ PP
				celkom v ha	z toho				
					kód/skupina BPEJ	Výmera lokality v ha	Najkvalitnejšia PP v ha		
11	Turie	IBV	1,96	0,49	0779462/8	0,13			SO
					0894003/8	0,36			SO
12	Turie	IBV	1,70	0,45	0779462/8	0,13			SO
					0779262/8	0,11			SO
					0789242/7	0,21			SO
13	Turie	IBV	0,71	0,18	0879362/8	0,18			SO
14	Turie	IBV	16,88	4,21	0879362/8	1,67			SO
					0789342/8	2,09			SO
					0789242/7	0,45			SO
15	Turie	IBV	4,72	1,18	0789342/7	0,72			SO
					0879362/8	0,46			SO
16	Turie	OV	0,14	0,14	0879362/8	0,14			SO
17	Turie	REK	0,23	0,06	0814061/7	0,06			SO
18	Turie	REK	0,35	0,08	0814061/7	0,08			SO
19	Turie	REK	0,29	0,07	0814061/7	0,07			SO
20	Turie	IBV	1,22	0,37	0871233/6	0,14	0,14	meliorácie	SO
					0770203/5	0,20		meliorácie	SO
					0871543/7	0,01			SO
					0770403/7	0,02	0,02	meliorácie	SO
21	Turie	REK	7,53	0,91	0883675/9	0,35			SO
				0,91	0872333/7	0,18		meliorácie	SO
				0,91	0892685/9	0,16			SO
				0,91	0890462/8	0,10			SO
				0,91	0872403/7	0,10			SO
				0,91	0892885/9	0,02			SO
22	Turie	REK	1,35	0,14	0872523/8	0,08			SO
					0872333/7	0,06		meliorácie	SO
Celkom			50,10	12,99		12,99	0,88		

Vysvetlivky: IBV - funkcia IBV a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívy A, REK - funkcia rekreácie a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívy R, OV - funkcia občianskej vybavenosti a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívy O, výroba - funkcia výroby a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívy V, MD - miestne družstvo, SO - súkromné osoby

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE TURIE

Časť B - Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie
na životné prostredie vrátane zdravia

KAPITOLA I

Tab. č. 4 Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde - Variant 2

Lokalita číslo	k. ú.	Funkčné využitie	Výmera lokality celková v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vykonané investičné zásahy	Užívateľ PP
				celkom v ha	z toho				
					kód/skupina BPEJ	Výmera lokality v ha	Najkvalitnejšia PP v ha		
1	Turie	IBV	2,02	0,51	0870403/7	0,50			SO
					0892683/9	0,01			SO
2	Turie	OV	1,14	1,14	0870203/8	1,06		meliorácie	SO
					0870403/7	0,08		meliorácie	SO
3	Turie	Výroba	0,68	0,68	0870203/8	0,68			SO
4	Turie	Výroba IBV izolačná zeleň	2,88	0,56	0870303/8	0,32			SO
					0870203/8	0,20		meliorácie	SO
					0870403/7	0,04		meliorácie	SO
5	Turie	IBV	0,12	0,04	0894002/8	0,02			SO
					0870203/8	0,02			SO
6	Turie	REK	0,67	0,20	0992785/9	0,02			SO
					0990562/9	0,18			SO
7	Turie	OV	0,24	0,24	0772303/7	0,09			SO
					0714065/7	0,15	0,15		SO
8	Turie	IBV	0,32	0,08	0706015/5	0,05	0,05		SO
					0789512/8	0,03			SO
9	Turie		0,24	0,06	0706015/5	0,06	0,06		SO
10	Turie	IBV	4,44	1,12	0706015/5	0,36	0,36	meliorácie	SO
					0789512/8	0,18			SO
					0789312/7	0,58		meliorácie	SO
11	Turie	IBV	3,23	0,79	0779462/8	0,13			SO
					0894003/8	0,49			SO
					0789312/7	0,17			SO
12	Turie	IBV	1,70	0,45	0779462/8	0,13			SO
					0779262/8	0,11			SO
					0789242/7	0,21			SO
13	Turie	IBV	0,71	0,18	0879362/8	0,18			SO
14	Turie	IBV	16,88	4,21	0879362/8	1,67			SO
					0789342/8	2,09			SO
					0789242/7	0,45			SO

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE TURIE

Časť B - Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie
na životné prostredie prostredie vrátane zdravia

KAPITOLA I

Tab. č. 4 Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde - Variant 2 - pokračovanie

Lokalita číslo	k. ú.	Funkčné využitie	Výmera lokality celková v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vykonané investičné zásahy	Užívateľ PP
				celkom v ha	z toho				
					kód/skupina BPEJ	Výmera lokality v ha	Najkvalitnejšia PP v ha		
15	Turie	IBV	5,68	1,45	0789342/7	0,75			SO
					0871543/7	0,18			SO
					0992773/9	0,06			SO
					0879362/8	0,46			SO
16	Turie	OV	0,14	0,14	0879362/8	0,14			SO
17*	Turie	IBV	0,23	0,06	0814061/7	0,06			SO
18*	Turie	IBV	0,35	0,08	0814061/7	0,08			SO
19*	Turie	IBV	0,29	0,07	0814061/7	0,07			SO
20	Turie	IBV	1,22	0,37	0871233/6	0,14	0,14	meliorácie	SO
					0770203/5	0,20		meliorácie	SO
					0871543/7	0,01			SO
					0770403/7	0,02	0,02	meliorácie	SO
21	Turie	REK	7,53	0,91	0883675/9	0,35			SO
					0872333/7	0,18		meliorácie	SO
				0,91	0892685/9	0,16			SO
				0,91	0890462/8	0,10			SO
				0,91	0872403/7	0,10			SO
				0,91	0892885/9	0,02			SO
22	Turie	REK	1,35	0,14	0872523/8	0,08			SO
					0872333/7	0,06		meliorácie	SO
Celkom			52,06	13,48		13,48	0,78		

Poznámka:

Hrubo vyznačené čísla lokalít sa odlišujú oproti Variantu 1 vo výmere

Hrubo vyznačené čísla lokalít s hviezdikou sa odlišujú oproti Variantu 1 vo funkcii využitia

Vysvetlivky: IBV - funkcia IBV a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívu A, REK - funkcia rekreácie a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívu R, OV - funkcia občianskej vybavenosti a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívu O, výroba - funkcia výroby a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívu V, MD - miestne družstvo, SO - súkromné osoby

Najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda

Nariadením vlády SR č. 58/2013 z 13. marca 2013 o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sa niektoré pôdy preradili do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Z dotknutých pôd sú v katastri obce Turie tieto BPEJ: **0706015**, **0714065**, **0770403**, 0771303, 0771503, 0772003, 0772203,

0857203, 0857403, 0869202, **0871233**, 0871333, 0871403. Hrubo vyznačené BPEJ sú predmetom záujmu budúceho odňatia poľnohospodárskej pôdy.

Podľa variantu č. 1 z plošnej výmery pôdy predpokladanej na odňatie patrí do zoznamu najkvalitnejšej pôdy 0,88 ha a podľa variantu č. 2 patrí do zoznamu najkvalitnejšej pôdy 0,78 ha.

Zdôvodnenie záberov najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy

Obec Turie je vidiecke sídlo určené pre bývanie, rekreačné využitie a poľnohospodársku výrobu. Stavebný rozvoj bytovej výstavby je možný iba v rámci záhrad rodinných domov, alebo vo vymedzených lokalitách v bezprostrednej nadväznosti na zastavané územie. Z urbanistického hľadiska je logické pokračovať v rozvoji obce v nadväznosti na skutočne zastavané územie a vybudovanú technickú infraštruktúru. Vzhľadom k tomu, že najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy sa nachádzajú po obvode zastavaného územia, nedá sa vyhnúť ich záberu.

Navrhované lokality na rozvoj sa budú zastavovať postupne, tak aby sa poľnohospodárska pôda dala využívať čo najdlhšie.

Lesné pozemky

Okrem záberov poľnohospodárskej pôdy sa navrhuje aj záber lesnej pôdy.

Záber lesa je vo výkresovej časti (viď Výkres č. 6 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na poľnohospodárskej a lesnej pôde) označený ako lokalita číslo 23. Podľa charakteristiky navrhovaného využitia lokalít (vodojem) sa predpokladá trvalé vyňatie iba časti lesných pozemkov, ktorým sa v danom prípade rozumie trvalá zmena druhu pozemku. Na odlesnenie sa navrhuje výmera 0,09 ha lesných pozemkov. Záber sa navrhuje pre nový vodojem pre obec Turie.

Tab. č. 5 Vyhodnotenie návrhov na trvalé vyňatie pozemkov z LP a prehľad o výške odvodu

Lokalita číslo	k. ú.	Funkčné využitie	Výmera lokality celkom v ha	Dielec	Výmera LPF v ha	HSLT	Kategória lesa	Rubná doba	Efekt VPF za rubnú dobu v €/ha	Zvýšenie/oslobodenie odvodu (+/-) %	Odvod za trvalé odňatie v €
23	Turie	vodojem	0,09	191	0,09	402	H	110	46139	0	4 153
Spolu			0,09		0,09						4 153

Vysvetlivky:

k. ú. - katastrálne územie

HSLT - (hospodárske súbory lesných typov) - 402 - Svieže vápencové bučiny

kategória lesa: H - hospodárske lesy

efekt VPF - efekt verejnoprospešných funkcií za rubnú dobu

zvýšenie /oslobodenie odvodu (+/-) % - § 9 (zákona 326/2005 o lesoch)

Záber lesných pozemkov v lokalite 23 sa navrhuje pre nový vodojem pre obec Turie. Výška náhrady za obmedzenie vlastníckych práv obmedzením využívania alebo osobitným režimom hospodárenia lesných pozemkov podľa § 35 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov a predpisov vydaných na jeho základe bude vyčíslená v čase realizácie návrhu.

Výmery lokalít budú upresnené pred vydaním stavebného povolenia na danú stavbu. Povinnosťou investora bude pred vydaním stavebného povolenia požiadať príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva v súlade s ustanovením § 5 a 7 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov o vydanie rozhodnutia o trvalom vyňatí pozemku z plnenia funkcií lesov, resp. o obmedzenie využívania funkcií lesov. Podrobnosti a náležitosti predloženia žiadosti určuje vykonávacia vyhláška MP SR č. 12/2009 Z. z. o ochrane lesných pozemkov pri územnoplánovacej činnosti a pri ich vyňatí a obmedzení z plnenia funkcií lesov.

I.2. VODA

Zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou

Súčasný stav

Obec Turie je zásobovaná pitnou vodou z verejnej vodovodnej siete, ktorá je napojená na skupinový vodovod Nová Bystrica - Čadca - Žilina, v správe SEVAK, a.s. Žilina. Z vodárenských zdrojov Turská dolina - Dedová, Čerenková (s využiteľným množstvom 43,12 l/s) je pitná voda privádzaná prírodnými potrubiami DN 150 a DN 200 do vodojemu I. tlakového pásma Žilina - Bôrik s objemom 2 x 500 m³, 1 x 1 000 m³ (397,02 m n.m./393,54 m n.m.).

V súčasnej dobe je z vodárenských zdrojov Turie voda dopravovaná do VDJ Žilina - Bôrik dvomi prírodnými potrubiami - DN 150 mm a DN 200 mm. Pôvodne boli prírodné potrubia tri, potrubie DN 125 mm je v súčasnosti pre jeho nevyhovujúci technický stav odstavené. Aj potrubia DN 150 a DN 200 sú už kapacitne aj technicky nevyhovujúce (často poruchové). Z uvedeného dôvodu prevádzkovateľ vodovodu (Sevak, a.s. Žilina) pristúpil k zámeru rekonštrukcie prírodného potrubia z VZ Turie (Dedová) do vodojemu VDJ Žilina - Bôrik v rámci investičnej stavby „SKV Žilina - rekonštrukcia prírodných potrubí z VZ Turie“ s predpokladanou dobou realizácie r. 2019 - 2023 (rozhodnutie o umiestnení stavby - 1. etapa, 5473/2018-45023/2018-OSP-DRA, 22.08.2018). podľa uvedenej investičnej stavby, v rámci zrušenia prívodu vody DN 150 v úseku od konca obce Turie po AŠ Chrást', ostane toto potrubie (v mieste prepojenia s vodovodom DN 125) slúžiť ako rozvodné vodovodné potrubie pre obec Turie. Z toho dôvodu bude potrebné riešiť aj tlakové pomery v tomto vodovode vybudovaním armatúrnej šachty s redukčným ventilom (v blízkosti areálu DSS Turie).

V rámci Investičnej stratégie zásobovania pitnou vodou je plánované budovanie akumuláčného vodojemu pre obec Turie s kapacitou 2 x 100 m³, vrátane prírodného potrubia profilu DN 160, dĺžky cca 1 km.

Existujúca rozvodná vodovodná sieť profilu DN 80 - DN 150 slúži na zabezpečenie obyvateľstva pitnou a požiarou vodou a pokrýva celú zástavbu v obci. Jednotlivé nehnuteľnosti sú pripojené na verejný vodovod vodovodnými prípojkami, na ktorých sú osadené fakturačné meradlá. Rozvodná vodovodná sieť je rozdelená na 5 tlakových pásiem.

Pre riešené územie boli vypracované štúdie pre lokality Záhumnie (2016), Preddolie (2019) a Richtárnica (2019), ktoré sú v návrhu akceptované.

Na trasách vodovodu sú osadené nadzemné požiarne hydranty, rozmiestnené podľa príslušnej STN. Každá dimenzia potrubia má svoje kapacitné parametre pre zabezpečenie požiarnej vody. Požiaru vodu je možné zabezpečiť aj iným spôsobom (odberom z vodných tokov, formou hasiacich prístrojov resp. vnútorných požiarnych hydrantov, a pod.).

Návrh

Návrh ÚPN obce Turie rešpektuje súčasný systém zásobovania pitnou vodou a navrhuje rozšírenie existujúcej rozvodnej vodovodnej siete vo väzbe na územný rozvoj.

Potreba pitnej vody

Potreba pitnej vody pre obec predpokladá, že na verejný vodovod bude v roku 2040 napojených 2 300 obyvateľov, zariadenia občianskej vybavenosti, rekreácie a športu.

Potreba pitnej vody je vypočítaná podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z. z. zo dňa 14. 11. 2006 na výpočet potreby vody pri navrhovaní vodovodných a kanalizačných zariadení a posudzovaní výdatnosti vodných zdrojov.

Výpočet potreby pitnej vody

Pre obyvateľstvo (návrh pre 100 % zásobovaného obyvateľstva)

1. pre bytový fond ($k_d = 1,6$, $k_h = 1,8$) - pre veľkosť územia od 1 000 do 5 000 obyvateľov - špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov, navrhuje sa $150 \text{ l.obyv}^{-1}.\text{deň}^{-1}$
2. pre základnú občiansku a technickú vybavenosť navrhujeme $25 \text{ l.osoba}^{-1}.\text{deň}^{-1}$.

Tab. č. 6 Rekapitulácia potreby pitnej vody v roku 2040

Popis	Počet obyvateľov	Špec. potreba	Q_d $\text{m}^3/\text{deň}$	k_d	$Q_d \text{ max}$ $\text{m}^3/\text{deň}$	$Q_h \text{ max}$ l/s	k_h	$Q_h \text{ max}$ l/s	Počet dní/rok	Q_r m^3/rok
Navrhovaný stav pre rok 2040	2 300	150	345,0	1,6	552	6,38	1,8	11,48	365	125 925
Občianska a technická vybavenosť	2 300	25	57,5	1,6	92	1,7	1,8	3,06	365	20 987
Potreba pitnej vody celkom			402,5		644	8,08		14,54		146 912

Akumulácia vody - posúdenie vodojemu

Potrebná minimálna akumulácia vody je 60 % z maximálnej dennej potreby t.j. min. 290 m^3 .

V súčasnosti je voda pre obec Turie kumulovaná vo VDJ Žilina - Bôrik s objemom $2 \times 500 \text{ m}^3$, $1 \times 1\,000 \text{ m}^3$ ($397,02 \text{ m n.m.}/393,54 \text{ m n.m.}$). V rámci Investičnej stratégie zásobovania pitnou vodou je plánované vybudovanie akumulčného vodojemu pre obec Turie s kapacitou $2 \times 100 \text{ m}^3$, vrátane prírodného potrubia profilu DN 160, dĺžky cca 1 km. Akumulácia bude aj pre navrhovaný stav dostatočná.

Rozvodná vodovodná sieť

ÚPN-O navrhuje rozšírenie rozvodnej vodovodnej siete profilu DN 100 a DN 150 vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj.

Návrh zásobovania pitnou vodou je zakreslený v grafickej časti ÚPN O Turie vo výkrese č. 4 Výkres riešenia verejného technického vybavenia - vodné hospodárstvo v mierke 1 : 10 000. Navrhované vodárenské zariadenia sú špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnom článku Závaznej časti ÚPN O Turie.

Zásobovanie požiarou vodou

Verejný vodovod, podľa platnej legislatívy preberá okrem funkcie primárneho zásobovania obyvateľstva pitnou vodou aj funkciu požiarneho zabezpečenia. V zásobovacích a rozvodných radoch vodárenského distribučného systému sa pre zásobovanie vodou využíva tlakový systém, ktorý zabezpečuje dopravu vody zo zdroja do miest spotreby. Podľa platných noriem a predpisov musí minimálny tlak spĺňať podmienku min. $0,25 \text{ MPa}$ (platí pre odberné miesto, ktoré plní aj požiaru funkciu) a max. tlak $0,60 \text{ MPa}$ (pri zložitejšej členitosti terénu).

Zásobovanie úžitkovou vodou

Zdrojmi úžitkovej vody sú vlastné zdroje, prípadne vodné toky v území. Podmienkou využívania vôd je dodržiavanie globálnych ekologických limitov, ktoré predstavujú medznú hodnotu, pod ktorú nesmie poklesnúť prirodzený prietok v povrchovom toku. Doporučená hodnota limitu podľa „Generelu ochrany a racionálneho využívania vôd“, $MQ_{eko} = (0,65 - 0,7) \times Q_{365d}$.

I.3. SUROVINY

Realizácia ÚPN-O Turie nebude mať osobitné nároky na suroviny. Pri realizácii nových objektov a zariadení navrhovaných v ÚPN-O Turie bude potrebné zabezpečiť rôzne bežné suroviny a stavebné výrobky (napr. štrk, piesok, kamenivo, cement, keramické výrobky, betónové dlažby, betónové keramické výrobky, železo, strešné krytiny, izolácie, drevo, plastové výrobky, sklo, elektrické vedenia a káble a iné stavebné hmoty a materiály). Zdroj ani množstvo potrebných surovín a výrobkov nie je možné v etape vypracovania strategického dokumentu jednoznačne stanoviť. Zdrojmi potrebných surovín a materiálov budú pravdepodobne zdroje, ktoré sa nachádzajú v prijateľnom dosahu riešeného územia.

I.4. ENERGETICKÉ ZDROJE**I.4.1. Elektrická energia***Zásobovanie elektrickou energiou*

K. ú. obce Turie prechádza 400 kV nadzemné elektrické vedenie V495 Bošáca - Varín, ktoré prevádzkuje Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. podľa zákona č. 251/2001 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ochranné pásmo je 25 m od krajných vodičov. V riešenom území sa eviduje výstavba 2 x 110 kV vedenia popri trase 400 kV elektrického vedenia. Katastrálne územie obce Turie sa zásobuje elektrickou energiou z uzla 110/22 kV Lietavská Lúčka po 22 kV vedení číslo 253.

VN sieť

Obec Turie zásobuje elektrickou energiou existujúca napájacia linka 22 kV č. 253 prechádzajúca riešeným územím. 22 kV vedenie je v riešenom území vybudované po betónových stĺpoch. Z neho sú vedené vzdušné resp. káblové VN prípojky k stožiarovým a kioskovým trafostaniciam. Pri navrhovaní zástavby je nutné VN elektrické vedenia rešpektovať dodržaním ochranného pásma 10 m od krajných vodičov. Zásobovanie obce Turie je v súčasnosti zabezpečené stožiarovými a stĺpovými transformačnými stanicami v počte 7 ks a 1 kioskovou trafostanicou.

Požadované krytie potreby elektrickej energie je nedostatočné výkonovo, vysoké úbytky napätia. V územnom pláne je riešené zahustenie trafostaníc tak, aby NN rozvody boli v dĺžke 350 m.

Transformačné stanice

Odberatelia elektrickej energie sú v súčasnosti zásobovaní z ôsmich trafostaníc:

- T1 - Pod diaľnicou

- T2 - Pri škole
- T3 - Na začiatku obce
- T4 - Pri cintoríne
- T5 - Záhumnia
- T6 - Záhumnia
- T7 - Sklady SEVAK
- T8 - Čistiny

Navrhovaná nová zástavba si vyžaduje výstavbu nových kioskových a kompaktných trafostaníc ako aj úpravy na súčasných VN vedeniach. Prípojky k trafostaniciam v zastavanej časti obce sú riešené ako zemné káblové.

Navrhované trafostanice:

- T9 - Čistiny	100 kV
- T10 - Farma v lokalite Za obrázkom	160 kV
- T11 - Potôčky	160 kV
- T12 - Výrobný areál	250 kV
- T13 - Pri športovom areáli	160 kV
Spolu	830 kV

Sekundárna sieť

Sekundárna sieť obce je prevedená prevažne vzdušným rozvodom po betónových stĺpoch. V časti so sústredenou občianskou vybavenosťou je NN sieť riešená káblami zemou. Pre budúcu novú výstavbu v intraviláne NN sieť riešiť káblami v zemi s prepojením na príľahlé susedné NN rozvody z dôvodu zabezpečenie spoľahlivosti a plynulosti dodávky elektrickej energie.

Rozvod verejného osvetlenia je vzdušným vedením na betónových stĺpoch spoločne s rozvodom nízkeho napätia. Verejné osvetlenie je riešené LED svietidlami.

Ochranné pásma

Ochranné pásmo je územie bezprostredne príľahlé ku elektrickému zariadeniu a vedeniu, jeho vzdialenosť je od krajných vodičov na každú stranu:

- 400 kV vedenie	25 m,
- 110 kV vedenie - návrh	15 m,
- 22 kV vedenie	10 m,
- 22 kV vedenie v lesných priesekoch	7 m,
- trafostanice 22/0,4 kV	10 m od konštrukcie stožiaru,
- 22 kV káblové vedenie	1 m,
- NN vedenia	1 m.

ÚPN obce Turie z hľadiska technického vybavenia územia pri riešení problematiky zásobovania elektrickou energiou požaduje:

- rešpektovať existujúcu trasu 400 kV elektrického vedenia,
- rešpektovať navrhované trasy 2 x 110 kV elektrických vedení,
- rešpektovať existujúce trasy 22 kV vzdušných vedení okrem vzdušného vedenia VN 22 kV vedenia navrhnutého na demontáž,
- akceptovať umiestnenie navrhovaných trafostaníc v kioskovom alebo kompaktnom prevedení,
- umiestnenie navrhovaných trafostaníc je potrebné riešiť tak, aby NN vývody z jednotlivých trafostaníc nepresahovali dĺžku 350 m,
- prípojky na trafostanice v zastavanom území, riešiť ako zemné káblové,
- NN sieť na plochách navrhovanej bytovej výstavby a občianskej vybavenosti budovať zemným káblovým vedením so zokruhovaním,

- verejné osvetlenie riešiť po ocelových stĺpoch s káblovým prepojením,
- neuvažovať s elektrickým vykurovaním bytov,
- dodržať ochranné pásma v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z.

I.4.2. Zemný plyn a teplo

Zásobovanie zemným plynom

Obec Turie je zásobovaná zemným plynom z VTL plynovodu Severné Slovensko DN500 PN63. Prívod do regulačnej stanice (RS) Turie v k.ú. Porúbka je zabezpečený pripojovacím plynovodom PR Turie DN100 PN63. Z RS Turie je obec Turie zásobovaná pomocou plynovodu STL1. Obec Porúbka je zásobovaná z doregulačnej stanice DRS Porúbka NTL plynovodom. V k. ú. Turie sa nachádzajú zariadenia katódovej ochrany SKAO Turie.

Obec Porúbka je zásobovaná z doregulačnej stanice DRS Porúbka NTL plynovodom. V k. ú. Turie sa nachádzajú zariadenia katódovej ochrany SKAO Turie: RS Turie, vstupný tlak 6,3 MPa, výstupný tlak - 0,1 MPa, výkon - 3 000 m³/hod, max. hodinový prietok 150 m³/hod.

V obci Turie je zrealizovaná celoplošná plynifikácia. Celé zastavané územie je zásobované plynom o pretlaku 0,1 MPa z regulačnej stanice Turie. Miestne distribučné plynovody sú budované z ocele a polyetylénu, dimenzie potrubí podľa podkladov SPP-d. Jednotlivé nehnuteľnosti sú na distribučný plynovod napojené pomocou pripojovacieho plynovodu (plynovodnej prípojky). Tento je spravidla ukončený skrinkou merania a regulácie (MaR), kde je umiestnený hlavný uzáver plynu (HUP), regulátor a plynomer. Skrinka je osadená na hranici parcely odberateľa tak, aby bol k nej prístup z verejnej parcely pre účely údržby, resp. odčítania plynomerov. Distribučné plynovody v území sú v správe a vlastníctve SPP-distribúcia, a.s. Bratislava. Plánované zámery na SPP-d neboli evidované žiadne. Príslušná výkresová dokumentácia je spracovaná na základe podkladov od správcu siete - SPP-d.

Jednotlivé nehnuteľnosti sú na distribučný plynovod napojené pomocou pripojovacieho plynovodu (plynovodnej prípojky). Tento je spravidla ukončený skrinkou merania a regulácie (MaR), kde je umiestnený hlavný uzáver plynu (HUP), regulátor a plynomer. Skrinka je osadená na hranici parcely odberateľa tak, aby bol k nej prístup z verejnej parcely pre účely údržby, resp. odčítania plynomerov.

Distribučné plynovody v území sú v správe a vlastníctve SPP-distribúcia, a.s. Bratislava. Plánované zámery na SPP-d neboli evidované žiadne. Príslušná výkresová dokumentácia je spracovaná na základe podkladov od správcu siete - SPP-d.

Existujúca plynovodná sieť je rozsahom dostatočná a rozšíriteľná pre plánovaný nárast bytovej výstavby a objektov občianskej vybavenosti. Pri návrhu sú rešpektované ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich plynovodov v území (podľa zákonov 656/2004 Z. z. a 251/2012 Z. z.).

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo je to priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského

zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 do 500 mm,
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
- 8 m pre technologické objekty.

Bezpečnostné pásmo:

Je to priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je:

- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou od 301 mm do 500 mm,
- 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch,
- pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe a pri regulačných staniciach so vstupným tlakom nižším ako 0,4 MPa, lokalizovaných v súvislej zástavbe, bezpečnostné pásmo určí prevádzkovateľ siete.

ÚPN obce Turie z hľadiska riešenia problematiky v oblasti technického vybavenia územia v oblasti zásobovania plynom navrhuje:

- rešpektovať trasu VTL plynovodu Severné Slovensko DN 500, PN 63 vrátane ochranného a bezpečnostného pásma podľa zákona č. 251/2012 Z. z.,
- rešpektovať trasy existujúcich STL rozvodov plynu a plynárenských zariadení vrátane ich ochranných a bezpečnostných pásiem podľa zákona č. 251/2012 Z. z.,
- rozšíriť miestnu plynovodnú sieť do navrhovaných rozvojových území,
- navrhované distribučné plynárenské zariadenia situovať na verejne prístupných pozemkoch prednostne pozdĺž existujúcich a navrhovaných dopravných komunikácií a koridorov,
- akceptovať potrebu prehodnotenia prenosových možností existujúcich plynárenských zariadení správcom zariadenia z dôvodu budúceho nárastu odberu zemného plynu.

ÚPN obce Turie z hľadiska riešenia problematiky starostlivosti o životné prostredie pri ochrane ovzdušia požaduje:

- uvažovať o plyne ako o hlavnom vykurovacom médiu v obci, riešiť rozšírenie plynofikácie na navrhované rozvojové plochy.

Zásobovanie teplom

Obec Turie má decentralizovaný systém zásobovania teplom. Ako vykurovacie médium sa používa prevažne zemný plyn a pevné palivá (uhlie, drevo), menej elektrická energia. Plynofikovaných je viac ako 77 % bytov. Existujúce zdroje tepla v objektoch vybavenosti a výrobných prevádzkach sú použiteľné len pre vlastnú potrebu objektov. Medzi väčšie zdroje tepla patria kotolne v základnej škole a v obecnom úrade.

Riešené územie spadá do oblasti s vonkajšou výpočtovou teplotou - 18 % podľa STN 060210. Zásobovanie obce teplom bude aj naďalej decentralizované z objektových alebo združených zdrojov tepla so spaľovaním zemného plynu a pevných palív. V návrhovom období treba vzhľadom na zníženie vypúšťaných škodlivín do ovzdušia preferovať vykurovanie zemným plynom, drevom a využívať aj iné ekologické zdroje energie.

ÚPN obce Turie z hľadiska riešenia problematiky v oblasti technického vybavenia územia v oblasti zásobovania teplom navrhuje:

- potrebu tepla riešiť decentralizovaným systémom z objektových a domových zdrojov tepla,
- uvažovať s plynom ako s hlavným vykurovacím médiom v obci,
- preferovať v zastavanom území zásobovanie teplom spaľovaním ekologických palív (zemný plyn, drevo, upravený drevný odpad),
- zamerať sa aj na využívanie slnečnej energie a netradičných druhov energií.

ÚPN obce Turie z hľadiska riešenia problematiky starostlivosti o životné prostredie pri ochrane ovzdušia požaduje:

- uvažovať o plyne ako o hlavnom vykurovacom médiu v obci, riešiť rozšírenie plynifikácie na navrhované rozvojové plochy.

I.5. NÁROKY NA DOPRAVU A INÚ INFRAŠTRUKTÚRU

Cestná doprava

Napojenie obce Turie na nadradený komunikačný systém zabezpečuje cesta III. triedy III/2084. Cesta III/2084 spája krajské mesto Žilina s obcami Rosina, Višňové, Turie a zaisťuje prepojenie ciest I/18 a I/64.

V k.ú. je vo výstavbe diaľnica D1, napojenie na D1 bude možné v križovatke Lietavská Lúčka.

Hlavnú komunikačnú os cestnej dopravy na území obce Turie predstavuje cesta III/2084, ktorá začína v stykovej križovatke s cestou I/18 a končí v stykovej križovatke s cestou I/64. Prostredníctvom cesty I/64 sa bude možné cez križovatku Lietavská Lúčka napojiť na diaľnicu D1. Priemerná šírka cesty III/2084 je 6,64 m. Cesta III/2084 plní v zastavanom území obce dopravno-obslužnú funkciu, funkčnej triedy B3.

Základnú komunikačnú kostru obce dopĺňa sieť miestnych komunikácií - obslužné komunikácie funkčnej triedy C3. Obslužné komunikácie umožňujú priamu obsluhu územia a objektov, pri vylúčení tranzitnej dopravy. Obytné ulice umožňujú obslužnú dopravu za stanovených podmienok, pričom je umožnená zmiešaná prevádzka automobily + chodci. Na sieť miestnych komunikácií sa napájajú poľné alebo lesné cesty, ktoré ďalej umožňujú sprístupnenie extravilánu obce.

Povrchovú úpravu komunikácií tvorí asphalt alebo štrk. Šírka komunikácií sa pohybuje v rozmedzí 3,0 - 6,0 m podľa priestorových možností. Komunikácie tak svojou smerovou, šírkovou a povrchovou úpravou nie vždy vyhovujú kladeným požiadavkám, preto ich ÚPN-O doporučuje rekonštruovať (podľa možností obce).

Existujúce miestne komunikácie, ktoré svojimi šírkovými parametrami nevyhovujú obojsmernej premávke a s ohľadom na okolitú zástavbu nemôžu byť ďalej rozširované, môžu byť zjednosmernené. V prípade, že takéto komunikácie budú

naďalej používané ako obojsmerné, bolo by vhodné ich opatriť výhybňami (podľa finančných možností obce a priestorových možností danej lokality).

Z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete SSC koncept ÚPN-O požaduje:

- rešpektovať nadradenú ÚPD Žilinského kraja,
- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii C7,5/70 v zmysle STN 73 6101,
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii MZ 8,5/50, resp. MZ 8,0/50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110.

Uvažované (nové) miestne automobilové komunikácie riešiť ako dvojpruhové, obojsmerné, vzájomne zokruhované komunikácie alebo ako komunikácie slepé s otáčacím kladivom. V prípade stiesnených priestorových pomerov komunikácie riešiť ako jednopruhové, obojsmerné s výhybňami alebo jednopruhové, jednosmerné.

Podľa dokumentu „Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja“ v návrhovom období chrániť územný koridor a realizovať diaľnicu D1 v trase multimodálneho koridoru č. Va., súčasť koridorovej siete TEN-T, v kategórii D 26,5/120, v trase a úsekoch:

- Hričovské Podhradie - Lietavská Lúčka - Višňové - Dubná Skala, sieť AGR č. E50, trasa TEM 4.
ÚPN obce Turie rešpektuje trasu budovanej diaľnice D1.

Národná diaľničná spoločnosť v záujmovom území obce Turie má pripravované stavby diaľnice D1:

- Diaľnica D1 Lietavská Lúčka - Višňové - Dubná skala (vo výstavbe) - zmena oproti DSP vyplýva z požiadavky obstarávateľa stavby a súvisia so spresnením technického riešenia, so zohľadnením informácií o geologických pomeroch a so zapracovaním požiadaviek investora bez podstatných zmien vo vplyvoch na životné prostredie. Na základe vydaného rozhodnutia MŽP SR, zmena navrhovanej činnosti sa nebude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Diaľničný privádzač Lietavská Lúčka - Žilina, I. etapa v príprave - na stavbu I/64 Porúbka - obchvat je vydané vydané právoplatné územné rozhodnutie obce Porúbka č. 6826/2010-55331/2010-OSŽP-AS zo dňa 11. 08. 2010, ktoré bolo predĺžené rozhodnutím č. 1625/2017-6202/2017-OSP-MLA zo dňa 13. 02. 2017.

Základné parametre diaľnice D1:

- trasa diaľnice D1 v predmetnom úseku je súčasťou celého ťahu D1 a je vedená k.ú. obcí Lietavská Lúčka, Turie a Višňové. Začiatok úseku trasy diaľnice D1 Lietavská Lúčka - Višňové nadväzuje na predchádzajúci úsek diaľnice D1 Hričovské Podhradie - Lietavská Lúčka, kde je umiestnená mimoúrovňová križovatka Lietavská Lúčka, ktorá prepája diaľnicu D1 s privádzačom Lietavská Lúčka - Žilina. Koniec úseku sa pripája na nasledovný úsek diaľnice D1 Višňové - Dubná skala s tunelom Višňové,
- kategória D 26,5/100,
- na trase diaľnice bude v k.ú. Turie „ľavé odpočívadlo Turie“.

Rozvoj prepravných vzťahov a ich objemov:

Cesta III/2084 - sčítací úsek 93490

Rok	T	O	M	S
2010	558	1763	13	2334
2015	342	2071	18	2431
nárast/úbytok	-216	308	+5	+97

Legenda:

T - nákladné automobily a prívesy, O - osobné a dodávkové automobily, M - motocykle, S - súčet všetkých automobilov a prívesov.

Na intenzite dopravy a zložení dopravných prúdov uvedených v prehľadnej tabuľke na ceste III/2084 a sčítacom úseku č. 93490 je vidno nárast všetkých automobilov a prívesov (+97), pričom nastal úbytok nákladných automobilov a prívesov (-216), počet osobných automobilov narástol (+308) a narástol aj počet motocyklov (+5).

Ochranné pásma:

- diaľnica 100 m od krajného jazdného pruhu
- cesta III. triedy 20 m od osi - mimo intravilán

Hromadná doprava

Hromadná doprava je zastúpená v k. ú. obce Turie dopravou autobusovou, ktorá je riešená ako prímestská hromadná doprava, ktorú zabezpečuje SAD Žilina, prevádzka Žilina. Na autobusových zastávkach prímestskej autobusovej dopravy sú umiestnené prístrešky pre cestujúcich. Rozmiestnenie autobusových zastávok z hľadiska dochádzkových vzdialeností je asi 10 minút. Prímestská hromadnú dopravu osôb v rámci obce zabezpečujú autobusy prechádzajúce katastrálnym územím v podobe autobusovej linky „Žilina - Lietavská Lúčka - Turie a späť“.

Zastávky SAD sú umiestnené na ceste III. triedy a na miestnych komunikáciách (Turie/ rázcestie, /Štafen, /bufet, /Kráľ, /kamenica, /konečná).

Centrum sociálnych služieb TAU vznieslo požiadavku na zriadenie zastávky autobusu a otočku autobusu pri CSS TAU. Požiadavka je zapracovaná v ÚPN O. Nová zastávka je navrhnutá aj pri novom cintoríne.

Statická doprava, parkovanie a odstavovanie vozidiel

Odstavovanie vozidiel v individuálnej bytovej výstavbe je zabezpečené na vlastných pozemkoch, v garážach alebo na spevnených plochách pod prístreškom alebo bez prístrešku.

Odstavenie vozidiel bytových domov je riešené formou spevnených plôch parkovísk.

Parkovanie vozidiel pri objektoch občianskeho vybavenia je riešené formou spevnených plôch parkovísk alebo spevnených plôch, ktoré sú súčasťou uličného priestoru.

Na presné určenie počtu parkovacích stojísk bude treba uskutočniť dopravný prieskum, kde sa vymedzia plochy určené pre statickú dopravu, zistí sa skutočná potreba stojísk pre jednotlivé funkcie (bývanie, občianska vybavenosť, výroba, služby, a pod.) a navrhne sa riešenie ako a kde doplniť chýbajúce počty stojísk.

Potrebné nápočty a situovanie odstavných a parkovacích stojísk pre uvažované objekty bývania a vybavenosti budú riešiť projektové dokumentácie pre konkrétne objekty. Nápočty je potrebné realizovať podľa „STN 73 6110 Projektovanie miestnych komunikácií“ pre výhľadový stupeň automobilizácie.

Centrum sociálnych služieb TAU vzneslo požiadavku na zriadenie parkoviska pri CSS TAU. Požiadavka je v ÚPN O zapracovaná.

Dopravné zariadenia

V katastrálnom území obce Turie sa nachádzajú obslužné dopravné zariadenia, ktoré sú zastúpené len vo forme autobusových zastávok a parkovísk pri objektoch občianskeho vybavenia. Pri diaľnici D1 sa počíta s vybudovaním objektu „Iavé odpočívadlo Turie“.

Železničná doprava

Západným okrajom k.ú. obce Turie prechádza jednokoľajová neelektrifikovaná železničná trať č. 126 (trať č. 114 A) Žilina - Rajec regionálneho významu. Najbližšia železničná zastávka sa nachádza v obci Poluvsie.

Ochranné pásma:

- železničná trať 60 m od osi koľaje.

Cyklistická doprava

Cyklistická doprava miestneho významu využíva existujúce miestne komunikácie obce Turie. K. ú. obce prechádza značená cykloturistická trasa:

- červená trasa č. 026 - Rajecká cyklomagistrála: ... Rajec - Konská - Rajecké Teplice - Poluvsie - Turie - Višňové - Rosina - Žilina ...

Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja uvádza:

- infraštruktúra cyklistickej dopravy - v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a realizovať sieť cyklomagistrál (cyklistické trasy celoštátneho významu) v nasledovných trasách a úsekoch:
 - e) Rajecká cyklomagistrála v trase cyklistických komunikácií mesta Žiliny Žilina/Budatínsky zámok - Žilina/Solinky, v trase telesa cyklistickej komunikácie Žilina/Solinky - Žilina/Bytčica - Lietavská Lúčka - Rajecké Teplice - Rajec, v trase cesty I/64 Rajec - Fačkov, v trase cesty III/51818 Fačkov - Čičmany, v trase lesnej cesty Čičmany - Javorinka - hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja (pokračovanie po lesnej ceste a ceste III/51822 ako Hornonitrianska magistrála), prepojenia Rajeckej cyklomagistrály s Vážskou cyklomagistrálou v trase cesty II/517 Rajec - Domaniža - Považská Bystrica a v trase cesty III/51818 Čičmany - hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja - Zliechov - Ilava - Pruské.

Pešia doprava

Pre peší pohyb sú v obci realizované chodníky a pešie plochy. Chodníky sú väčšinou vedené v súbehu s automobilovými komunikáciami prevažne v centre obce (súbeh s cestou III/2084), obyčajne po jednej strane ako komunikácie pre peších funkčnej triedy D3 alebo ako samostatné chodníky. Peší pohyb je realizovaný aj po telese málo zaťažených miestnych komunikácií.

Centrum sociálnych služieb TAU vzneslo požiadavku na vybudovanie chodníka popri ceste vedúcej k CSS TAU. Požiadavka je v koncepte ÚPN-O zapracovaná.

Katastrom obce Turie prechádzajú značené turistické trasy:

- zelená značka č. 5652: Turie - Horáreň Turská - Pod Ostrým - Kobylie - Skalka - Pod Krížavou,
- modrá značka č. 2743: Turie - Pod Železom - Čipčie - Nad Zadným - Pod Ostrým,
- žltá značka č. 8656a: Turie - Turská dolina - Spoj troch dolín - Pod výstupom -

Minčol,

- žltá značka č. 8557: Pod Železom - Nad Zadným.

Letecká doprava

V riešenom území sa nenachádza žiadne letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie. Do riešeného územia zasahuje ochranné pásmo (OP) Letiska Žilina - kritické OP proti laserovému žiareniu.

Letisko Žilina sa nachádza v katastrálnom území obce Dolný Hričov, je vzdialené od obce Turie asi 22 km.

Ochranné pásma Letiska Žilina:

- Časť k. ú. obce Turie sa nachádza v ochranných pásmach Letiska Žilina, určených rozhodnutím Dopravného úradu č. 2452/2017/ROP-120-OP/9575, z ktorých vyplýva obmedzenie stanovené kritickým ochranným pásmom proti laserovému žiareniu.

V zmysle ust. § 28 ods. 3 a § 30 leteckého zákona je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať Dopravný úrad o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- ktoré by svojou výškou, prevádzkou alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť vyššie popísané ochranné pásma Letiska Žilina,
- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písmeno a) leteckého zákona),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačie stanice (§ 30 ods. 1 písmeno c) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písmeno d) leteckého zákona).

Vodná doprava

V riešenom území obce Turie sa nenachádza vodná cesta.

Zásady rozvoja dopravy

Pri rozvoji obce Turie z hľadiska komunikačného systému bude nutné dodržiavať nasledovné požiadavky:

- rešpektovať nadradenú ÚPD Žilinského kraja,
- rešpektovať trasu diaľnice D1,
- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii C7,5/70 v zmysle STN 73 6101,
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii MZ 8,5/50, MZ 8,0/50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110,

- realizovať opravy alebo rekonštrukcie existujúcich komunikácií z hľadiska životnosti vozovky podľa potreby,
- potrebné nápočty a situovanie odstavných a parkovacích stojísk pre objekty uvažovanej (novej) vybavenosti budú riešiť územné plány zón, resp. projektové dokumentácie pre konkrétne objekty v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie,
- uvažované (nové) miestne automobilové komunikácie riešiť ako dvojpruhové, obojsmerné, vzájomne zokruhované komunikácie alebo ako komunikácie slepé s obrátkom. V prípade stiesnených priestorových pomerov komunikácie riešiť ako jednopruhovú, obojsmernú s výhybnami alebo jednopruhovú, jednosmernú.
- Za účelom ochrany vodohospodárskych záujmov a v záujme zamedzenia vzniku migračných bariér, škôd a porúch na vodných tokoch, ako i zabezpečenia riadnej údržby vodných tokov (v zmysle § 48 a § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách) správca vodných tokov požaduje nové dopravné a technické riešenie územia, miestne komunikácie resp. dopravné vybavenie akéhokoľvek druhu, ktoré budú križovať vodný tok navrhovať:
 - ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť (urbanistický obvod, lokalitu a pod.) v súbehu s vodným tokom a s následným (jedným spoločným) križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku,
 - ako dopravné a technické riešenie, ktoré bude prednostne využívať už vybudované mostné objekty,
 - križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“, STN 73 6201 „Projektovanie mostných objektov“,
 - za účelom optimalizácie a regulácie nových mostných objektov križujúcich vodné toky, návrh situovania (umiestnenia) ešte pred zahájením spracovania podrobnejšej dokumentácie odsúhlasiť so správcom toku.

ÚPN obce Turie z hľadiska riešenia problematiky dopravného vybavenia územia v návrhu záväznej časti požaduje:

- a) rešpektovať železničnú trať č. 126,
- b) rešpektovať existujúcu trasu diaľnice D1 a plochu diaľničného odpočívadla,
- c) rešpektovať navrhovanú trasu cesty I. triedy a existujúcu trasu cesty III. triedy,
- d) rešpektovať navrhované trasy a úpravy miestnych obslužných komunikácií,
- e) pri cestných komunikáciách uvažovať o nasledovných funkčných triedach a kategóriách:
 - výhľadové šírkové usporiadanie diaľnice D1 v kategórii D 26,5/120,
 - mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre cestu prvej triedy v kategórii C 11,5/80,
 - mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii C 7,5/70,
 - v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii MZ 8,5(8,0)/50, vo funkčnej triede B3,
 - navrhované miestne obslužné komunikácie riešiť ako dvojpruhové, obojsmerné, vzájomne zokruhované alebo ako komunikácie slepé s otáčacím kladivom (pri dĺžke väčšej ako 50 m), funkčnej triedy C3 a kategórie MO 6,50/30,
- f) dopravné napojenia na existujúcu sieť riešiť systémom miestnych obslužných komunikácií a ich následným napojením na cesty vyššieho dopravného významu v súlade s platnými STN 73 6110 a STN 73 6102,
- g) mimo zastavaného územia rešpektovať ochranné pásma ciest podľa zákona 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon),

- h) vedenia každého druhu umiestňovať vzhľadom k pozemným komunikáciám v súlade s § 18 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách,
- i) priechody pre chodcov a cyklistov navrhovať v súlade s STN 73 6110 (čl. 12.2.2 a 12.3.3) a STN 736102 (čl. 6.15),
- j) zastávky hromadnej dopravy riešiť v súlade s STN 736425,
- k) zeleň pozdĺž pozemných komunikácií riešiť v súlade s STN 73 6101 a STN 73 6110,
- l) križovatky treba navrhovať tak, aby bol na nich zaistený dostatočný rozhľad v zmysle STN 736102 - v miestach kde sa rozhľadové podmienky podľa STN 73 6102 nedajú zabezpečiť, nové križovatky nenavrhovať - križovatky možno zriadiť v menších vzájomných vzdialenostiach ako predpisujú STN 736101 a STN 736110 iba v prípade výnimky z ustanovenia STN, týkajúcich sa vzájomných vzdialeností križovatiek,
- m) existujúce miestne komunikácie v zastavanom území obce, ktoré svojimi šírkovými parametrami nevyhovujú obojsmernej premávke a s ohľadom na okolitú zástavbu nemôžu byť ďalej rozširované, riešiť ako jednosmerné, vzájomne zokruhované,
- n) nové miestne komunikácie, ktoré budú križovať vodný tok, navrhovať:
 - ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť (urbanistický obvod, lokalitu) v súbehu s vodným tokom a s následným (jedným spoločným) križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku,
 - ako dopravné a technické riešenie, ktoré bude prednostne využívať už vybudované mostné objekty,
 - križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi a v súlade s STN 73 6201 Projektovanie mostných objektov,
- o) navrhnuť dostatočné plochy pre statickú dopravu pri jednotlivých navrhovaných funkciách v území podľa STN 73 6110,
- p) šírkové usporiadanie cyklistických a peších trás navrhnuť podľa STN 73 6110,
- q) z dôvodu bezpečnosti segregovať cyklistické trasy od turistických chodníkov nenavrhovať cykloturistické trasy na lesných chodníkoch,
- r) vybaviť zastávky SAD, kde to priestorové pomery dovoľia, samostatnými zastavovacími pruhmi.

II. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

II.1. OVZDUŠIE

Súčasný stav

Kvalita ovzdušia v oblasti záujmového územia je ovplyvňovaná existujúcimi malými, strednými a veľkými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa širšom riešenom území. Okrem toho sa na stave kvality ovzdušia podieľa automobilová doprava a vplyv emisií zo vzdialených zdrojov. Nepriaznivo ovplyvňujú kvalitu ovzdušia aj dlhotrvajúce zimné inverzie. Podiel veľkých zdrojov sa prejavil hlavne na regionálnom znečistení ovzdušia.

Na území obce Turie sa nenachádzajú významné zdroje znečisťovania ovzdušia, kvalitu ovzdušia na území obce ovplyvňujú diaľkové prenosy znečisťujúcich látok zo vzdialených zdrojov v regióne vrátane cezhraničných. Územie obce Turie z hľadiska znečistenia ovzdušia oproti okresu Žilina i územiu Slovenska vyznieva pomerne priaznivo. Na znečistení ovzdušia sa v riešenom území podieľajú najmä lokálne zdroje (v zime lokálne kúreniská), miestna doprava a priemysel.

Priamo v hodnotenom území sa nenachádza žiadny významný zdroj znečistenia ovzdušia. Na kvalite ovzdušia na území obce Turie sa významne podieľajú najmä mobilné zdroje. Mobilným zdrojom znečisťovania ovzdušia na území obce je automobilová doprava predovšetkým tranzitná automobilová doprava, ktorá vedie cez územie obce a spôsobuje zvyšovanie množstva plyných emisií z výfukových plynov a sekundárnu prašnosť.

Územie obce Turie nie je zaradené medzi oblasti riadenia kvality ovzdušia. V okolí je medzi oblasti riadenia kvality ovzdušia zaradené územie mesta Žilina s rozlohou 86 km² pre znečisťujúce látky PM₁₀, PM_{2,5} a BaP. Ide o priemyselnú oblasť, so zastúpením strojárnej výroby, existenciou teplárne a intenzívnou automobilovou dopravou. Hranica tejto oblasti riadenia kvality ovzdušia končí na hranici k. ú. Žilina, na územie obce Turie nezasahuje.

V súčasnosti sú na Slovensku rozhodujúcimi lokálnymi zdrojmi prašného znečistenia ovzdušia tieto faktory, ktoré platia aj pre obec:

1. Výfuky z automobilov (vysoký podiel dieselových motorov, nevyhovujúci technický stav vozidiel).
2. Resuspenzia tuhých častíc z povrchov ciest (nedostatočné čistenie ulíc, nedostatočné čistenie vozidiel). Do tejto skupiny patrí aj zimné zaprášenie ciest.
3. Suspenzia tuhých častíc z dopravy (napr. oder pneumatík a povrchov ciest, doprava a manipulácia so sypkými materiálmi).
4. Minerálny prach zo stavenísk.
5. Veterná erózia z neupravených obecných priestorov a skládok sypkých materiálov.
6. Vzhľadom na nárast cien zemného plynu začal návrat k používaniu tuhých palív u lokálneho vykurovania. Očakáva sa, že tento zdroj bude v najbližších rokoch významne narastať.

Navrhovaný stav

Zásobovanie obce Turie teplom sa uskutočňuje decentralizovaným spôsobom z miestnych zdrojov tepla, ktoré sa ponecháva aj pre návrhové obdobie.

Navrhovaná zástavba IBV bude realizovaná domovými zdrojmi tepla a to prevažne kotolňami ústredného vykurovania na báze zemného plynu. Ako rovnocenný zdroj tepla môže byť použitá elektrická energia, solárne panely (ohrev TÚV), prípadne

fotovoltaické články. Potreba tepla sa môže riešiť aj individuálne z dostupných miestnych zdrojov (drevo, drevné štiepky, lesná biomasa).

Zásobovanie obce teplom bude aj naďalej decentralizované z objektových alebo združených zdrojov tepla so spaľovaním zemného plynu a pevných palív. V návrhovom období treba vzhľadom na zníženie vypúšťaných škodlivín do ovzdušia preferovať vykurovanie zemným plynom, drevom a využívať aj iné ekologické zdroje energie.

V súvislosti s riešením problematiky životného prostredia v oblasti problematiky znečisťovania ovzdušia koncept ÚPN-O Turie navrhuje pre udržanie zdravého stavu ŽP dodržiavať súbor opatrení, ktoré sú premietnuté v ucelených celkoch v Návrhu záverečnej časti konceptu ÚPN-O Turie.

Opatrenia na ochranu ovzdušia sú nepriamo premietnuté v kapitole Návrhu záväznej časti a to v článku 4 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia bod. 2. Technické vybavenie územia časť d) oblasť zásobovania teplom a v článku 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie bod 1. Ochrana ovzdušia.

II.2. ODPADOVÉ VODY

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Súčasný stav

Splašková kanalizácia

Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu, ktorá je napojená na zberný kanalizačný systém skupinovej kanalizácie obcí Rajeckej doliny napojenej na kanalizáciu mesta Žilina s následným vyústením do spoločnej čistiarne odpadových vôd Horný Hričov. Existujúca splašková kanalizácia je budovaná z potrubia DN 300, materiál PVC, trasované sú v cestných komunikáciách, chodníkoch a zelených pásoch. Vypúšťané odpadové vody do verejnej splaškovej kanalizácie musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia vypúšťaných do kanalizácie stanovuje vyhláška MŽP SR č. 296/2004 Z. z.

Množstvo splaškových odpadových vôd pre obec Turie vychádza z dennej potreby vody pre obec, je zhodné s množstvom spotrebovanej pitnej vody. Ročné množstvo produkovaných splaškových vôd v súčasnosti v obci Turie je v objeme 146 912 m³.rok⁻¹.

Dažďová kanalizácia

V obci nie vybudovaný ucelený systém dažďovej kanalizácie. Areálová dažďová kanalizácia je vybudovaná v rámci bývalej miestnej prevádzky spoločnosti Doprastav, a.s. Väčšia časť dažďových vôd je odvádzaných rigolmi do recipientov, prípadne vsakovaním do podlažia.

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do podzemných resp. povrchových vôd stanovuje NV SR č. 269/2010 Z. z.

Návrh*Splašková kanalizácia*

Odpadové vody z nových lokalít budú napojené na existujúci kanalizačný systém splaškovej kanalizácie v obci. Trasy kanalizácie sú navrhované tak, aby korešpondovali s navrhovanou zástavbou a boli prispôsobené danostiam terénu. Potrubia jednotlivých navrhovaných vetiev sú navrhované profilu DN 300, šachty betónové, resp. plastové. Celé rozšírenie kanalizácie bude gravitačné. Jednotlivé nehnuteľnosti budú napojené na verejnú kanalizáciu pomocou kanalizačných prípojk. Tie budú ukončené na hranici parcely vo vnútri parcely, revíznou šachtou. Lokality resp. objekty, ktoré nebude možné odkanalizovať gravitačne bude potrebné napojiť na verejnú kanalizačnú sieť pomocou čerpacích staníc OV. V prípade výstavby prevádzok, kde môžu vznikať odpadové vody s obsahom tuku, bude potrebné takéto vody pred zaústením do splaškovej kanalizácie predčistiť v lapači/odlučovači tukov. Vypúšťané odpadové vody do verejnej splaškovej kanalizácie musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia stanovuje vyhláška MŽP SR č. 55/2004 Z. z.

Bilancia odpadových vôd (podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14. 11. 2006)

Množstvo splaškových odpadových vôd pre obec Turie vychádza z dennej potreby vody pre obec, je zhodné s množstvom spotrebovanej pitnej vody v roku 2040:

Max. množstvo splaškových vôd: $Q_{\text{splobyv}} = (Q_{\text{mobyv}} / 24) \times k_h = 52\,344 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 14,54 \text{ l.s}^{-1}$

Predpokladané ročné množstvo produkovaných splaškových vôd v roku 2040 v obci Turie je odhadované v objeme $146\,912 \text{ m}^3.\text{rok}^{-1}$.

ÚPN obce Turie z hľadiska odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd:

- rešpektuje súčasný systém odvádzania odpadových vôd skupinovou gravitačnou kanalizáciou so zaústením do ČOV v Hornom Hričove,
- navrhuje rozšírenie existujúcej kanalizačnej siete profilu DN 300 vo väzbe na plánovaný územný rozvoj a k Centru sociálnych služieb TAU,
- v lokalitách ICHR splaškové vody zachytávať v nepriepustných žumpách,
- rešpektuje trasy existujúcich a navrhovaných vedení ako aj polohu vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranného pásma,
- rešpektuje vypracované štúdie pre lokality Záhumnie (2016), Preddolie (2019) a Richtárnica (2019),
- odvádzanie a čistenie odpadových vôd musí zohľadňovať požiadavky na čistenie odpadových vôd podľa Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a NV SR č. 269/2010 Z. z.

Návrh rozšírenia splaškovej kanalizácie je zakreslený v grafickej časti ÚPN-O Turie vo výkrese č. 4 v mierke 1: 10 000. Rozšírenie splaškovej kanalizácie, vrátane sú špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnom článku Záväznej časti ÚPN-O Turie.

ÚPN obce Turie z hľadiska splaškových vôd navrhuje:

- rešpektovať existujúci systém odvádzania odpadových vôd z riešeného územia s čistením na ČOV Horný Hričov,
- rozšíriť verejnú kanalizáciu formou splaškovej kanalizácie v lokalitách uvažovaného územného rozvoja,
- odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie odpadových vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a NV SR č. 269/2010 Z. z.

- rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z. z. a príslušné platné STN 73 6822, 75 2102, atď.

Dažďová kanalizácia

V obci nie je vybudovaný ucelený systém dažďovej kanalizácie. Odvádzanie vôd z povrchového odtoku (t.j. vody neznečistené) ÚPN-O navrhuje likvidovať lokálne, v mieste ich vzniku do geologického podložia vsakovaním. Presný návrh vsakovania vykonať na základe podrobného hydrogeologického posudku.

Alternatívne možno vody z povrchového odtoku z komunikácií a parkovacích plôch zaustiť do miestnych vodných tokov resp. systému cestných rigolov. Toky sú v správe SVP š.p. Ten aj určí podmienky (kvalitatívne a kvantitatívne), za akých možno takéto vody zaustiť.

V rámci odvádzania dažďových vôd možno realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do miestnych recipientov nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie v území, predčistenie a pod.).

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do povrchových a podzemných vôd stanovuje NV SR č. 269/2010 Z. z. V prípade požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu navrhnuť ORL pre komunikácie resp. spevnené plochy na parkovanie.

Ochrana územia pred povodňami***Súčasný stav***

Riešené územie nie je zaradené medzi územia ohrozené povodňami.

Návrh

Uvažované lokality budú v kontakte s miestnymi vodnými tokmi. Prípadné úpravy resp. zásahy do koryta odkonzultovať so správcami vodných tokov. V prípade zaústenia nových vôd z povrchového odtoku do miestnych tokov bude potrebné hydrotechnické posúdenie koryta na nové prietoky. V miestach v uvažovaných lokalitách, kde by n-ročné prietoky (50-ročné resp. 100-ročné prietoky) vo vodných tokoch mohli spôsobiť materiálne škody, bude potrebné na korytách vybudovať protipovodňovú ochranu.

Pre uvažované rozvojové aktivity v obci rešpektovať nasledovné požiadavky:

- rešpektovať Zákon o vodách č. 364/2004 Z. z., Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.,
- pozdĺž vodných tokov zachovať ochranné pásmo 4 m od brehovej čiary obojstranne. rešpektovať obmedzenia z toho vyplývajúce (nepripustná orba, stavenie objektov, zmena reliéfu koryta ťažbou resp. navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vode, výstavba súbežných inžinierskych sietí),
- pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení (§ 49 Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z.) môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky; pobrežnými pozemkami, v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie, sú pri drobných vodných tokov pozemky do 5 m od brehovej čiary,
- zabezpečiť prístup mechanizácie správcu toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) pre potreby realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity,
- osadenie stavieb, oplotenie samotného pozemku resp. akékoľvek stavebné objekty v dotyku s vodnými tokmi umiestňovať za hranicou ochranného pásma,

- jednotlivé stavebné objekty (RD, OV apod.) situované v blízkosti vodných tokov umiestniť mimo inundačné územie nad hladinu Q_{100} - ročnej veľkej vody (nad hladinu Q_{50} - ročnej veľkej vody pri chatovej zástavbe) a následne bude potrebné stavebné objekty individuálne posúdiť podľa projektu,
- zabezpečiť ochranu inundačného územia vodných tokov,
- vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov, zabezpečiť spomaľovanie odtoku vôd z povrchového odtoku z predmetného územia,
- v prípade úprav koryta vodných tokov zohľadniť ekologické hľadiská,
- za účelom ochrany vodohospodárskych záujmov a v záujme zamedzenia vzniku migračných bariér, škôd a porúch na vodných tokoch, ako i zabezpečenia riadnej údržby vodných tokov (podľa § 48 a § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách) nové dopravné a technické riešenie územia, miestne komunikácie, resp. dopravné vybavenie akéhokoľvek druhu, ktoré budú križovať vodný tok navrhovať:
 - ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť (urbanistický obvod, lokalitu a pod.) v súbehu s vodným tokom a s následným (jedným spoločným) križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku,
 - križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“ a v súlade s STN 73 6201 „Projektovanie mostných objektov“,
 - ako dopravné a technické riešenie prednostne využívať už vybudované mostné objekty, ak to technické vybavenie záujmového územia umožňuje,
- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku z územia tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente,
- dažďové plochy zo striech a spevnených plôch navrhovanej výstavby likvidovať na pozemkoch investora stavby,
- vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu obce,
- akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi odsúhlasiť so správcom toku.

II.3. ODPADY

Nakladanie s odpadmi a spôsob ich zneškodňovania na území obce Turie určuje program odpadového hospodárstva (pre územie obce platí Program odpadového hospodárstva Združenia obcí Rajecká dolina na roky 2016 - 2020), ktorý je v súlade so zákonom č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a príslušné VZN obce. Na základe tohto zákona obec zodpovedá za vytvorenie podmienok s nakladaním s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi.

Obec neprevádzkuje vlastné zariadenie na zhodnotenie, úpravu a zneškodnenie odpadov, disponuje však vlastným zberným dvorom s vlastným prevádzkovým poriadkom. Zber, odvoz a uloženie komunálneho odpadu z obce Turie zabezpečuje zmluvný dodávateľ - spoločnosť T+T, a.s. Žilina. Likvidácia biologicky rozložiteľného odpadu sa v súčasnosti v obci nerealizuje. V obci sa realizuje separovaný zber nasledovných komponentov: papier, sklo, PET fľaše, tetrapakové obaly, textil a šatstvo, elektroodpad, batérie a akumulátory, plasty, kovy.

Objem vyprodukovaného komunálneho odpadu v obci Turie predstavoval v roku 2016 446 t, z toho 43 t odpadov sa tvoril vyseparovaný odpad a 403 t bolo vyvezených na skládku.

Navrhovaný stav

V súvislosti s riešením problematiky životného prostredia v oblasti problematiky odpadového hospodárstva koncept ÚPN-O Turie navrhuje pre udržanie zdravého stavu ŽP dodržiavať nasledovné opatrenia, ktoré sú premietnuté tiež v kapitole Návrhu záväznej časti a to v článku 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie časť 6 Odpady, kde v príslušných bodoch sa požaduje:

- a) rešpektovať ustanovenia zákona 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov,
- b) naďalej uvažovať o pravidelnom odvoze a zneškodňovaní TKO a stavebných odpadov vyprodukovaných na území obce na riadenú skládku mimo jej územia,
- c) v riešenom území neuvažovať o vytváraní skládok odpadu,
- d) na miestach kde sa v minulosti nachádzali skládky odpadov posúdiť nezávadnosť životného prostredia,
- e) pre odovzdávanie oddelených zložiek komunálnych odpadov, zhromažďovanie nebezpečných odpadov a elektroodpadov z domácností využívať zberný dvor,
- f) na obecnom pozemku vybudovať obecnú kompostáreň.

Zberný dvor a kompostovisko

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch požaduje v obciach vytvoriť priestor zberného dvora. Obec má na území obce zriadený zberný dvor s vlastným prevádzkovým poriadkom.

V rámci zefektívnenia systému biologicky rozložiteľného odpadu ÚPN-O navrhuje vybudovať na obecnom pozemku zariadenie na zhodnocovanie biologických odpadov - obecnú kompostáreň (viď záväzná časť, článok 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, časť 6 Odpady, bod f - na obecnom pozemku vybudovať obecnú kompostáreň.

II.4. HLUK A VIBRÁCIE**Súčasný stav**

Naplnenie zákona č. 355/2007 Z. z. z 21. júna 2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia podľa Vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z., ustanovujúca podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií, sa kontroluje porovnaním posudzovanej hodnoty s prípustnou hodnotou. Posudzovaná hodnota v prípade predikcie hluku je predpokladaná hodnota určujúcej veličiny vrátane príslušnej neistoty. Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom priestore sú legislatívne stanovené, uvedené sú v nasledujúcej tabuľke.

Tab. č. 7 Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí

Kategória územia	Opis chráneného územia alebo vonkajšieho priestoru	Ref. čas. inter.	Prípustné hodnoty (dB) ^{a)}				
			Hluk z dopravy				Hluk z iných zdrojov <i>L</i> _{Aeq, p}
			Pozemná a vodná doprava ^{b)c)} <i>L</i> _{Aeq, p}	Železničné dráhy ^{c)} <i>L</i> _{Aeq, p}	Letecká doprava		
					<i>L</i> _{Aeq, p}	<i>L</i> _{ASmax, p}	
I.	Územie s osobitnou ochranou pred hlukom, napr. kúpeľné miesta, kúpeľné a liečebné areály.	deň	45	45	50	-	45
		večer	45	45	50	-	45
		noc	40	40	40	60	40
II.	Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov, ^{d)} vonkajší priestor v obytnom a rekreačnom území	deň	50	50	55	-	50
		večer	50	50	55	-	50
		noc	45	45	45	65	45
III.	Územie ako v kategórii II v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk, mestské centrá.	deň	60	60	60	-	50
		večer	60	60	60	-	50
		noc	50	55	50	75	45
IV.	Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov.	deň	70	70	70	-	70
		večer	70	70	70	-	70
		noc	70	70	70	95	70

^{a)} Prípustné hodnoty platia pre suchý povrch vozovky a nezasnežený terén, ak ide o sezónne zariadenia, hluk sa hodnotí pri podmienkach, ktoré je možné pri ich prevádzke predpokladať.

^{b)} Pozemná doprava je doprava na pozemných komunikáciách vrátane električkovej dopravy.

^{c)} Zástavky miestnej hromadnej dopravy, autobusovej, železničnej, vodnej dopravy a stanovišťa taxislužieb určené na nastupovanie a vystupovanie osôb sa hodnotia ako súčasť pozemnej a vodnej dopravy.

^{d)} Prípustné hodnoty pred fasádou nebytových objektov sa uplatňujú v čase ich používania, napr. školy počas vyučovania a pod.

Zdrojom hluku na území obce Turie je doprava po ceste III/2084. Vzhľadom na dopravné zaťaženie cesty III/2084 i ostatných miestnych komunikácií nie je predpoklad významného vplyvu hluku pre obytné územie v dotyku s uvedenými komunikáciami. Koncept ÚPN-O Turie pre obytné územie v dotyku s cestou III/2084 nepredpokladá prekročenie stanovených prípustných hodnôt.

Iný významný zdroj hluku v kontakte s obytným územím resp. s jeho dopadom na obytné územie sa v súčasnosti v obci nenachádza.

Zdrojom vibrácií je rovnako ako pri hluku doprava, najmä nákladná doprava po cestných komunikáciách. Vibrácie z dopravy sa prejavujú najviac vo vzdialenosti niekoľko metrov od zdroja - cestnej komunikácie.

Navrhovaný stav

V súvislosti s riešením problematiky životného prostredia v oblasti problematiky ochrany pred hlukom a vibráciami koncept ÚPN-O Turie navrhuje pre udržanie zdravého stavu životného prostredia dodržiavať nasledovné opatrenia, ktoré sú zároveň premietnuté do Návrhu záväznej časti a to do článku 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie časť 4 Ochrana pred hlukom a vibráciami, kde v príslušných bodoch sa požaduje:

- pri riešení jednotlivých investičných zámerov v území naplniť požiadavky na ochranu obyvateľstva pred účinkami hluku a vibrácií vyplývajúce z Vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z. ustanovujúca podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií

- a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí; dodržiavať legislatívne stanovené prípustné hodnoty hluku,
- neumožniť v obytnom a rekreačnom území budovanie prevádzok produkujúcich nadmerný hluk a vibrácie.

II.5. ŽIARENIE A INÉ FYZIKÁLNE POLIA

Žiarenie

Podľa dostupných informácií sa na území obce Turie v súčasnosti nenachádzajú také zariadenia, ktoré by boli významným zdrojom elektromagnetického, rádioaktívneho alebo iného žiarenia.

Prírodná rádioaktivita

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia s výskytom nízkeho a stredného radonového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

Uvedená požiadavka je v koncepte ÚPN-O Turie premietnutá do Návrhu záväznej časti a to v článku 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie časť 7. Prírodná rádioaktivita, kde sa uvádza:

- Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radonového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

II.6. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

Hodnotené aktivity v rámci predkladaného konceptu ÚPN-O Turie nepočítajú s významnými terénnymi úpravami ani zásahmi do krajiny, predpokladajú maximálne využitie konfigurácie terénu. V prípade významnejších terénnych zásahov do terénu bude potrebné realizovať inžinierskogeologické resp. hydrogeologické posúdenie vhodnosti zakladania stavby a vo všetkých súvisiacich činnostiach postupovať v súlade s platnou legislatívou (dôsledné uplatnenie požiadaviek vyplývajúcich zo zákona EIA a súvisiacej environmentálnej legislatívy).

Riešenie civilnej ochrany obyvateľstva

Požiadavky na ochranu obyvateľstva sú riešené ochrannými stavbami CO podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 479/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane v znení neskorších predpisov, vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácie, v súlade s vyhláškou MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení CO.

Zabezpečenie materiálom civilnej ochrany a humanitárnej pomoci rieši vyhláška MV SR č. 314/1998 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov, zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany rieši vyhláška MV SR č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov).

Na území obce Turie sa nenachádza stacionárny podnik či zariadenie používajúce vo výrobnom procese nebezpečné látky, ktorých únik by mohol ohroziť zdravie obyvateľov obce.

Podľa § 4 ods. (3) zariadenia civilnej ochrany zameraných na ochranu života, zdravia a majetku v čase vojny a vojnového stavu ako jednoduché úkryty budované svojpomocou je potrebné budovať v budovách zabezpečujúcich ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti; v budovách poskytujúcich služby obyvateľstvu, najmä v nemocniciach, hoteloch, ubytovniach, internátoch, všetkých typov škôl, bankách, divadlách, kinách, poisťovniach, telovýchovných objektoch, zabezpečujúcich ukrytie podľa prevádzkovej a ubytovacej kapacity pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti; v hypermarketoch a polyfunkčných domoch podľa projektovanej kapacity návštevnosti pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti; v bytových budovách pre navrhovaný počet osôb.

V súvislosti s rastom počtu obyvateľov zabezpečí obec Turie pre obyvateľov obce doplnenie materiálu CO do skladov CO.

V obci Turie je na požiarnej zbrojnici inštalovaná siréna s dosahom na celé zastavané územie obce. Z dôvodu zabezpečenia počuteľnosti vyznenia potencionálne ohrozených obyvateľov obce vznikom mimoriadnych udalostí je potrebné rozšíriť obecný rozhlas do navrhovaných rozvojových plôch bývania.

Z hľadiska ďalších požiadaviek civilnej ochrany dodržiavať nasledovné zásady:

- neumiestňovať novú výstavbu do územia ohrozeného 50 ročnou resp. 100 ročnou vodou z miestnych tokov,
- neumiestňovať novú výstavbu do zosuvného územia,
- individuálnu a hromadnú bytovú výstavbu umiestňovať mimo územia určeného na výstavbu a prevádzkovanie priemyselných zón,
- v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie riešiť spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva obce podľa § 4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 15 ods. 1 písm. e) Zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, v prípade bytovej výstavby bude rozsah povinnej výstavby zariadení CO riešený budovaním ochranných stavieb v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne,
- v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb riešiť podľa § 4 ods. 4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 16 ods. 1 písm. h) - (ohrozovateľ) resp. § 16, ods. 2 písm. h) - (iné PaF osoby) Zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

Uvedená požiadavka je v koncepte ÚPN-O Turie premietnutá do Návrhu záväznej časti a to v článku 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie časť 7. Prírodná rádioaktivita, kde sa uvádza:

V súvislosti s riešením problematiky civilnej ochrany obyvateľstva koncept ÚPN-O Turie navrhuje dodržiavať nasledovné opatrenia, ktoré sú zároveň premietnuté do Návrhu záväznej časti a to do článku 4 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia, bod 2. Technické vybavenie územia časť, časť f) v oblasti civilnej ochrany obyvateľstva, kde v príslušných bodoch sa požaduje:

- zabezpečiť ochranu obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok pri mimoriadnej udalosti spojené s ich únikom (vyhláška MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov),
- zabezpečiť druh a rozsah stavebnotechnických požiadaviek zariadení civilnej ochrany zameraných na ochranu zdravia a majetku a technických podmienok zariadení na utváranie predpokladov na znižovanie rizík a následkov mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu (vyhláška MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
- zabezpečiť materiálom civilnej ochrany a humanitárnej pomoci (vyhláška MV SR č. 314/1998 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
- zabezpečiť technické a prevádzkové podmienky informačného systému civilnej ochrany (vyhláška MV SR č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
- neumiestňovať novú výstavbu do územia ohrozeného 50 ročnou resp. 100 ročnou vodou z miestnych tokov,
- v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie riešiť spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva mesta podľa vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 15 ods. 1 písm. e) zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb riešiť podľa § 4 ods. 3, 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 16 ods. 1 písm. e) ods. 12 zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- v prípade bytovej výstavby riešiť rozsah povinnej výstavby zariadení CO budovaním ochranných stavieb v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne. Obvodové konštrukcie jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne musia vyhovovať predpísanému koeficientu K_o - 50.

Riešenie nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy

V koncepte ÚPN-O Turie je zohľadnená stratégia vyplývajúca z Metodického usmernenie MDVRR SR odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 z 26. 03. 2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy:

Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav

- koncipovať urbanistickú štruktúru obce tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu,

- zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest,
- zabezpečiť a podporovať zamedzovaniu prehrievania stavieb napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou a tienením transparentných výplní,
- podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre,
- zabezpečiť a podporovať, aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam,
- vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov a cyklistov v mestách,
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v sídlach,
- zabezpečiť prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu v obci meniacim sa klimatickým podmienkam,
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v obci v prepojení od kontaktných hraníc obce do príľahlej krajiny.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc

- zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín v mimo zastavaného územia obce,
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie,
- zabezpečiť dostatočnú odstupovú vzdialenosť stromovej vegetácie v blízkosti elektrického vedenia,
- zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad výsadbou vetrolamov, živých plotov, aplikáciou prenosných zábran.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
- zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,
- zabezpečiť opatrenia voči riziku lesných požiarov,
- pokiaľ možno zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok

- zabezpečiť udržiavanie a rozširovanie plochy prirody blízkyh lesov, resp. prirodzených lesov,
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu, ak opatrenia zelenej infraštruktúry nepostačujú,
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v mimo zastavaného územia obce a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v zastavanom území obce,
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach,
- zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí,
- zabezpečiť udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou,
- usmernenie odtoku pomocou drobných hydrotechnických opatrení,
- zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.

ČASŤ C

KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Obec Turie (k. ú. Turie) sa nachádza v Žilinskom kraji, je súčasťou okresu Žilina. Katastrálne územie obce Turie susedí s územiami nasledujúcich obcí: z východu Martin (k.ú. Priekopa pri Martine) v okrese Martin, z juhu Stránske, Rajecké Teplice (k.ú. Poluvsie nad Rajčankou), zo severozápadu Porúbka, zo severu Lietavská Lúčka a Rosina a zo severovýchodu Višňové v okrese Žilina.

Pre spracovanie Územného plánu obce bolo riešené územie vymedzené katastrálnym územím Turie - celková výmera riešeného územia je 27 203 621 m².

II. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA - PODĽA STUPŇA ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

II.1. HORNINOVÉ PROSTREDIE - INŽINIERSKO-GEOLOGICKÉ VLASTNOSTI, GEODYNAMICKÉ JAVY, LOŽISKÁ NERASTNÝCH SUROVÍN, GEOMORFOLOGICKÉ POMERY, STAV ZNEČISTENIA HORNINOVÉHO PROSTREDIA

II.1.1. Horninové prostredie - inžiniersko geologické vlastnosti

Geologická stavba

Z geologického hľadiska je možno riešené územie začleniť do dvoch oblastí:

- pohoria jadrového pásma Karpát paleozoických kryštalicích a metamorfovaných hornín, mezozoických karbonátových a nekarbonátových hornín, paleogénnych karbonátových hornín - patrí sem pohorie Lúčanská Malá Fatra
- vnútrokarpatské kotliny - patria sem kotlinové oblasti okresu Žilina s paleogénnymi a neogénnymi sedimentmi (íly, piesky, štrky), pokrytými kvartérnymi sedimentmi (svahové a sprašové hliny, proluviálne a fluviálne sedimenty) - severozápadná časť k.ú. Turie.

Podložie paleogénnej výplne kotliny v širšej oblasti Turia je tvorené tektonickými jednotkami, pomerne strmo ponárajúcimi sa z Lúčanskej Malej Fatry. Geologická stavba je tvorená hronikom (chočským príkrovom), fatrikom (krížňanským príkrovom), tatrikom (obalovou jednotkou) a kryštalinikom. Chočský príkrov je zachovaný na línii styku kotliny s pohorím medzi Strečnom a Turím. Tu vystupujú trosky vápencov (reiflinské a gutensteinské) a dolomitov vrchno-, stredotriasového veku. Z členov vrstvomého sledu krížňanského príkrovu, ktorý je v opisovanej oblasti patrí zliechovskej sekvencii, sú prítomné mladšie členy - škvornité slienité vápence a sliene jurského veku, slienité vápence a sliene neokomu (spodná krieda). Smerom do centrálnej časti pohoria prevahu nadobúdajú členy Ďurčinskej sekvencie, dolomity a gutensteinské vápence, ktorých podloží sú spodnotriasové kremence tatrika a granitoidy kryštalinika.

Podložie kotliny v oblasti Strečno - Stráňavy - Turie je tvorené členmi triasu chočského príkrovu, ktorý spočíva na kriedových členoch krížňanského príkrovu. Nie je však vylúčená tektonická redukcia tohto príkrovu, a podložie chočského príkrovu tak môžu tvoriť jurské alebo triasové členy fatrika.

Súčasťou geologickej stavby sú kvartérne horniny. Pokryv paleogénnych hornín tvoria prevažne hlinité, resp. hlinito-kamenité deluviálne sedimenty. Fluviálne sedimenty sú vzhľadom na nevelké dĺžky tokov a ich nižšiu vodnosť slabo vyvinuté, s odhadovanou hrúbkou do 2 - 3 m a s vysokým podielom hlinitej zložky.

Inžiniersko-geologická charakteristika

Podľa Inžinierskogeologických máp Slovenska (Matula, M., 1989) patrí záujmové územie obce Turie do regiónu neogénnych tektonických vkleslín, oblasti vnútrohorských kotlín - 53 Žilinská kotlina na styku s regiónom jadrových pohorí, oblasťou vysokých jadrových pohorí - 4 Malá Fatra a oblasťou jadrových stredohorí - 9 Strážovská hornatina.

V riešenom území sa uplatňujú tri typy rajónov:

- rajón deluviálnych sedimentov D, prevládajúcim typom hornín v hĺbke do 5 m sú prevažne jemnozrnné zeminy (územie viazané na Turský potok v centrálnej časti zástavby obce a spodná časť ľavostranného potoka nad novým cintrínom),
- rajón flyšoidných hornín Sf, prevládajúcim typom hornín v hĺbke do 5 m je striedanie skalných a poloskalných hornín (príľahlé územie v smere k Žilinskej kotline a Rajeckej kotline),
- rajón vápencových hornín Sv, prevládajúcim typom hornín v hĺbke do 5 m sú prevažne skalné horniny (územie Lúčanskej Malej Fatry viazané na priestor na pravej strane Turianskeho potoka - väzba na masív Hoblík).
- rajón zlepcových hornín Sz, prevládajúcim typom hornín v hĺbke do 5 m sú prevažne skalné horniny (územie Lúčanskej Malej Fatry viazané na priestor na ľavej strane Turianskeho potoka - väzba na masív Čipčie).

II.1.2 Geodynamické javy

Geodynamické javy

V k.ú. Turie SGÚDŠ Bratislava eviduje výskyt viacerých svahových deformácií. Ich poloha podľa ich typu v rozdelení na aktívne/potenciálne/stabilizované svahové deformácie je na základe podkladov SGÚDŠ zakreslená v mapke č. 1 i premietnutá v grafickej časti ÚPN-O Turie.

V predmetnom území je podľa priloženej mapy zaregistrovaný výskyt aktívnych, potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií. Aktívne zosuvy sa nachádzajú mimo zastavané územie obce. Nestabilné je aj bezprostredné okolie zaregistrovaných svahových deformácií, kde je možnosť rozšírenia a aktivizácie existujúcich zosuvov. Aktivizácia svahových deformácií je možná vplyvom prírodných pomerov alebo negatívnymi antropogénnymi faktormi, resp. ich kombináciou. Do rajónu potenciálne nestabilných území s priaznivou geologickou stavbou pre občasný vznik svahových deformácií sú zaradené ďalšie svahy v širšom okolí zaregistrovaných svahových pohybov. Potenciálne nestabilné územia sú citlivé na negatívne antropogénne zásahy.

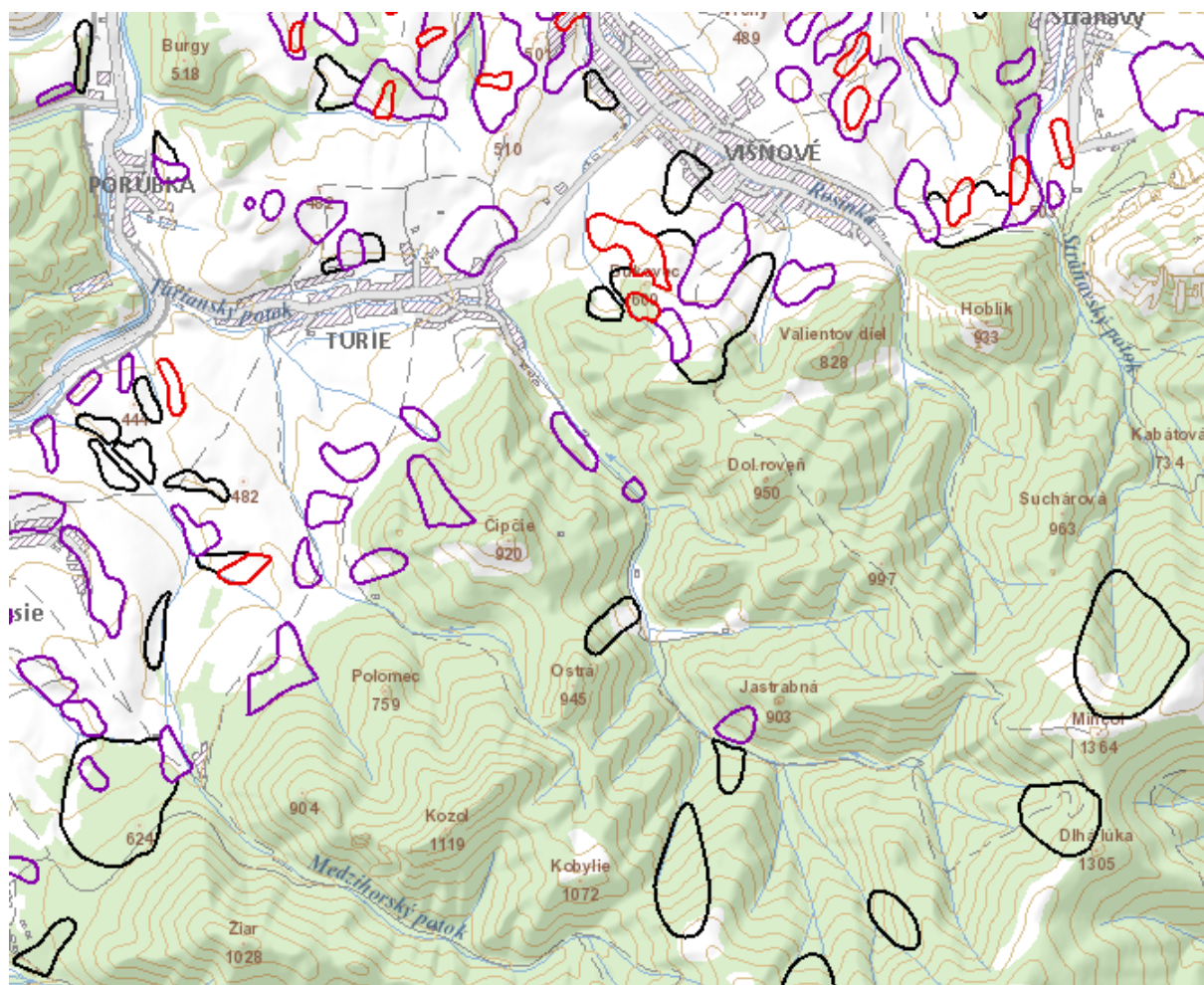
Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v k. ú. Turie eviduje 39 lokalít so svahovými deformáciami, z toho 5 aktívnych, 19 potenciálnych, 15 stabilizovaných - viď mapová príloha.

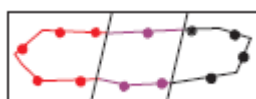
Seizmicita

Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou (Atlas krajiny SR, 2002) je celé riešené územie zaradené do 7° stupnice makroseizmickej intenzity (MSK-64). Uvedenému stupňu v území odpovedá špičkové zrýchlenie na skalnatom podloží $1,0 - 1,29 \text{ m.s}^{-2}$. Z pohľadu seizmicity je posudzované územie považované ako stabilné.

Mapka č. 1: Svahové deformácie

Zdroj: ŠGÚDŠ

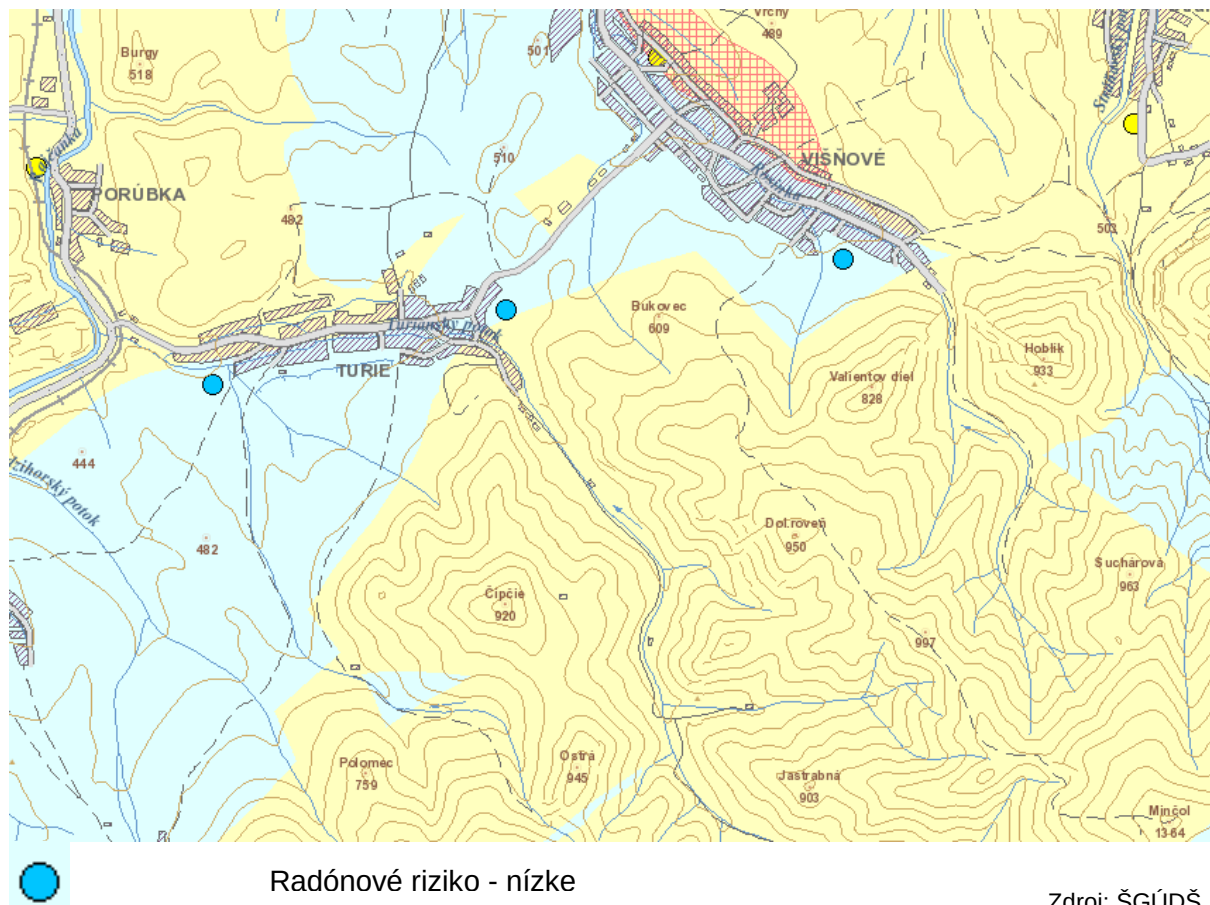

Svahové deformácie: aktívne/potencionálne/stabilizované

II.1.3 Radónové riziko

Na základe zatriedenia územia podľa radónového rizika (Atlas krajiny SR, 2002) patrí riešené územie do nízkeho radónového rizika (severozápadná časť k.ú.) a stredného radónového rizika (juhovýchodná časť k.ú.).

Mapka č. 2: Radónové riziko

II.1.4 Ložiská nerastných surovín

Obvodný banský úrad v Prievidzi v k. ú. Turie eviduje:

- dobývací priestor a totožné chránené ložiskové územie Turie I. (490 - dolomit),
- dobývací priestor a totožné chránené ložiskové územie Turie (491 - dolomit, vápenec).

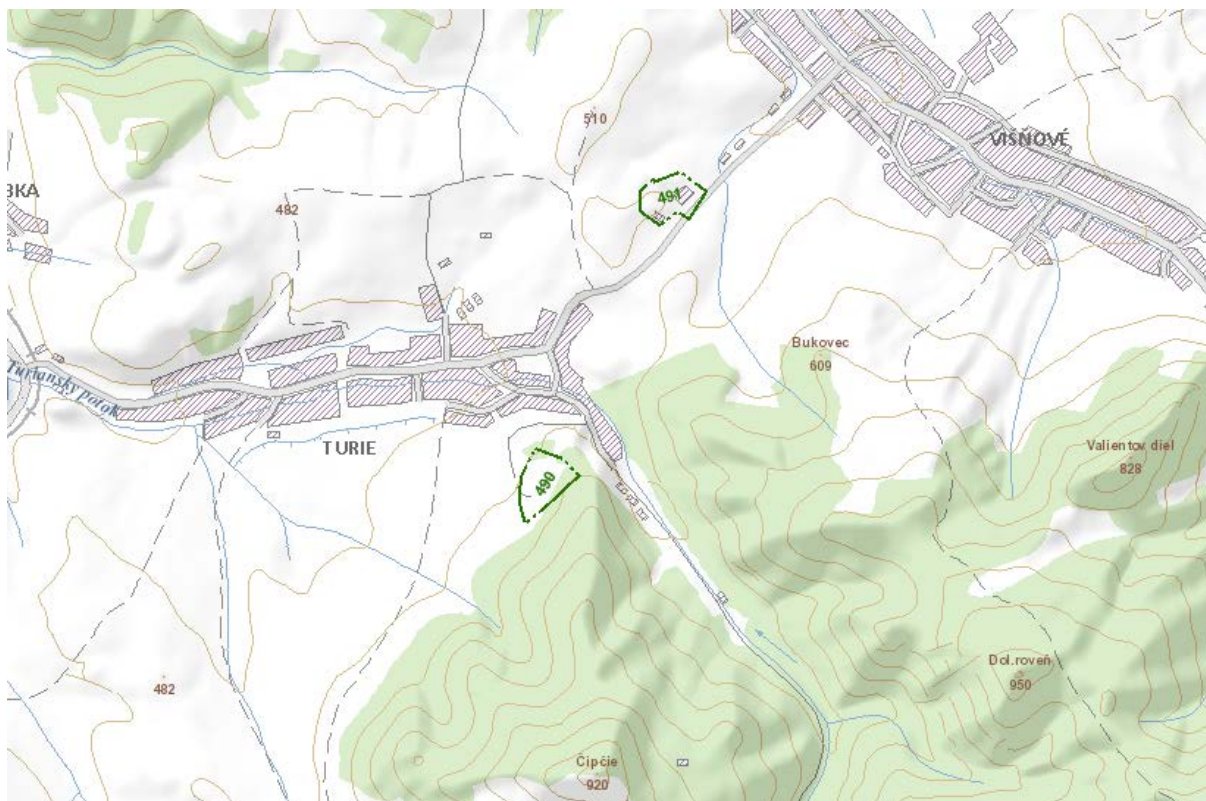
Lom Turie I je mimo prevádzku. Chránené ložiskové územie je v územnom pláne obce rešpektované.

Lom prevádzkuje Doprastav, a.s. Žilina. Prevažná časť lomu je v k.ú. Višňové. Chránené ložiskové územie je v územnom pláne obce rešpektované.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v k. ú. Turie:

- neeviduje výhradné ložiská OVL, ložiská nevyhradeného nerastu a prieskumné územia,
- eviduje staré banské diela - štôľňu.

Na území obce Turie sa nachádzajú dve evidované ložiská výhradných ložísk nerastov. Jedná sa o ložiská č. 22/3310056 a č. 23/3310057, obidve pre nerast stavebný kameň ako kamenivo. Na ložisku Lom Turie I v súčasnosti je ťažba ukončená, pripravuje sa jeho rekultivácia.

Mapka č. 3: Ložiská nerastov

Zdroj: ŠGÚDŠ

II.1.5 Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia na geomorfologické jednotky (Mazúr, Lukniš, Atlas SSR 1980) je záujmové územie obce Turie začlenené nasledovne:

Sústava: Alpsko-himalájska

Podsústava: Karpaty

Provincia: Západné Karpaty

Subprovincia: Vnútrotné Západné Karpaty

Oblasť: Fatransko-tatranská

Celok: Žilinská kotlina

Oddiel: Žilinská pahorkatina

Oddiel: Rajecká kotlina

Celok: Malá Fatra

Oddiel: Lúčanská Fatra

Pododdiel: Lúčanské Veterné hole

Celok: Súľovské vrchy

Oddiel: Skalky

Územie obce Turie leží v geomorfologickom celku Žilinská kotlina a to v jeho oddiely Rajecká kotlina - okrajová časť (severozápadná časť k. ú.) a v geomorfologickom celku Malá Fatra, oddiel Lúčanská Fatra - pododdiel Lúčanské Veterné hole (prevažná časť k. ú.).

Základnou morfoštruktúrou riešenej lokality je vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra a to negatívna morfoštruktúra typu priekopových prepadlín a morfoštruktúrnych depresí kotlín.

Základným typom eróžno-denudačného reliéfu je v celom riešenom území reliéf kotlinových pahorkatín, na ktorý vo vyšších polohách Lúčanskej Fatry naväzuje hornatinový reliéf.

Z hľadiska typologického členenia reliéfu na základe triedenia morfoštruktúrneho reliéfu patrí spodná časť k. ú. do reliéfu morfoštruktúry s pozitívnou pohybovou tendenciou a to do tektonického až štruktúrno-tektonického reliéfu kryhových až vrásovo-kryhových štruktúr s dominanciou radiálnych pohybov reliéfu priekopových prepadlín a morfotektonických depresí na polygenetických sedimentoch slabo spevnených až sypkých štruktúr so slabým uplatnením litológie. Územie nachádzajúce sa v geomorfologickom celku Malá Fatra patrí do tektonicko-štruktúrneho až štruktúrneho reliéfu príkrovovo-vrásových až vrásovo-zlomových pásmových štruktúr s dominanciou tangenciálnych pohybov a to reliéfu hrastí a klenbohrastí vrásovo-kryhovej štruktúry na kryštálických štruktúrach so slabým uplatnením litológie.

Z hľadiska typologického členenia reliéfu na základe triedenia morfoskulptúrneho reliéfu sa riešené územie nachádza na styku akumuláčného fluvialného reliéfu typu fluvialnej roviny a akumuláčno-erózneho proluvialno-fluvialného reliéfu typu proluvialno-fluvialnej pahorkatiny, vlastná oblasť pohoria Malá Fatra spadá pod eróžno-denudačný reliéf fluvialne rezanej hornatiny až vysočiny.

II.1.6 Stav znečistenia horninového prostredia

Na území obce Turie nie je v rámci registra environmentálnych záťaží SR evidovaná žiadna environmentálna záťaž.

V k.ú. obce sa nenachádzajú žiadne ďalšie iné významné činnosti ani aktivity, ktoré by mohli mať významný negatívny vplyv na znečistenie horninového podložia.

II.2. KLIMATICKÉ POMERY

Z hľadiska makroklimatickej klasifikácie patrí širšie posudzované územie do oblasti mierne teplej (počet letných dní do 50, maximálna teplota vzduchu 25 °C, priemerná teplota vzduchu v júli nad 16 °C), podoblasti vlhkej ($I_z = 60$ až 120), okrsku M7 - mierne teplého, veľmi vlhkého, vrchovinového (niva Váhu) a do klimatickej oblasti chladnej s priemernou teplotou vzduchu v júli pod 16 °C, do okrsku mierne chladného C1 s teplotou v júli 12 °C až 16 °C (predhorie Lúčanskej Malej Fatry a časť pohoria Lúčanská Malá Fatra), najvyššie vrcholové partie pohoria Lúčanská Malá Fatra spadajú do okrsku C2 chladného horského s teplotou v júli 10 °C až 12 °C.

Z hľadiska klimatickogeografických typov patrí riešené územie do typu krajiny s kotlinovou klímou s veľkou inverziou teplôt, mierne suchou až vlhkou, subtypu mierne teplého so sumou teplôt 10 °C a viac 2 400 - 2 600, teplotou v januári -2,5 až -5 °C, teplotou v júli 17 až 18,5 °C, amplitúdou 20 až 24 °C, ročnými zrážkami 600 - 800 mm (územie obce Turie v smere na Rajčianku), väčšina intravilánu obce i vlastné riešené územie patrí do subtypu mierne chladného so sumou teplôt 10 °C a viac 2 100 - 2 400, teplotou v januári -3,5 až -6 °C, teplotou v júli 16 až 17 °C, amplitúdou

20 až 24 °C, ročnými zrážkami 600 - 850 mm, najvyššie polohy katastra Turie v oblasti masívu Lučanskej Malej Fatry patria do typu krajiny s horskou klímou s malou inverziou teplôt, vlhkou až veľmi vlhkou, subtypu chladného so sumou teplôt 10 °C a viac 1 200 - 1 600, teplotou v januári -5 až -6,5 °C, teplotou v júli 13,5 až 16 °C, amplitúdou 19,5 až 21 °C, ročnými zrážkami 800 - 1 100 mm.

1.3.1 Zrážky

Podľa dlhodobých sledovaní sa priemerný ročný úhrn zrážok pohybuje v rozmedzí 743 až 789 mm. Priemerný ročný počet dní so zrážkami 1 mm a viac, dôležitý hlavne v období s výskytom teplôt 0 °C je v rozmedzí 113,7 až 121,6 dňa, pričom v zimných mesiacoch je to v rozsahu 55,6 až 57,3 dňa. Najvyšší denný úhrn zrážok bol zaznamenaný na stanici Žilina, a to 75,7 mm v auguste roku 1955. Najvyšší mesačný úhrn zrážok bol 254 mm v auguste roku 1913 a najnižší 0 mm v októbri 1951.

Tab. č. 8 Vybrané zrážkové a snehové charakteristiky (klimatická stanica Žilina)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok v mm													
	43	33	43	50	81	98	93	83	73	50	53	53	753
Priemerný počet dní so zrážkami													
1 mm a viac	9,5	8,1	8,9	9,3	11,8	12,3	12,6	10,7	8,5	8,5	10,2	10,2	120,6
5 mm a viac	3,0	3,1	2,5	3,7	5,0	7,0	6,2	5,8	3,8	3,4	3,9	3,3	50,7
10 mm a viac	0,9	0,1	0,6	1,6	2,1	3,8	3,5	2,9	1,8	1,3	1,3	1,1	22,0
Priemerný počet dní so snežením													
	8,9	8,8	6,3	1,3	0,1	-	-	-	-	0,1	2,8	7,3	35,6
Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou													
1 cm a viac	25,6	20,8	9,3	0,6	0,1	-	-	-	-	0,1	3,9	16,1	76,5
5 cm a viac	22,0	17,8	7,0	0,1	-	-	-	-	-	-	2,4	10,8	60,1

Zdroj: SHMÚ

1.3.2 Teplota

Podľa dlhodobých pozorovaní SHMÚ je v posudzovanej oblasti najteplejším mesiacom júl a najchladnejším január. Vzhľadom na kotlinový charakter územia je pre danú oblasť významný pomerne značný rozkyv teplotných charakteristík. Napríklad v období rokov 1931 - 1980 absolútne maximálna teplota vzduchu dosiahla 37,9 °C a absolútne minimálna teplota poklesla na -28,8 °C.

Tab. č. 9 Vybrané teplotné charakteristiky (klimatická stanica Žilina)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Priemerná mesačná a ročná teplota vzduchu v °C													
	-2,4	-0,7	3,2	7,9	13,3	15,9	17,4	16,9	12,8	8,2	2,8	-0,9	7,9
Absolútne maximá teploty vzduchu v °C													
	13,1	16,8	25,1	28,6	30,9	33,7	35,2	37,9	31,7	26,7	21,4	14,3	37,9
Absolútne minimá teploty vzduchu v °C													
	-26,7	-25,5	-20,7	-7,9	-4,3	0,1	2,4	2,0	-3,4	-7,3	-22,0	-28,8	-28,8
Priemerný výskyt dní s charakteristickou teplotou v °C													
Tropické ($t_{\max} > 30^{\circ}\text{C}$)	-	-	-	-	0,7	2,4	6,9	5,1	1,2	-	-	-	16,3
Letné ($t > 20^{\circ}\text{C}$)	-	-	-	1,2	7,2	13,8	19,8	18,3	8,7	0,7	-	-	69,7
Mrazové ($t_{\min} < 0^{\circ}\text{C}$)	25,4	20,7	16,1	3,4	0,4	-	-	-	0,0	2,7	7,6	19,4	95,7
Ľadové ($t_{\max} < 0^{\circ}\text{C}$)	13,5	7,3	1,1	-	-	-	-	-	-	-	0,4	7,0	29,3

Zdroj: SHMÚ

Oblasť sa vyznačuje dostatočným výskytom počtu letných dní v priemere 42,9 za rok, ale aj mrazových dní v priemere 125,5 za rok. Počet dní s priemernou teplotou 0 °C dosahuje 71 až 81 dní. V letnom období sa v Žiline vyskytuje priemerne 43 letných dní s teplotou nad 25 °C a viac. Rozptyl ovzdušných prímiesí zo zdrojov znečistenia ovzdušia je negatívne ovplyvňovaný najmä prízemnou inverznou vrstvou o vertikálnej hrúbke v priemere 50 - 100 m. Prízemné inverzie o vertikálnych výškach do 100 m sa v údolných polohách vyskytujú v priemere až v 200 - 225 dňoch.

1.3.3 Vlhkosť vzduchu, oblačnosť a slnečný svit

Pre Žilinu a okolie je typický častý výskyt hmiel, počas ktorých sú zhoršené rozptylové podmienky (priemerne počas 80 - 90 dní). K tvorbe hmiel dochádza najčastejšie v priebehu noci a k ich rozrušovaniu zväčša v skorých dopoludňajších hodinách.

Tab. č. 10 Vybrané charakteristiky vlhkosti vzduchu, oblačnosti a slnečného svitu (klimatická stanica Žilina)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Priemerná mesačná a ročná relatívna vlhkosť vzduchu v %													
	85	83	77	74	74	76	77	78	81	82	85	87	80
Priemerná oblačnosť v %													
	74	73	65	63	62	63	61	59	56	66	78	79	67
Priemerný počet jasných dní (denná oblačnosť menšia ako 20 %)													
	2,1	3,0	3,7	4,1	2,6	2,5	4,2	4,3	3,5	3,5	1,4	1,8	36,7
Priem. počet zamrač. dní (denná oblačnosť menšia ako 20 %)													
	17,3	14,6	12,5	10,4	9,4	9,1	8,9	7,5	7,6	10,1	17,5	19,7	144,6
Priemerný úhrn slnečného svitu v hodinách													
	44	71	120	153	184	189	198	193	146	117	47	29	1 491
Priemerný počet dní bez slnečného svitu													
	12,7	9,4	5,5	4,4	2,5	2,2	2,1	2,1	2,7	6,7	12,2	14,5	77,0
Priemerný počet dní s hmlou pri dohľadnosti menšej ako 1 km													
	9,3	5,9	7,4	3,0	2,7	2,8	3,2	6,0	11,9	10,7	8,1	9,2	80,2

Zdroj: SHMÚ

II.3.4. Veternosť

Údaje o prevládajúcich smeroch vetra a jeho rýchlosti možno odvodiť z dlhodobých sledovaní na stanici Žilina. Tieto údaje sú vo vzťahu k ostatnému posudzovanému územiu len informatívne, nakoľko určujúcim faktorom prevládajúcich vetrov sú orografické pomery územia.

Tab. č. 11 Vybrané charakteristiky veterných pomerov (klimatická stanica Žilina)

Priemerná častosť jednotlivých smerov vetra a bezvetria v %													
Smer vetra	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie				
	12,7	4,8	3,5	5,6	13,0	10,6	7,2	10,4	32,2				
Priemerná rýchlosť vetra v m/s za rok													
Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
	1,3	1,5	1,6	1,8	1,5	1,5	1,4	1,2	1,2	1,0	1,4	1,4	1,4

Zdroj: SHMÚ

Údaje o prevládajúcich smeroch vetra a jeho rýchlosti možno odvodiť z dlhodobých sledovaní na stanici Žilina. Tieto údaje sú vo vzťahu k ostatnému posudzovanému územiu len informatívne, nakoľko určujúcim faktorom prevládajúcich vetrov sú orografické pomery územia. Veterné pomery územia Turie sú podmienené jednak

všeobecnou cirkuláciou ovzdušia, jednak orografickými pomermi. Preto v ročnom priemere prevažujú severné až západné vetry, menej južné vetry. Najmenšie zastúpenie má juhovýchodná, východná a severozápadná zložka prúdenia vzduchu.

II.3. OVZDUŠIE – STAV ZNEČISTENIA OVZDUŠIA

Emisie

Kvalita ovzdušia v oblasti záujmového územia je ovplyvňovaná existujúcimi malými, strednými a veľkými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa širšom riešenom území. Okrem toho sa na stave kvality ovzdušia podieľa automobilová doprava a vplyv emisií zo vzdialených zdrojov. Nepriaznivo ovplyvňujú kvalitu ovzdušia aj dlhotrvajúce zimné inverzie. Podiel veľkých zdrojov sa prejavil hlavne na regionálnom znečistení ovzdušia.

Tab. č. 12 Množstvo emisií a merné územné emisie základných znečisťujúcich látok vypustených z veľkých a stredných stacionárnych zdrojov v Žilinskom okrese (2016 - 2018)

Rok	Emisie (t/rok)				Merné územné emisie (t/rok.km ²)			
	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TZL	SO ₂	NO _x	CO
2016	138,349	275,495	312,115	156,870	0,17	0,34	0,38	0,19
2017	128,589	210,004	282,954	159,275	0,16	0,26	0,35	0,20
2018	121,756	197,035	279,741	140,663	0,15	0,24	0,34	0,17

Zdroj: SHMÚ

Oproti predchádzajúcemu obdobiu sa v roku 2018 v okrese Žilina zaznamenal mierny pokles emisií.

Územie obce Turie z hľadiska znečistenia ovzdušia oproti okresu Žilina i územiu Slovenska vyznieva pomerne priaznivo. Na znečistení ovzdušia sa v riešenom území podieľajú najmä lokálne zdroje (v zime lokálne kúreniská) a miestna doprava. Priamo v hodnotenom území sa nenachádza žiadny významný zdroj znečistenia ovzdušia.

Imisie

Meranie znečistenia na území obce Turie sa nevykonáva. Najbližšia lokalita, kde sa monitoruje znečistenie ovzdušia, je v Žiline. Výsledky z tejto monitorovacej stanice sa na územie obce Turie nedajú extrapolovať.

II.4. VODNÉ POMERY

II.4.1. Povrchové vody

Riešené územie zo širšieho pohľadu patrí do povodia stredného toku Váhu. Oblasť Rajcekej kotliny je odvodňovaná hlavným tokom územia riekou Rajčianka. Riešené územie obce Turia je odvodňované Turianským potokom, číslo hydrologického poradia 4-21-06-141, číslo recipienta 4-21-06-4311 (s dĺžkou 9,9 km, je tokom IV. rádu), potokom Rosinka a ich prítokmi.

V širšom záujmovom území sa nachádzajú dve vodomerné stanice s dlhodobým sledovaním prietokových charakteristík a to stanice Poluvsie - Rajčianka a Závodie - Rajčianka. Prietoky na recipientoch vlastného hodnoteného územia nie sú sledované.

Vodné toky riešeného územia Turianský potok, Polomec, Medzihorský potok, Kozel a niekoľko bezmenných prítokov sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. V správe Lesy SR sú prítoky v pramennej oblasti Turianskeho potoka.

Podľa typu režimu odtoku patrí vlastné hodnotené územie obce Turie i jeho recipienty Turský potok a jeho prítok Rybný potok i potok Rosinka a jeho ľavostranný prítok Mlynárov potok do vrchovinnno-nízinnej oblasti s dažďovo-snehovým typom režimu odtoku s akumuláciou vody v decembri až februári, vysokou vodnosťou v marci až máji, najvyššími prietokmi v marci (pričom prietok v apríli je väčší ako v marci), najnižšími prietokmi v septembri, podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy je výrazné. Recipient Rajčianky podľa typu režimu odtoku je zaradený do snehovo-dažďového typu režimu odtoku s akumuláciou vody v novembri až februári, vysoká vodnosť v marci až máji, najvyššími prietokmi v apríli (pričom prietok v máji je väčší resp. menší ako v marci), najnižšie prietoky sú v januári až februári resp. v septembri až októbri, podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy je mierne výrazné.

II.4.2. Podzemné vody

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) nižšie položená časť územia obce Turie leží v hydrogeologickom regióne QP 029 Paleogén a kvartér časti Žilinskej kotliny a východného okraja Súľovských vrchov - pre tento rajón je určujúcim typom priepustnosti medzizrnová priepustnosť a to v jeho subrajóne VH20 s priemerným využiteľným množstvom podzemných vôd v intervale 0,20 - 0,49 l.s⁻¹.km⁻². Časť územia spadajúca pod geomorfologický celok Lúčanská Malá Fatra spadá pod hydrogeologický región MG 030 Kryštalinikum a mezozoikum severozápadných svahov Lúčanskej Malej Fatry subrajón VH10 s priemerným využiteľným množstvom podzemných vôd v intervale 5,00 - 9,99 l.s⁻¹.km⁻², najvyššie partie pohoria sa nachádzajú v subrajóne VH20 s priemerným využiteľným množstvom podzemných vôd v intervale 0,50 - 0,99 l.s⁻¹.km⁻², pre celý tento rajón je určujúcim typom priepustnosti krasová a krasovo-puklinová priepustnosť.

V geomorfologickej časti územia spadajúcej pod Žilinskú kotlinu (jej súčasť je i Rajecká kotlina) sa vyskytuje typ podzemnej vody dopĺňanej striedavo podzemnými vodami zo susedných pohorí, z riek v kotlinách a zo zrážok - pahorkatiny. V časti Lúčanská Malá Fatra sa uplatňuje typ podzemnej vody dopĺňanej iba zo zrážok.

II.4.3. Pramene a pramenné oblasti

Pramenná oblasť povodia Turianskeho potoka je súčasťou PHO druhého stupňa vodného zdroja Turie (využívané vodárenské zdroje - Dedová a Čerenková, ktoré majú vyhlásené ochranné pásma I. a II. stupňa).

II.4.4. Termálne a minerálne pramene

Výbežok nivy Turianskeho potoka spolu s Rajeckou kotlinou je okrajovým výbežkom perspektívnej oblasti alebo štruktúry geotermálnych vôd 20 Žilinská kotlina.

Vo vlastnom riešenom území nie je zistený, ani evidovaný žiadny zdroj minerálnej ani geotermálnej vody, do územia nezasahuje ani žiadne ochranné pásmo.

Najbližšou lokalitou s výskytom termálnych resp. minerálnych vôd je štruktúra termálnych vôd v Rajeckých Tepliciach, ktorá je legislatívne chránená ako prírodný liečivý zdroj Rajecké Teplice. Podľa teploty patrí hodnotená štruktúra termálnych vôd medzi nízkotermálne (maximálna teplota 38,6 °C) s výrazným CaMgHCO_3 typom vôd s mineralizáciou do 800 mg.l^{-1} a s nízkym obsahom CO (do 300 mg.l^{-1}). Táto štruktúra ani jej ochranné pásmo do riešeného územia nezasahuje.

II.4.5. Vodohospodársky chránené územia

K.ú. obce Turie nezasahuje do žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti.

Povodie vodárenského toku sa v riešenom území nenachádza.

Z vodohospodársky významných tokov sa v riešenom území nachádzajú Rajčianka a Turiansky potok.

Povodie Turianskeho potoka nad obcou Turie v masíve Lúčanská Malá Fatra je súčasťou PHO druhého stupňa vodného zdroja Turie.

V riešenom území sa nachádzajú vodárenské zdroje pitnej vody v Turskej doline (Dedová a Čererková), pre ktoré boli ObÚŽP Rozhodnutím č. A/2008/00904-2/ObÚŽP-Slo, 14.5.2008, určené ochranné pásma:

- prameň Turie č. 1 - plocha 2077 m^2 , parc. KN 1840/11, 1840/12, 1840/13,
- prameň Turie č. 5 - plocha 2605 m^2 , parc. KN 18,57/11, 1857/12,
- prameň Dedová - plocha 4190 m^2 , parc. KN 1859/11, 1859/12, 1859/13, 1858/11, 1858/12, 1860/5, 1861/6,
- prameň Čererková č. 7 - plocha 644 m^2 , parc. KN1930/16,
- prameň Čererková č. 7a - plocha 836 m^2 , parc. KN1930/18,
- prameň Čererková č. 8 - plocha 780 m^2 , parc. KN1930/20,
- prameň Čererková č. 9 - plocha 6511 m^2 , parc. KN1930/21.

Ako zdroj pitnej vody sú v hodnotenom území využívané vodárenské zdroje v Turskej doline - Dedová a Čererková s vyhlásenými ochrannými pásmami I. a II. stupňa.

V riešenom území bol v roku 2014 realizovaný vrt HTU-1 (v blízkosti lomu Turie), ktorý bude slúžiť pre potreby navrhovanej plničky. Podľa výsledkov skúšok bolo navrhnuté využiteľné pnožstvo podzemnej vody v kategórii B10, 14 l/s, s povolenou max. dynamickou hladinou 60 m pod terénom (423,66 m n.m.). Hladina vrchnej podzemnej vody bola zaregistrovaná v hĺbke 6 m. Voda je hodnotená ako kvalitná, ktorá spĺňa všetky požiadavky pre pramenitú vodu a balenú vodu v spotrebiteľských obaloch. Pre tento vrt je vzhľadom na priaznivú geologickú stavbu, s dostatočnou ochrannou funkciou nadložných hornín podaný návrh na spoločné ochranné pásmo I. a II. stupňa.

II.4.6. Stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd

Podzemné vody

V rámci pozorovacej siete SHMÚ na systematické sledovanie kvality podzemných vôd národného monitorovacieho programu spada záujmové územie do sledovanej oblasti „Kvalita podzemných vôd v útvare SK200140KF Dominantné krasovo -

puklinové podzemné vody Strážovských vrchov a Lúčanskej Malej Fatry oblasti povodia Váh. Priamo vo vlastnom riešenom území sa nenachádza žiaden pozorovací objekt siete SHMÚ, najbližšie k riešenej lokalite je sledovaný iba nevyužívaný prameň 77999 Kamenná Poruba - Horný (bez hydrologickej súvislosti s hodnoteným územím).

Kvalita podzemných vôd vo vlastnej posudzovanej lokalite nebola skúmaná. Vzhľadom na súčasný charakter využitia lokality (poľnohospodárska pôda - orná pôda) nie je predpoklad významnej kontaminácie vôd.

V roku 2014 bol v území realizovaný vrt HTU-1, prítok podzemnej vody z vrtu z gutensteinských vápencov nastal v hĺbke 169,5 m s ustálením v 32,52 m pod úrovňou terénu. Podzemná voda z tohto vrtu je hodnotená ako kvalitná podzemná voda, ktorá spĺňa všetky požiadavky na kvalitu požadovanú pre pramenitú vodu a balenú vodu v spotrebiteľských obaloch.

Povrchové vody

Kvalita povrchových vôd sa v riešenom území hodnotí iba v širšom území a to najbližšie v profile Rajčianka - Žilina, rieku Rajčianka v Žiline v sledovanom profile môžeme hodnotiť ako silne znečistené toky so zaradením do IV. triedy čistoty - t.j. silne znečistená voda.

Vo vlastnom riešenom území nie je na recipientoch územia nachádzajúcich sa v k. ú. Turie sledovaný žiaden profil zameraný na kvalitu povrchových vôd.

II.5. PÔDNE POMERY

II.5.1. Pôdne typy, druhy a bonita

V katastrálnom území obce môžeme podľa Atlasu krajiny SR (2002) nájsť pôdy kambizeme: v nižších polohách sú to kambizeme pseudoglejové nasýtené a k nim sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné zo zvetralín rôznych hornín, ktoré vo vyšších polohách masívu Lúčanskej Malej Fatry prechádzajú v kambizeme podzolové a k nim sprievodné podzoly kambizemné a rankre zo zvetralín kyslých hornín. V nižších polohách sa vyskytujú plošne rendziny a kambizeme rendzinové a k nim sprievodné litozeme modálne karbonátové zo zvetranín pevných karbonátových hornín a ostovčekom pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé zo sprašových hlien až svahovín. Pre vrcholové polohy Lúčanskej Malej Fatry sú typické podzoly modálne a humusovo-železité, sprievodné podzoly organozemné, litozeme a rankre z ľahších zvetralín kyslých hornín.

Z antropických pôd (pôdy s výskytom povrchového antropického horizontu, čiastočne alebo úplne pozmenené, prípadne vytvorené činnosťou človeka) sa v riešenom území uplatňujú dva hlavné typy pôd:

- *kultizem (KT)* - pôdny typ na prirodzených substrátoch, ale činnosťou človeka s úplne pozmenenými vlastnosťami (prevažne kultiváciou počas poľnohospodárskeho využívania). Patria sem prevažne pôdy záhrad, ovocných sádov a vinogradov.
- *antrozem (AN)* - človekom vytvorená umelá pôda na nepôvodných substrátoch - navážky v sídlach a na rekultivovaných plochách, územia technických areálov, obytnej zástavby, komunikácií a pod.

Realizácia ÚPN-O Turie si vyžiada trvalý záber poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Tento záber je riešený variantne:

Variant 1:

- celková výmera riešených lokalít v k.ú. Turie je 50,10 ha, z toho 12,99 ha je záber poľnohospodárskej pôdy, do zoznamu najkvalitnejšej pôdy z uvedenej plošnej výmery pôdy patrí 0,88 ha

Variant 2:

- celková výmera riešených lokalít v k.ú. Turie je 52,06 ha, z toho 13,48 ha je záber poľnohospodárskej pôdy, do zoznamu najkvalitnejšej pôdy z uvedenej plošnej výmery pôdy patrí 0,78 ha

Navrhované lokality na záber v ÚPN O Turie patria podľa kódu do klimatických regiónov:

- 07 mierne teplého, mierne vlhkého s priemernou teplotou vzduchu v januári -2 až -5 °C a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie 13 - 15 °C
- 08 mierne chladného, mierne vlhkého s priemernou teplotou vzduchu v januári -3 až -6 °C a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie 12 - 14 °C
- 09 chladného, vlhkého, s priemernou teplotou vzduchu v januári -4 až -6 °C a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie 12 - 13 °C.

Na dotknutých lokalitách sa vytvorili na pôdotvorných substrátoch tieto druhy pôdy:

- 06 fluvizeme typické, stredne ťažké,
- 14 fluvizeme typické, stredne ťažké až ľahké, plytké,
- 70 kambizeme pseuglejové na flyši, ťažké, až veľmi ťažké,
- 71 kambizeme pseuglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké),
- 72 kambizeme pseuglejové s výskytom podzemnej vody v hĺbke 0,6 - 0,8 m na rôznych substrátoch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké),
- 79 kambizeme typické na ostatných substrátoch, stredne ťažké až ľahké,
- 83 kambizeme typické plytké na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12 - 25° stredne ťažké až ťažké,
- 89 pseudogleje typické na polygénnych hlinách so skeletom, stredne ťažké až ťažké,
- 90 rendziny typické, plytké, stredne ťažké až ľahké,
- 92 rendziny typické na výrazných svahoch: 12 - 25°, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké),
- 94 gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké.

Nariadením vlády SR č. 58/2013 z 13. marca 2013 o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sa niektoré pôdy preradili do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Z dotknutých pôd sú v katastri obce Turie tieto BPEJ: 0706015, 0714065, 0770403, 0771303, 0771503, 0772003, 0772203, 0857203, 0857403, 0869202, 0871233, 0871333, 0871403. Kurzívou vyznačené BPEJ sú predmetom záujmu budúceho odňatia poľnohospodárskej pôdy.

Podľa variantu č. 1 z plošnej výmery pôdy predpokladanej na odňatie patrí do zoznamu najkvalitnejšej pôdy 0,88 ha a podľa variantu č. 2 až 0,78 ha.

II.5.2. Stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu

Náchylnosť pôdy na mechanickú degradáciu

Na základe náchylnosti poľnohospodárskych pôd na zhutnenie sa v území nachádzajú nezhutnené pôdy, pôdy náchylné na sekundárne zhutnenie, pôdy náchylné na kombinované zhutnenie a pôdy nepoľnohospodárske.

Náchylnosť pôdy na chemickú degradáciu

Odolnosť pôd v hodnotenom území proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov je silná (najnižšie až stredné polohy k. ú.) resp. stredná (pohorie Malá Fatra). Z hľadiska odolnosti pôd proti intoxikácii alkalickou skupinou rizikových kovov sa v území nachádzajú pôdy stredne náchylné na acidifikáciu s nižšou pufracnou schopnosťou, vo stredných polohách na ne naväzujú pôdy nenáchylné na acidifikáciu tzv. karbonátové pôdy. Na tieto vo vyšších polohách naväzujú prirodzene kyslé vylúhované pôdy na minerálne chudobných substrátoch, ktoré vo vrcholových polohách sú vystriedané prirodzene veľmi kyslými pôdami na minerálne chudobných substrátoch.

II.5.3. Kvalita a stupeň znečistenia pôd

Pod kontamináciou pôdy sa rozumie prekročenie najvyššej prípustnej hodnoty obsahu prvkov a zlúčenín v pôde sledovaných v ČMS Pôda.

V celom k. ú. obce Turie sa podľa Atlasu krajiny SR (2002) vyskytujú pôdy zaradené do kategórie nekontaminované pôdy (resp. mierne kontaminované pôdy), kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A, A₁, teda pôdy nekontaminované (ostatné územie katastra).

Kontaminácia pôdy na dotknutých rozvojových lokalitách nebola realizovaná, vzhľadom k súčasnému využívaniu nie je ani predpoklad jej antropogénneho znečistenia.

II.6. FAUNA A FLÓRA

II.6.1. Flóra a vegetácia

Z hľadiska fytogeografického členenia Európy riešené územie je začlenené do:

- oblasti Holarktis;
- podoblasti Eurosibírskej;
- provincie Stredoeurópskej.

Z fytocenologického hľadiska podľa Futáka (1966) patrí širšie záujmové územie vid' ed. Gerát, R., 1986) do:

- oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*);
- obvodu flóry vysokých (centrálnych) Karpát (*Eucarpaticum*);
- okresu Fatra;
- podokresu Malá Fatra (Lúčanská Fatra) (pravý breh Rajčianky, leží tu vlastné riešené územie);

obvodu predkarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*);
okresu Strážovské a Súľovské vrchy.

Riešené územie je fytogeograficky začlenené do západnej okrajovej časti podokresu Malá Fatra (Lúčanská Fatra) okresu Fatra na styku s okresom Strážovské a Súľovské vrchy.

Na základe fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník 2002) riešené územie patrí do:

- zóny bukovvej;
 - oblasti kryštalinicko-druhohornej;
 - okresu Žilinská kotlina;
 - podokresu južného (vlastné riešené územie);
 - okresu Súľovské vrchy;
 - podokresu Skalky;
 - okresu Malá Fatra, Veľká Fatra;
 - podokresu Lúčanská Malá Fatra.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu riešeného a širšieho územia, podľa Mapy potenciálnej prirodzenej vegetácie (Maglocký, Š., Atlas krajiny SR, 2002) tvoria nasledovné spoločenstvá:

- jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov asociácie *Alnetum incanae* Lúdi 1921, patriace do podzväzu *Alnenion glutinoso-incanae* Oberd.1953, v riešenom území tu zaraďujeme dolnú časť nivy Turianskeho;
- na tie v riešeno území priamo naväzujú lemovo v nižších polohách dubovo - hrabové lesy karpatské podzväzu *Carici pilosae* - *Carpinenion betuli*, asociácie *Galio* – *Caripinetum*, ktorá tvorí prevažnú časť záujmového územia potoka - patrí tu i hodnotená lokalita;
- v priestore výskytu dubovo - hrabové lesy karpatské podzväzu *Carici pilosae* - *Carpinenion betuli* sa ostrovčekovite vyskytujú dubové a cérovo-dubové lesy *quercetum petraeae-ceris*;
- v území vo vyšších polohách nadväzujú plošne najväčšie bukové a jedľovo-bukové lesy *Dentario glandulosae*- *Fagetum*;
- pre vyššie polohy sú typické bukové lesy v horských polohách *Luzulo-Fagenion* p. p.;
- najvyššie polohy spadajú pod jedľové a jedľovo-smrekové lesy *Abietion*, *Vaccino-Abietenion*.

V území sú zastúpené prevažne karpatské druhy rastlín, od juhozápadu a juhu sem prenikajú aj panónske, teplo a suchomilnejšie druhy, z ktorých mnohé tu majú severnú hranicu ich výskytu.

Vzhľadom na geologické podložie sa tu vyskytujú ako kyslomilnejšie, tak aj vápnomilné druhy. Pestrejšia floristická skladba sa nachádza na vápencovom podklade. V druhovom zložení rastlinstva sa odráža aj stupňovitá členitosť územia. Podrobnejšia charakteristika flóry je uvedená pri charakteristikách genofondových lokalít.

Najvýznamnejšie územia, priestory a biotopy rastlinných spoločenstiev sú chránené v rámci územnej ochrany prírody a to národnej sústavy maloplošných chránených území, súvislej európskej sústavy chránených území NATURA 2000 a ÚSES (sieť biocentier, biokoridorov, genofondových lokalít a interakčných prvkov). Prehľad je spracovaný v kapitole C.II. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov, územný systém ekologickej stability.

II.6.2. Fauna

Na základe zoogeografického členenia paleoarktu pre terestrický biocyklus fauna riešeného územia prináleží do podkarpatského úseku provincie listnatých lesov eurosibírskej podoblasti paleoarktickej oblasti. Živočíšne spoločenstvá majú charakter západokarpatskej podhorskej a horskej fauny. V širšom riešenom území sa uplatňujú druhy od horských až po nížinné druhy, od prvkov chladnomilných až po výrazne teplomilné druhy. Hodnotené územie je charakterizované výskytom arboreálnych faunistických prvkov, s výrazným podielom holarktických faunistických elementov. Doplnkovú zložku vlastného riešeného územia tvoria aj niektoré druhy typické pre horskú faunu, čo je spôsobené kontaktom s podprovinciou Karpatských pohorí západokarpatského úseku (masív Lúčanskej Malej Fatry).

Z hľadiska členenia pre limnický biocyklus patrí územie do stredoslovenskej oblasti podunajského okresu severopontického úseku pontokaspickej provincie euromediteránnej podoblasti paleoarktickej oblasti, hydrický biocyklus je v území reprezentovaný riekou Rajčianka, Turianskym potokom a jeho prítokmi.

Podľa členenia územia Slovenska na živočíšne regióny (Čepelák in Atlas SSR 1980) patrí posudzované územie do:

- provincie Karpaty;
- oblasti Západné Karpaty;
- obvodu vnútorného;
- okrsku západného.

Z hľadiska výskytu významných živočíšnych druhom majú veľký význam ekosystém Rajčianky a jej prítokov (Turiansky potok a jeho prítoky) a najmä rozsiahle komplexy okolitých naväzujúcich pohorí a ich bohatej štruktúry lesných a lúčnych ekosystémov a biotopov.

II.6.3. Charakteristika biotopov

V širšom i riešenom území sa uplatňujú tieto základné typy biotopov a na ne viazané zoocenózy:

- Biotopy lesnej vegetácie
 - komplexy lesov pohoria a predhoria Lúčanskej Malej Fatry, komplexu Strážovských vrchov a menšie lesíky nachádzajúce sa rozptýlene v krajine
- Biotopy nelesnej drevinnej vegetácie
 - brehové porasty tokov územia (Rajčianka, Turianský potok a ostatné prítoky)
 - nelesná stromová a kríková vegetácia - plochy kríkov a drevín, solitéry
- Vodné biotopy
 - rieka Rajčianka, Turianský potok a ich prítoky
 - mokradné biotopy, okolie tokov, depresie v krajine
- Biotopy polí
 - intenzívne využívaná poľnohospodárska pôda - orná pôda - monokultúry
 - plochy TTP, trvalé trávne porasty - rôzne typy lúčnych biotopov (lúky, pasienky, nevyužívané zarastené plochy a pod.)
- Biotopy ľudských sídiel, priemyselných a poľnohospodárskych areálov
 - intravilán obce Turie - sídelné štruktúry obce Turie

- areál poľnohospodárskych objektov
- plochy priemyslu
- dopravné plochy a koridory

Z hľadiska ekologickej stability majú najväčší význam prirodzené, resp. prirodzenému stavu najbližšie biotopy. V okolitom území sa jedná predovšetkým o biotopy lesného typu (komplexy lesov pohoria Lúčanská Malá Fatra, Strážovské vrchy) a na ne viazané poloprirodzené lúky, nelesná drevinná vegetácia (brehové porasty, remízky, medze, kriačiny) a ekosystém recipientu Turiansky potok s prítokmi v prepojení na riekú Rajčianka.

Najvýznamnejšie územia a biotopy fauny sú chránené v rámci územnej ochrany prírody a to národnej sústavy veľkoplošných i maloplošných chránených území, súvislej európskej sústavy chránených území NATURA 2000 a ÚSES (sieť biocentier, biokoridorov, genofondových lokalít a interakčných prvkov).

II.6.4. Chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy

Najvzácnejšie a najvýznamnejšie časti biotopov rastlinných a živočíšnych spoločenstiev riešeného územia sú chránené i podľa územnej ochrany prírody a to národnej sústavy veľkoplošných i maloplošných chránených území (CHKO Strážovské vrchy, NPR Kozol, PP Slnčné skaly, PP Turská skala), súvislej európskej sústavy chránených území NATURA 2000 (CHVÚ Strážovské vrchy, CHVÚ Malá Fatra, ÚEV Strážovské vrchy, ÚEV Lúčanská Fatra, ÚEV Kozol). Veľký význam má i štruktúra ÚSES a jej prvkov (sieť biocentier, biokoridorov, genofondových lokalít a interakčných prvkov). Prehľad najvýznamnejších priestorov je spracovaný v kapitole C.II. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov, územný systém ekologickej stability.

II.6.5. Významné migračné koridory živočíchov

Významným migračným koridorom živočíchov v riešenom území je *ekosystém rieky Rajčianka*, ktorý v rámci územného systému ekologickej stability je hodnotený ako *biokoridor regionálneho významu*. Prepojenie riešného územia na hydrický biokoridor Rajčianka je prostredníctvom Turianskeho potoka a systému jeho prítokov.

Terestrický biokoridor nadregionálneho významu prepája Krivánsku Fatru s Kľakom hrebeňovými partiami Lúčanskej Fatry. Tvoria ho závery dolín, pramenné oblasti, horské lúky a hole, zachovalé lesné porasty.

Terestrický ekotónový biokoridor Lúčanskej Malej Fatry regionálneho významu vedúci okrajom súvislých lesných porastov na hranici s poľnohospodárskou krajinou poskytuje mimoriadne priaznivé prostredie pre migráciu, úkryt a potravné zdroje všetkým skupinám živočíchov.

Terestrický biokoridor regionálneho významu Prepojenie Kozol - Súľovské skaly Medzihorským potokom je významným biokoridorom pre poľovnú zver, umožňuje prechod medzi Lúčanskou Fatrou a Súľovskými vrchmi cez Rajeckú kotlinu.

II.7. KRAJINA

II.7.1. Štruktúra a typ krajiny

Súčasná krajinná štruktúra odráža vzájomnú kombináciu súboru prvkov prírodného, poloprírodného (človekom pozmenené prvky krajiny štruktúry) i umelého (človekom vytvorené prvky krajiny štruktúry) charakteru, odráža aktuálny stav využitia krajiny v záujmovom území. Predstavuje základný analytický materiál pre hodnotenie. Na základe zastúpenia a plošnej rozlohy jednotlivých prvkov súčasnej krajiny štruktúry možno hodnotiť súčasný stav antropizácie územia, či ide o územie prirodzené s vysokou krajinnoeekologickou hodnotou, alebo naopak o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinnoeekologickou hodnotou.

Zastúpenie jednotlivých prvkov súčasnej krajiny štruktúry v území nám udáva štruktúra druhov pozemkov a štruktúroturných prvkov.

Tab. č. 13 Štruktúra druhov pozemkov územia obce Turie (rok 2019)

Druh pozemku	Výmera (m ²)
Poľnohospodárska pôda spolu	6 204 009
z toho: Orná pôda	2 146 841
Záhrada	194 474
Ovocný sad	6 782
TTP	3 855 912
Nepoľnohospodárska pôda spolu	20 999 612
- z toho: Lesný pozemok	19 025 993
Vodná plocha	165 903
Zastavaná plocha a nádvorie	823 579
Ostatná plocha	984 137
Spolu	27 203 621

Zdroj: ŠÚ SR

Súčasná krajinná štruktúra slúži ako základný podklad pre vyčlenenie súčasných existujúcich významných krajinnostabilizačných segmentov, ako i pre priestorové vyjadrenie stresových faktorov, charakteru bariér, obmedzujúcich a ohrozujúcich ekologickú stabilitu a kvalitu územia.

Základné prvky súčasnej krajiny štruktúry identifikované v hodnotenom území sú:

Lesná vegetácia

- komplexy lesa pohoria a predhoria Lúčanskej Malej Fatry a predhoria Strážovských vrchov
- menšie lesíky v okolí

Nelesná drevinná vegetácia

- brehové porasty recipientu Rajčianka, Turianského potoka a jeho prítokov
- rôzne plochy s výskytom nelesnej stromovej a kríkovej vegetácie, solitéry v okolí

Poľnohospodárska pôda

- trvalé trávne porasty (TTP) - pasienky, lúky
- orná pôda a trvalé kultúry

Vodné toky a plochy

- rieka Rajčianka, Turianský potok a ich prítoky
- mokrade, okolie tokov, depresie v krajine

Skupina antropogénnych prvkov

Sídlné plochy a ich štruktúry

- intravilán obce Turie
- plochy priemyslu
- plochy poľnohospodárskych areálov

Rekreačné, športové a kultúrne prvky

- športový areál a menšie plochy

Dopravné prvky

- cestné komunikácie - cesta I/64, na ktorú sa napája cesta III/2084, cesty miestne, obslužné, poľné, lesné a účelové
- dvojkoľajová, elektrifikovaná železničná trať č. 126 Žilina - Rajec (číslo trate 114 A)

Energovody

- siete technickej infraštruktúry (elektrické vedenie, plynovod, telekomunikačné káble a pod.)

II.7.2. Krajinná scenéria, stabilita a ochrana

Scenéria krajiny je jedným z najvýznamnejších faktorov ovplyvňujúcich cestovný ruch. Z rekreačného hľadiska sú vyhľadávané tie javy a prvky, ktoré sa vyskytujú zriedkavo, tie ktoré reprezentujú prírodné krajínostvorné prvky, pohľady, ktoré minimálne narušujú antropicky pretvorené prostredie sídelných štruktúr a umelých neprirodzených prvkov.

Hodnotené územie tvorí k.ú. obce Turie. Výstavba obce Turie sa nachádza v priestore viazanom na Turiansky potok a jeho okolie. Obec je lemovaná pahorkatinou Žilinskej kotliny a predhorím okolitých pohorí. Krajinnú scenériu okolia dotvára horský komplex pohoria Lúčanská Malá Fatra.

Krajinná scenéria vlastného územia je reprezentovaná typom krajiny sídelných štruktúr a dopravnej infraštruktúry na styku s poľnohospodárskou krajinou, predhorím a komplexom okolitých pohorí. Priestor samotného zastavaného územia obce a jeho kontaktné okolie predstavuje krajinu o veľmi nízkej estetickej hodnote, stabilita krajiny je silno antropicky pozmenená (krajina typu sídelnej krajiny, priemyselných štruktúr a intenzívne využívanej poľnohospodárskej a rekreačnej krajiny), časť hodnoteného územia zasahuje do územia pohoria Lúčanská Malá Fatra a jeho rôznorodých i krajinársky a ochranársky významných štruktúr.

II.8. CHRÁNENÉ ÚZEMIA, CHRÁNENÉ STROMY A OCHRANNÉ PÁSMA PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV, ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

II.8.1. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín. Územnou ochranou prírody sa v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v legislatívne vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany.

Chránené územia

Národná sústava chránených území

Z veľkoplošných chránených území sa v okolí nachádza CHKO Strážovské vrchy, územie CHKO do k. ú. Turie nezasahuje.

Prehľad maloplošných chránených území zasahujúcich resp. nachádzajúcich sa v k. ú. Turie je uvedený v nasledujúcom tabuľkovom prehľade.

Tab. č. 14 Maloplošné chránené územia

Kategória ochrany	Názov	Výmera (ha)	Stupeň ochrany	Predmet ochrany
NPR	Kozol	91,58	5	Ochrana zachovalého územia s významnými prírodnými hodnotami -výraznými bralnatými zoskupeniami, prirodzenými lesnými fytoocenózami na dvoch úplne odlišných typoch podložia, výskytom chránených, ohrozených a vzácných druhov flóry, mäkkýšov a entomofauny.
PR	Sľečné skaly	90,54	5	NPR je vyhlásená na ochranu esteticky pôsobivého a morfológicky pestrého tvarovaného dolomitového masívu s výskytom viacerých chránených a iných zriedkavých druhov rastlín a živočíchov na vedecko-výskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele.
PP	Turská skala	4,38	4	Ukážka tvaru obtočníka, vytvoreného eróznou činnosťou Rajčianky pri okraji dolomitovej trosky chočského príkrovu.

Zdroj: ŠOP SR

NPR Kozol (výmera 91,58 ha) - zasahuje do k. ú. Turie, na území NPR platí 5. stupeň osobitnej ochrany, v ochrannom pásme 100 m od hranice NPR platí 3. stupeň ochrany.

PR Sľečné skaly - do k. ú. Turie zasahuje ochranné pásmo PR, v ochrannom pásme 100 m od hranice NPR platí 3. stupeň ochrany

PP Turská skala (výmera 4,38 ha) - nachádza sa v k. ú., na území PP platí 4. stupeň ochrany, v ochrannom pásme 60 m od hranice PP platí 3. stupeň ochrany.

Natura 2000

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území:

- osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáacie územia;
- osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

V širšom riešenom území i na území obce Turie sa nachádzajú oba typy území:

Chránené vtáacie územia

- Chránené vtáacie územie 28 Strážovské vrchy (nezasahuje do k. ú. Turie)
- Chránené vtáacie územie 13 Malá Fatra (zasahuje do k. ú. Turie)

SKCHVU013 CHVÚ Malá Fatra

Katastrálne územie: okres Dolný Kubín - Istebné, Kraľovany, Kubínska Hoľa, Párnica, Revišné, Veličná, Zázrivá a Žaškov, okrese Martin - Bystrica, Kláštor pod Znievom, Lazany, Lipovec, Martin, Priekopa, Slovany, Sučany, Šútovo, Trebostovo, Trnovo, Turany, Turčianske Kľačany, Turčiansky Peter, Valča, Vrútky a Záturčie, okres Námestovo - Hruštín a Oravská Lesná, okres Prievidza - Kľačno, okres Ružomberok - Stankovany, okrese Žilina - Belá, Dolná Tižina, Ďurčiná, Fačkov, Horná Tižina, Kamenná Poruba, Krasňany, Kunerad, Nezbudská Lúčka, Poluvsie nad Rajčankou, Rajec, Rajecká Lesná, Stránske, Stráňavy, Strečno, Terchová, Turie, Višňové a Varín.

Výmera: 66 228,06 ha, 54 % územia sa prekrýva s Národným parkom Malá Fatra

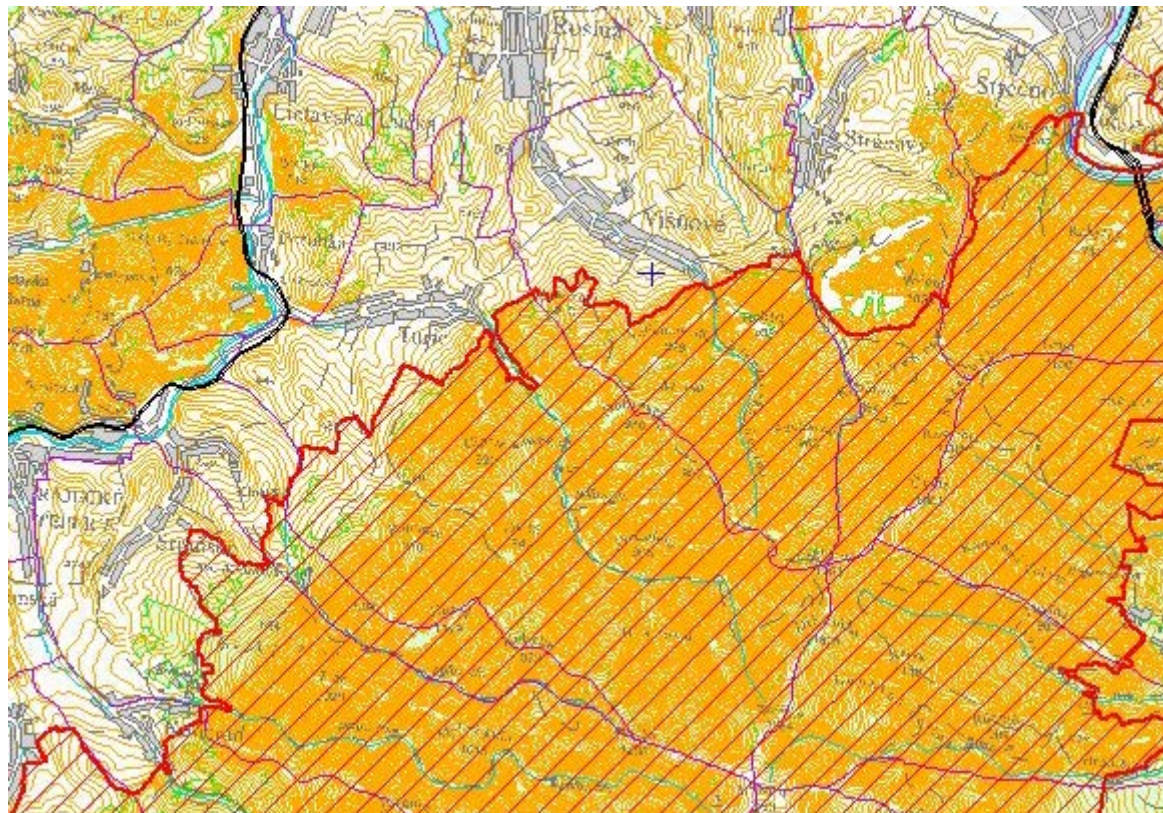
Vyhlasuje sa na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu orla skalného, sokola sťahovavého, výra skalného, žlny sivej, kuvika kapcavého, ďatľa bieločrptého, ďatľa čierneho, muchárika bieločrptého, skaliara pestrého, rybárika riečného, bociana čierneho, včelára lesného, sovy dlhochvostej, lelka lesného, ďatľa hnedkavého, chriašteľa poľného, kuvika vrabčieho, jariabka hôrneho, strakoša sivého, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, muchárika sivého, tetra hlucháňa, tetra hoľniaka, ďatľa trojprstého a muchárika červenohrdlého a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Výmera: 66 228,06 ha, 54 % územia sa prekrýva s Národným parkom Malá Fatra

Vyhlasuje sa na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu orla skalného, sokola sťahovavého, výra skalného, žlny sivej, kuvika kapcavého, ďatľa bieločrptého, ďatľa čierneho, muchárika bieločrptého, skaliara pestrého, rybárika riečného, bociana čierneho, včelára lesného, sovy

dlhochvostej, lelka lesného, ďatľa hnedkavého, chriašťa poľného, kuvika vrabčieho, jariabka hôrneho, strakoša sivého, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, muchárika sivého, tetra hlucháňa, tetra hoľniaka, ďatľa trojprstého a muchárika červenohrdlého a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Mapa: Hranica CHVÚ Malá Fatra

Zdroj: ŠOP SR

Územia európskeho významu

Na územie obce Turie zasahujú tri chránené územie európskeho významu:

- SKUEV0256 Strážovské vrchy (nezasahuje do k. ú. Turie)
- SKUEV0930 Lúčanská Fatra (zasahuje do k. ú. Turie)
- SKUEV0239 Kozol (zasahuje do k. ú. Turie)

SKUEV0930 Lúčanská Fatra

Katastrálne územie: Kunerad, Martin, Poluvsie nad Rajčankou, Priekopa, Stráňavy, Stránske, Turie, Višňové, Vrútky.

Výmera: 1 454,310 ha

Stupeň ochrany: 2

K. ú. Turie - parcely: 1977, 1978, 1979

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Kosodrevina (*4070), Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (*6230), Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140), Kyslomilné bukové lesy (9110), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Javorovobukové horské lesy (9140), Lipovo-javorové sutinové lesy (*9180), Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách (*91D0), Horské smrekové lesy (9410) a druhov európskeho významu medveď hnedý

(**Ursus arctos*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), zvonček hrubokoreňový (**Campanula serrata*).

SKUEV0239 Kozol

Katastrálne územie: Poluvsie nad Rajčiankou, Turie.

Výmera: 92,870 ha

Stupeň ochrany: 2

K. ú. Turie - parcely: 1882- časť, 1884-časť, 1885, 1888/1-časť, 1888/2, 1888/3-časť, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1899-časť, 1900-časť

Stupeň ochrany: 4

K. ú. Turie - parcely: 1882-časť, 1883, 1884-časť

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (6210) - dôležité stanovišťa vstavačovitých, Kyslomilné bukové lesy (9110), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Vápnomilné bukové lesy (9150), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánneho stupňa (8210), Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa (8160), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu Alysso-Sedion albi (6110), Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty (6170) a druhov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany: črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), rys ostrovid (*Lynx lynx*) a vlk dravý (*Canis lupus*).

Chránené stromy

Všeobecne záväzná vyhláška OÚŽP Žilina č. 2/1995 z 22. 12. 1995, ktorou sa vyhlasuje zoznam chránených stromov v okrese Žilina, uverejnená vo Vestníku MŽP SR, ročník V, 1997, čiastka 1 vyhlasuje na území obce Turie chránený strom Lipu v Turí (S 191) - jedná sa o jedného jedinca lipy veľkolistej (*Tilia platyphyllos*).

II.8.2. Územný systém ekologickej stability

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny považuje za územný systém ekologickej stability (ÚSES) takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Pre riešené územie je platný Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) okresu Žilina - Aktualizácia prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto a Regionálny územný systém ekologickej stability Žilinského kraja (ÚPN VÚC Žilinského kraja). Obec Turie má regionálny územný systém ekologickej stability zapracovaný v ÚPN O Turie - Koncept.

Podľa aktualizovaného RÚSES do k.ú. obce zasahujú:

Regionálne biocentrá

RBc 29 Ústie Medzihorskej doliny (Zakamenné)

Extenzívne využívané pasienky a sukcesné krovinné štádiá, prameniská, prechodné rašelinisko). Výskyt ohrozených druhov rastlín.

RBc 30 Kozol

Pestré geologické zloženie - kryštalikum i vápence. Pestré lesné i nelesné spoločenstvá, výskyt horských i teplomilných druhov. Výrazné povrchové štruktúry v podobe bralnatých zoskupení na hrebeni Kozla i na priľahlom J svahu. Rôzne typy hornín, na prechode od kryštalického jadra do mezozoika. Rastlinné spoločenstvá na dvoch diametrálne odlišných podložiach.

RBc 31 Minčol - Dlhá lúka

Cenné lesné i nelesné spoločenstvá s výskytom ohrozených druhov rastlín, súčasť CHVÚ Lúčanská Fatra.

RBc 32 Krížava - Veľká lúka

Cenné lesné i nelesné spoločenstvá s výskytom vzácnych ohrozených druhov rastlín a biotopov.

Nadregionálny biokoridor**NBr6 Váh Prepojenie hrebeňom Lúčanskej Fatry**

Terestrický biokoridor prepája Krivánsku Fatru s Kľakom hrebeňovými partiami Lúčanskej Fatry. Tvoria ho závery dolín, pramenné oblasti, horské lúky a hole, zachovalé lesné porasty.

Regionálne biokoridory**RBk 18 Vodný tok a niva Rajčianky**

Hydricko-terestrický biokoridor, niva využívaná - poľnohospodárstvo, výstavba, horný tok takmer bez bariér s významnými brehovými porastami, dolný tok regulovaný.

RBk 20 Prepojenie Kozol - Súľovské skaly Medzihorským potokom

Významný biokoridor pre poľovnú zver, prakticky jediný možný prechod medzi Lúčanskou Fatrou a Súľovskými vrchmi cez Rajeckú kotlinu.

RBk 22 Ekotón Lúčanskej Fatry

Významný terestrický biokoridor ekotónového typu so zvýšenou biodiverzitou na hranici s poľnohospodárskou krajinou.

Genofondové lokality

- GL ZA 60 Turie, Holý diel - Teplomilné travinnobylinné spoločenstvá s výskytom Orchidaceae a vysokou biodiverzitou. Biotop s borievkou obyčajnou.
- GL ZA 61 Rajčanka pod Slnecnými skalami - Brehové porasty Rajčianky - zachovalé vrbové lužné lesy (Bitušík, Topercer 1993, pers. comm.). V dotyku k. ú. Turie.
- GL ZA 62 Mokrad' pri Turí - Mokradňné spoločenstvá (Badík 1993, pers. comm.).
- GL ZA 63 Čipčie - Teplomilná nelesná vegetácia (Obuch 1993, pers. comm.).
- GL ZA 64 Svahy Turskej doliny - Skalná vegetácia, hniezdisko sov (Obuch 1993, pers. comm.), extenzívne pasienky zarastajúce borievkou (Urbanová 1993, pers. comm.).
- GL ZA 67 Minčol - Prirodzené lesné i nelesné spoločenstvá s výskytom ohrozených druhov rastlín, významné druhy pavúkov (Topercer, Kliment 1993, pers. comm.).
- GL ZA 68 Medzihorský potok - Zachovalé podhorské lužné lesy, dobre vyvinuté brehové porasty, významná migračná trasa zveri (Vanochová, Bitušík, Topercer 1993, pers. comm.).

- GL ZA 69 Zakamenné - Extenzívne využívané pasienky a sukcesné krovinné štádiá, prameniská, prechodné rašelinisko. Výskyt ohrozených druhov rastlín (Hollá1969, Vanochová 1993, pers. comm.).
- GL ZA 70 Kozol (NPR) - Pestré geologické zloženie - kryštalinikum i vápence. Pestré lesné i nelesné spoločenstvá, výskyt horských i teplomilných druhov. Druhy: *Sesleria albicans*, *Teucrium montanum*, *Anthericum ramosum*, *Kernera saxalitis*, *Galium pumillum* ssp. *anisophyllum*, *Thesium alpinum*, *Melittis melissophyllum*, *Cornus mas*, *Campanula cochleariifolia*, *Bellidiastrum michelii*, *Valeriana tripteris*, *Saxifraga paniculata*, *Cystopteris montana*, *Aquilegia vulgaris*, *Aconitum lycoctonum*, *Lilium martagon*, *Listera ovata*, *Minuartia striata* ssp. *kitaibelii*, *Coronilla vaginalis*. Chránené druhy: *Cephalanthera rubra*, *Epipactis atrorubens*, *Orchis mascula*, *Primula auricula*, *Pulsatilla slavica*, *Platanthera bifolia*, *Soldanella carpatica*, *Gymnadenia conopsea*, *Gymnadenia odoratissima* (Cvachová1987).
- GL ZA 71 Veľká lúka - Vrcholové psicové spoločenstvá, pôvodné porasty kosodreviny a maloplošné, často fragmentárne rašeliniská (Topercer, Kliment 1993, pers. comm.).

II.9. OBYVATEĽSTVO – DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE, SÍDLA, AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA

II.9.1. Demografické údaje

K 31. 12. 2019 žilo v obci Turie 2 036 obyvateľov, z toho 1 045 žien a 991 mužov.

Vývoj počtu obyvateľov v obci Turie od roku 1993 je nasledovný:

Tab. č. 15 Vývoj počtu obyvateľov v obci Turie

Rok	1993	1995	2000	2001	2005	2007	2008	2009	2010
Počet obyv.	1809	1815	1913	1907	1991	1990	2003	2012	2009
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet obyv.	1960	1954	1972	1979	1973	1990	1995	2005	2036

Zdroj: ŠÚ SR

Z prehľadu vyplýva, že vývoj v obci za posledné obdobie má stúpajúci trend. Súvisí to najmä s mierne vyšším pozitívnym saldom prisťahovalých.

Tab. č. 16 Pohyb obyvateľstva v obci Turie

Rok	2001	2011	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Živonarodení	17	14	18	21	24	17	20	27
Zomretí	30	25	21	26	27	25	28	26
Prirodz. prírastok	-13	-11	-3	-5	-3	-8	-8	1
Prisťahovaní	33	38	54	27	50	39	52	47
Vysťahovaní	26	32	44	28	30	26	34	17
Migračné saldo	7	6	10	-1	20	13	18	30
Celkový prírastok	-6	-5	7	-6	17	5	10	31
Stav k 31. 12.	1907	1960	1979	1973	1990	1995	2005	2036

Zdroj: ŠÚ SR

Demografický vývoj negatívne ovplyvňuje aj vekovú štruktúru obyvateľstva, v ktorej je vyjadrená miera perspektívnosti populácie. Poklesom podielu detskej zložky v prospech kategórie produktívneho a poproduktívneho veku došlo v posledných

rokoch k transformácii vekovej pyramídy z progresívneho typu na typ stacionárny až mierne regresívny. V roku 2019 bol priemerný vek obyvateľov obce Turie 39,73 roka.

Tab. č. 17 Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v obci Turie

Veková skupina	2001		2011		2019	
	abs. údaje	podiel v %	abs. údaje	podiel v %	abs. údaje	podiel v %
Predproduktívny vek	378	19,64	325	16,58	344	16,9
Produktívny vek	1274	66,18	1374	70,10	1391	68,32
Poproduktívny vek	273	14,18	261	13,32	301	14,78
Spolu	1925	100,00	1960	100,00	2036	100,00
Index starnutia	72,22		80,31		87,5	
Index ekonom. zaťaženia	51,1		42,65		46,37	

Zdroj: ŠÚ SR

Tab. č. 18 Štruktúra obyvateľstva v obci Turie podľa národnosti - stav k 31. 12. 2018

Národnosť	Muži	Zeny	spolu	Podiel v%
Slovenská	947	1 009	1 956	97,55
Maďarská	0	1	1	0,05
Česká	2	3	5	0,25
Nemecká	3	0	3	0,15
Poľská	1	0	1	0,05
Židovská	1	1	2	0,10
Moravská	1	0	1	0,05
Ostatná, nezistená	15	21	36	1,80
Spolu	970	1 035	2 005	100,00

Zdroj: ŠÚ SR

V obci Turie žije až 97,55 % obyvateľstva slovenskej národnosti. Zastúpenie ostatných národností je nepatrné, z ostatných národností má najväčšie zastúpenie česká národnosť - 0,25 %.

V obci Turie sa takmer 85 % obyvateľov hlásilo k rímskokatolíckemu vyznaniu. Bez vyznania bolo 6,53 % obyvateľov a 7,79 % obyvateľov neuviedlo náboženskú príslušnosť. Všetky ostatné cirkvi tvoria zanedbateľný podiel.

Zdravotný stav obyvateľstva

K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky patrí aj úmrtnosť - mortalita. Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok, ale ju bezprostredne ovplyvňuje aj veková štruktúra obyvateľstva.

Pri úmrtnosti podľa príčin smrti, podobne ako v celej republike, tak aj v Žilinskom kraji i v okrese Žilina a jeho sídlach dominuje úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy, predovšetkým ischemické choroby srdca, choroby tráviacej sústavy a nádory.

II.9.2. Sídla

Obec Turie sa rozprestiera v malebnom údolí Malej Fatry, pod vrcholom Minčolom (1 364 m n. m.) v Turskej doline, ktorá sa tiahne kolmo na Rajeckú dolinu. Prvá písomná zmienka o obci nachádza sa v Žilinskej knihe od Václava Chalupeckého, pochádza z roku 1386.

Obec Turie je vymedzená jedným k. ú - k. ú. Turie. Výmera obce je 27 203 621 m². V roku 2019 tu žilo 2 036 obyvateľov, čo predstavuje hustotu 74,84 obyvateľov na km².

K. ú. Turie susedí s územiaми nasledovných obcí: z východu Martin (k. ú. Priekopa pri Martine) v okrese Martin, z juhu Stránske, Rajecké Teplice (k. ú. Poluvsie nad Rajčankou), zo severozápadu Porúbka, zo severu Lietavská Lúčka a Rosina a zo severovýchodu Višňové v okrese Žilina.

Obec Turie sa nachádza cca 12 km od krajského mesta Žilina a cca 6 km od kúpeľného mesta Rajecké Teplice.

V súčasnosti je obec Turie sídlom lokálneho významu. Hlavná funkcia obce je obytná. V obci je občianska vybavenosť základná pre potreby obyvateľov a vyššia Centrum sociálnych služieb TAU. Výrobná funkcia je zastúpená pílou, poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. Rozvoj rekreácie je limitovaný ochranou vodárenských zdrojov v Turskej doline. Dolina sa využíva pre prímestskú rekreáciu obyvateľov Žiliny.

Hlavná kompozičná os obce prechádza cestou III. triedy a pokračuje po miestnej komunikácii do Turskej doliny. V centre obce je sústredená základná občianska vybavenosť areál základnej a materskej školy, kostol, predajňa potravín COOP, bistro Sezam, ubytovňa Rosen, obecný úrad, kultúrny dom knižnica, predajňa a služby.

V roku 2011 bolo na území obce Turie 510 domov, z toho 437 obývaných domov. V obci bolo 610 bytov, z toho 533 trvalo obývaných bytov. Trvalo obývané byty predstavujú 87,38 % z celkového počtu bytov. V obci je prevláda individuálna bytová výstavba - v obci je 25 bytov bytov v šiestich bytových domov. V obci Turie prevládajú domy postavené v období rokov 1946 až 1990 a tvoria 61,76 % z celkového počtu obývaných domov. Po roku 1991 sa tempo výstavby domov v obci výrazne spomalilo. Bytový fond v obci je z hľadiska technického vybavenia v porovnaní s inými obcami dobrý. V roku 2011 malo viac ako 73 % bytov ústredné kúrenie, plynofikovaných bolo viac ako 77 % bytov, napojených na verejný vodovod viac ako 91 % bytov.

II.9.3. Priemyselná výroba

V obci Turie sa nachádzajú tieto výrobné prevádzky a sklady:

- Lom Turie I - lom je mimo prevádzku.
- Lom Turie - lom prevádzkuje Doprastav, a.s. Žilina, prevažná časť lomu je v k. ú. Višňové.
- Píla Reman - spoločnosť vyrába rezivo rôznych rozmerov, využíva časť areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva.
- Sklady SEVAK - spoločnosť zabezpečuje údržbu verejných vodovodov a verejnej kanalizácie.
- Sklady SOAR - činnosť firmy je zameraná na stavby, obchod a reality.

V roku 2011 žilo v obci Turie 946 ekonomicky aktívnych osôb, z toho 505 mužov a 441 žien. Z celkového počtu obyvateľov sa do pracovného procesu zapojilo 47,85 % a zamestnanosť žien mala hodnotu 46,62 %. Obec poskytovala pracovné miesta pre 16,38 % ekonomicky aktívnych obyvateľov. 83,62 % ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádzalo za prácou do iných sídiel. Údaje hovoria o malej možnosti zamestnať sa v mieste bydliska.

V roku 2012 bolo v obci Turie evidovaných 109 uchádzačov o zamestnanie, z toho 73 mužov a 36 žien. V roku 2018 bolo v obci Turie evidovaných 45 uchádzačov o zamestnanie, z toho 22 mužov a 23 žien.

V roku 2018 podnikalo v obci Turie 40 právnických osôb, z toho 32 ziskových a 8 neziskových. Fyzických osôb bolo 98, z toho 90 živnostníkov.

II.9.4. Poľnohospodárska výroba

V katastri obce Turie tvorí poľnohospodárska pôda 620,4009 ha (cca 22,81 %) z celkovej výmery pozemkov. Prehľad štruktúry poľnohospodárskych druhov pozemkov je spracovaný v tabuľkovom prehľade.

Tab. č. 19 Štruktúra poľnohospodárskych druhov pozemkov územia obce Turie (rok 2019)

Druh pozemku	Výmera (m ²)
Poľnohospodárska pôda spolu	6 204 009
z toho: Orná pôda	2 146 841
Záhrada	194 474
Ovocný sad	6 782
TTP	3 855 912
Spolu	27 203 621

Zdroj: ŠÚ SR

Poľnohospodársku pôdu v k. ú. Turie obhospodaruje Rolspol, s.r.o., Biofarma Turie, Interslovakia, s.r.o. a drobní užívatelia.

Rolspol, s.r.o. sa zaoberá chovom oviec a využíva objekty v bývalom poľnohospodárskom družstve. Hospodári na cca 240 ha lúk a pasienkov.

Iná firma využíva poslednú maštal' na výkrm hovädzieho dobytku v počte asi 60 - 80 kusov.

Biofarma sa špecializuje na chov hovädzieho dobytku a šľachtiteľskú činnosť. V areáli je vybudovaná aj malá prevádzka na porážku zvierat s občasou činnosťou. Biofarma obhospodaruje cca 97 ha poľnohospodárskej pôdy. Zaoberá sa chovom hovädzieho dobytku. Biofarma poskytuje prax študentom agro odborov. Jej podnikateľským zámerom je: agroturistika, salaš, pestovanie ovocia a zeleniny, chov drobnej hydiny, exkurzie pre deti zo škôl a materských škôl.

II.9.5. Lesné hospodárstvo

Lesy v k. ú. Turie zaberajú plochu 1 902,5993 ha čo predstavuje cca 69,94 % výmery katastra obce. Lesy patria do lesného hospodárskeho celku Turie.

Podľa programu starostlivosti o lesy je to 1 821,13 ha. Hospodárenie v lesoch sa riadi podľa programov starostlivosti o lesy. Lesné porasty tvoria prevažne hospodárske lesy - 1 292,37 ha. Ochranné lesy tvoria 528,76 ha.

Lesné porasty tvoria prevažne ihličnaté lesy s dominantným výskytom smreka. Pomerne hojne je zastúpený buk lesný (*Fagus sylvatica*). Z doplnkových drevín v stromovom poschodí sa vyskytuje javor horský (*Acer pseudoplatanus*), jedľa biela (*Abies alba*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*) a borovica lesná, (*Pinus sylvestris*).

Na území katastra Turie sú niekoľkí významní užívatelia lesa - Štátne lesy, Urbár Turie, Urbár Rosina a iní súkromní vlastníci.

II.9.6. Služby

Obec Turie ako vidiecke sídlo poskytuje služby zamerané na uspokojovanie základných potrieb obyvateľov v oblastiach:

- školstva - 1 materská škola, 1 základná škola - ročník 1. až 9.
- zdravotníctvo - v obci Turie sa nenachádza zdravotné stredisko, obyvatelia Turia navštevujú ZS v Lietavskej Lúčke, vyššie zdravotnícke služby poskytuje nemocnica s poliklinikou v Žiline
- kultúry - v obci sa nachádza kultúrny dom, v objekte sa nachádza obecný úrad, sála s kapacitou 220 sedadiel, klub dôchodcov, klub šachistov, miestnosť urbáru. Obecná knižnica je v obecnom objekte.
- sociálnej starostlivosti - poskytovanie sociálnych služieb, (formou opatrovateľskej služby), v domácom prostredí, obec zamestnáva opatrovateľky, ktoré sa starajú o klientov odkázaných na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách.
- v obci existuje klub dôchodcov v priestore na obecnom úrade.
- na začiatku Turskej doliny je Centrum sociálnych služieb TAU v pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja, ktoré zabezpečuje sociálne služby v domove sociálnych služieb, v špecializovanom zariadení, v zariadení podporovaného bývania, v podpore samostatného bývania.
- športu - v obci sa nachádzajú tieto telovýchovné zariadenia: športový areál (v areáli sú vybudované šatne, sociálne zariadenia, futbalové ihrisko, ihrisko pre sálový futbal, tenisové ihrisko a detské ihrisko), telocvičňa v areáli školy, 2 ihriská v areáli ZŠ, multifunkčné ihrisko pri turistickej ubytovni Rosen.
- komerčná infraštruktúra - 4 potravinárske predajne, bistro Sezam, turistická ubytovňa Rosen s kaviarňou, turistická ubytovňa a hostinec Dami (v kaštieli), vináreň v rodinom dome, holičstvo a kaderníctvo Adriana, pošta,.
- hasičská zbrojnica.
- zberný dvor odpadov.
- kostol, rímskokatolícky farský úrad je v susednej obci Višňové.
- na území obce sa nachádza cintorín s domom smútku, obec buduje nový cintorín pri vstupe do obce.

II.9.7. Rekreačia a cestovný ruch

Podľa ÚPN-VÚC Žilinského kraja je územie okresu Žilina súčasťou navrhovanej regionálnej priestorovej a funkčnej štruktúry žilinskej oblasti cestovného ruchu. Územie okresu tvoria tri rekreačné krajinné celky (RKC) a to Žilina a okolie, Varínske podolie s Vrátnou a Rajecká kotlina. Hlavným turistickým a nástupným centrom oblasti a okresu, a tiež východiskovým centrom svojho RKC, je mesto Žilina. Východiskovými centrami pre ostatné RKC sú sídla Varín a Rajec.

Podľa Rajonizácie cestovného ruchu patrí oblasť Žiliny do nasledovných oblastí a podoblastí cestovného ruchu:

- 5d Žilinská oblasť, Strážovská podoblasť, II. kategória
- 7a Malofatranská oblasť, Terchovská podoblasť, I. kategória.

Z hľadiska priestorovo-funkčnej štruktúry rekreácie a CR patrí posudzované územie do rekreačného krajinného celku Rajecká kotlina.

Katastrálne územie obce Turie vzhľadom na ochranné pásmo vodárenských zdrojov nemá predpoklady na rozvoj stredísk cestovného ruchu. V súčasnej dobe prevládajú pohybové aktivity - turistika a cykloturistika, bežecké lyžovanie, zber húb. Chalupárska rekreácia je nevýrazná (SODB 2011 eviduje 12 domov určených na rekreáciu). V strede obce je turistická ubytovňa Rosen s kapacitou 48 lôžok. Lesy a lúky v k.ú. majú potenciál pre rodinnú rekreáciu, pobyt v prírode, chalupárstvo, turistiku, cykloturistiku, v zime bežecké lyžovanie. Riešené územie je pre svoju dostupnosť zaujímavé pre prímestskú rekreáciu obyvateľov Žiliny.

Riešeným územím prechádzajú značkové turistické trasy:

- zelená značka č. 5652: Turie - Horáreň Turská - Pod Ostrým - Kobylie - Skalka - Pod Krížavou,
- modrá značka č. 2743: Turie - Pod Železom - Čipčie - Nad Zadným - Pod Ostrým,
- žltá značka č. 8656a: Turie - Turská dolina - Spoj troch dolín - Pod výstupom - Minčol,
- žltá značka č. 8557: Pod Železom - Nad Zadným.

K. ú. obce Turie prechádza značená cykloturistická trasa č. 026 - Rajecká cyklomagistrála.

II.9.8. Doprava a dopravné plochy

Cestná doprava

Napojenie obce Turie na nadradený komunikačný systém zabezpečuje cesta III. triedy III/2084. Cesta III/2084 spája krajské mesto Žilina s obcami Rosina, Višňové, Turie a zaisťuje prepojenie ciest I/18 a I/64.

Hlavnú komunikačnú os cestnej dopravy na území obce Turie predstavuje cesta III/2084, ktorá začína v stykovej križovatke s cestou I/18 a končí v stykovej križovatke s cestou I/64. Prostredníctvom cesty I/64 sa bude možné cez križovatku Lietavská Lúčka napojiť na diaľnicu D1. Priemerná šírka cesty III/2084 je 6,64 m. Cesta III/2084 plní v zastavanom území obce dopravno-obslužnú funkciu, funkčnej triedy B3.

Základnú komunikačnú kostru obce dopĺňa sieť miestnych komunikácií - obslužné komunikácie funkčnej triedy C3. Obslužné komunikácie umožňujú priamu obsluhu územia a objektov, pri vylúčení tranzitnej dopravy. Obytné ulice umožňujú obslužnú dopravu za stanovených podmienok, pričom je umožnená zmiešaná prevádzka automobily + chodci. Na sieť miestnych komunikácií sa napájajú poľné alebo lesné cesty, ktoré ďalej umožňujú sprístupnenie extravilánu obce.

Podľa dokumentu „Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja“ v návrhovom období chrániť územný koridor a realizovať diaľnicu D1 v trase multimodálneho koridoru č. Va., súčasť koridorovej siete TEN-T, v kategórii D 26,5/120, v trase a úsekoch Hričovské Podhradie - Lietavská Lúčka - Višňové - Dubná Skala, sieť AGR č. E50, trasa TEM 4. ÚPN obce Turie rešpektuje trasu budovanej diaľnice D1.

Rozvoj prepravných vzťahov a ich objemov:

Cesta III/2084 - sčítací úsek 93490

Rok	T	O	M	S
2010	558	1763	13	2334
2015	342	2071	18	2431
nárast/úbytok	-216	308	+5	+97

Legenda:

T - nákladné automobily a prívesy, O - osobné a dodávkové automobily, M - motocykle, S - súčet všetkých automobilov a prívesov.

Na intenzite dopravy a zložení dopravných prúdov na ceste III/2084 a sčítacom úseku č. 93490 je vidno nárast všetkých automobilov a prívesov (+97), pričom nastal úbytok nákladných automobilov a prívesov (-216), počet osobných automobilov narástol (+308) a narástol aj počet motocyklov (+5).

Ochranné pásma:

- diaľnica D3 100 m,
- cesty III. triedy 20 m od osi cesty.

Hromadná doprava

Hromadná doprava je zastúpená v k. ú. obce Turie dopravou autobusovou, ktorá je riešená ako prímestská hromadná doprava, ktorú zabezpečuje SAD Žilina, prevádzka Žilina. Na autobusových zastávkach prímestskej autobusovej dopravy sú umiestnené prístrešky pre cestujúcich. Rozmiestnenie autobusových zastávok z hľadiska dochádzkových vzdialeností je asi 10 minút. Prímestská hromadnú dopravu osôb v rámci obce zabezpečujú autobusy prechádzajúce katastrálnym územím v podobe autobusovej linky „Žilina - Lietavská Lúčka - Turie a späť“. Zastávky SAD sú umiestnené na ceste III. triedy a na miestnych komunikáciách (Turie/ rázcestie, /Štafen, /bufet, /Kráľ, /kamenica, /konečná).

Statická doprava, parkovanie a odstavovanie vozidiel

Odstavovanie vozidiel v individuálnej bytovej výstavbe je zabezpečené na vlastných pozemkoch, v garážach alebo na spevnených plochách pod prístreškom alebo bez prístrešku. Odstavenie vozidiel bytových domov je riešené formou spevnených plôch parkovísk. Parkovanie vozidiel pri objektoch občianskeho vybavenia je riešené formou spevnených plôch parkovísk alebo spevnených plôch, ktoré sú súčasťou uličného priestoru.

Dopravné zariadenia

V katastrálnom území obce Turie sa nachádzajú obslužné dopravné zariadenia, ktoré sú zastúpené len vo forme autobusových zastávok a parkovísk pri objektoch občianskeho vybavenia. Pri diaľnici D1 sa počíta s vybudovaním objektu „ľavé odpočívadlo Turie“.

Železničná doprava

Západným okrajom k.ú. obce Turie prechádza jednokoľajová neelektrifikovaná železničná trať č. 126 Žilina - Rajec (číslo trate 114 A) regionálneho významu. Najbližšia železničná zastávka sa nachádza v obci Poluvsie.

Cyklistická doprava

Cyklistická doprava miestneho významu využíva existujúce miestne komunikácie obce Turie. K. ú. obce prechádza značená cykloturistická trasa č. 026 - Rajecká cyklomagistrála: ... Rajec - Kanská - Rajecké Teplice - Poluvsie - Turie - Višňové - Rosina - Žilina ...

Pešia doprava

Pre peší pohyb sú v obci realizované chodníky a pešie plochy. Chodníky sú väčšinou vedené v súbehu s automobilovými komunikáciami prevažne v centre obce (súbeh s cestou III/2084), obyčajne po jednej strane ako komunikácie pre peších funkčnej triedy D3 alebo ako samostatné chodníky. Peší pohyb je realizovaný aj po telese málo zaťažených miestnych komunikácií.

Katastrom obce Turie prechádzajú značené turistické trasy:

- zelená značka č. 5652: Turie - Horáreň Turská - Pod Ostrým - Kobylie - Skalka - Pod Krížavou,
- modrá značka č. 2743: Turie - Pod Železom - Čipčie - Nad Zadným - Pod Ostrým,
- žltá značka č. 8656a: Turie - Turská dolina - Spoj troch dolín - Pod výstupom - Minčol,
- žltá značka č. 8557: Pod Železom - Nad Zadným.

Letecká doprava

V riešenom území sa nenachádza žiadne letisko. Najbližšie sa nachádza letisko Žilina (k. ú. Dolný Hričov), je vzdialené od obce Turie asi 22 km.

Vodná doprava

V riešenom území obce Turie sa nenachádza vodná cesta.

II.9.9. Technická infraštruktúra

Zásobovanie vodou

Obec Turie je zásobovaná pitnou vodou z verejnej vodovodnej siete, ktorá je napojená na skupinový vodovod Nová Bystrica - Čadca - Žilina, v správe SEVAK, a.s. Žilina. Z vodárenských zdrojov Turská dolina - Dedová, Čerenková (s využitelným množstvom 43,12 l/s) je pitná voda privádzaná prírodnými potrubiami DN 150 a DN 200 do vodojemu I. tlakového pásma Žilina - Bôrik s objemom 2 x 500 m³, 1 x 1 000 m³ (397,02 m n.m./393,54 m n.m.).

Odkanalizovanie

Obec Turie má vybudovanú splaškovú kanalizáciu, ktorá je napojená na novovybudovaný zberný kanalizačný systém skupinovej kanalizácie obcí Rajeckej doliny napojenú na verejnú kanalizáciu mesta Žilina a následne vyústenú do spoločnej čistiarne odpadových vôd (SČOV) Horný Hričov.

Elektrická energia

K. ú. obce Turie prechádza 400 kV nadzemné elektrické vedenie V495 Bošáca - Varín, ktoré prevádzkuje Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. podľa zákona č. 251/2001 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých

zákonov. Ochranné pásmo je 25 m od krajných vodičov. V riešenom území sa eviduje výstavba 2 x 110 kV vedenia popri trase 400 kV elektrického vedenia.

Obec Turie zásobuje elektrickou energiou existujúca napájacia linka 22 kV č. 253 prechádzajúca riešeným územím. 22 kV vedenie je v riešenom území vybudované po betónových stĺpoch. Z neho sú vedené vzdušné resp. káblové VN prípojky k stožiarovým a kioskovým trafostaniciam. Pri navrhovaní zástavby je nutné VN elektrické vedenia rešpektovať dodržaním ochranného pásma 10 m od krajných vodičov. Zásobovanie obce Turie je v súčasnosti zabezpečené stožiarovými a stĺpovými transformačnými stanicami v počte 7 ks a 1 kioskovou trafostanicou.

Plyn

Obec Turie je zásobovaná zemným plynom z VTL plynovodu Severné Slovensko DN500 PN63. Prívod do regulačnej stanice (RS) Turie v k.ú. Porúbka je zabezpečený pripojovacím plynovodom PR Turie DN100 PN63. Z RS Turie je obec Turie zásobovaná pomocou plynovodu STL1. Obec Porúbka je zásobovaná z doregulačnej stanice DRS Porúbka NTL plynovodom. V k. ú. Turie sa nachádzajú zariadenia katódovej ochrany SKAO Turie.

V obci Turie je zrealizovaná celoplošná plynifikácia. Celé zastavané územie je zásobované plynom o pretlaku 0,1 MPa z regulačnej stanice Turie.

Zásobovanie teplom

V obci Turie zásobovanie teplom sa v súčasnosti uskutočňuje decentralizovaným systémom z vlastných tepelných zdrojov. Ako vykurovacie médium sa používa prevažne zemný plyn a pevné palivá (uhlie, drevo), menej elektrická energia. Plynifikovaných je viac ako 77 % bytov. Existujúce zdroje tepla v objektoch vybavenosti a výrobných prevádzkach sú použiteľné len pre vlastnú potrebu objektov. Medzi väčšie zdroje tepla patria kotolne v základnej škole a v obecnom úrade.

II.9.10. Odpady a nakladanie s nimi

Odpadové hospodárstvo v obci Turie sa riadi Programom odpadového hospodárstva Združenia obcí Rajecká dolina na roky 2016 - 2020 a podľa príslušného VZN obce Turie.

V roku 2016 sa v obci Turie vyprodukovalo 446 t odpadov. 43 t odpadov sa tvoril vyseparovaný odpad a 403 t bolo vyvezených na skládku. Zber zmesového komunálneho odpadu zabezpečuje firma T+T. Komunálny odpad sa vyváža na skládku v Šuji.

Na území obce je zavedený separovaný zber nasledujúcich zložiek komunálneho odpadu: papier, sklo, viacvrstvé kombinované materiály, pneumatiky, textil a šatstvo, elektroodpad, batérie a akumulátory, plasty, kovy, zmesový komunálny odpad, objemný odpad.

Využitie biologicky rozložiteľného odpadu rieši obec nákupom malých kompostérov pre obyvateľov rodinných domov a uvažuje o zriadení kompostárne pre biologický odpad z verejných priestorov, ktoré spravuje obec.

Občania môžu odovzdať oddelené zložky komunálnych odpadov na zbernom dvore, ktorý sa nachádza v centre obce.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra eviduje v katastrálnom území obce Turie 3 skládky odpadov - odvezené. V lome Turie I sa nachádza stavebný odpad, pneumatiky.

II.10. KULTÚRNE A HISTORICKÉ PAMIATKY A POZORUHODNOSTI, ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ

Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

V riešenom území sa nenachádzajú pamiatkové územia.

V obci Turie sa nachádza jedna národná kultúrna pamiatka.

Kultúrno-historický potenciál v obci Turie je nasledovný:

- kostol sv. Michala pôvodne stavaný v románskom slohu, interiéru kostola dominuje krásny oltár v barokovom slohu z roku 1720, ÚZPF SR č. 1385/1-2

Kultúrnohistorický význam majú aj kaplnky nachádzajúce sa v katastri obce Turie:

- v severnej časti katastra obce „Na zemanskom“ sa nachádza kaplnka postavená zasvätená sv. Rockovi, zachytená aj na I. vojenskom mapovaní (1769), označovaná aj ako morová kaplnka
- kaplnka v južnom chotári v „Rybnej“ medzi katastrami Turie a Poluvsie, kaplnka sv. Anny (z ľudovej tradície známa pod menom "Za obrázkom") - považovaná za jednu z najstarších stavieb v obci.

Archeologické lokality

V katastri obce Turie sa nachádza niekoľko evidovaných archeologických nálezísk a potenciálnych archeologických nálezísk, ktoré možno rozdeliť do troch skupín:

1. Archeologická pamiatka zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) ako nehnuteľná národná kultúrna pamiatka:
 - Turie, poloha „centrum obce“ - 2. polovica 16. storočia, KOSTOL A MÚR HRADBOVÝ, číslo ÚZPF 1385/1, 1385/2, zaužívaný názov: filiálny Kostol sv. Michala (bod č. 1688).
2. Z dostupnej Centrálnej evidencie archeologických nálezísk Slovenskej republiky, tzv. CEANS:
 - Turie, poloha „Hrádok/Turská skala“ - staršia a mladšia doba železná, doba rímska, stredovek, hradisko, hrádok, (polygón č. 1701).
 - Turie, poloha „Čertova lúka“ - datovanie - ?, mohylové pohrebisko, (bod č. 1702).
3. Z dostupnej odbornej literatúry a na základe historických prameňov, terénnych názvov a už realizovaného výskumu môžeme vyčleniť nasledujúce archeologické, resp. potenciálne archeologické náleziská:
 - Turie, poloha „pri severozápadnom úpätí Hrádku“ - I. tretina 19. storočia, zaniknutý hostinec Podhrádok, (bod č. 1692).
 - Turie, poloha „južné úpätie hrádku“ - doba rímska, stredovek, osídlenie, (polygón č. 1701).
 - Turie, poloha „Za obrazom“- 1. tretina 19. storočia, Kaplnka sv. Anny, (polygón č. 1700).
 - Turie, poloha „južný okraj obecného cintorína“ - 19. storočia, kaplnka, (bod č. 1694).

- Turie, poloha „*centrum obce, na juhozápad od kostola*“ - 1. tretina 19. storočia, zaniknutý vodný mlyn, (bod č. 1689).
- Turie, poloha „*centrum obce, na juhovýchod od kostola*“ - 18. a 19. storočie, zaniknutý vodný mlyn a neskôr pila, (bod č. 1690).
- Turie, poloha „*Hôrka*“ - pravek, sídlisko (?), (bod č. 1699).
- Turie, poloha „*Preddolie/Predhorie*“ - 18. storočie, Kaplnka sv. Rocha, (bod č. 1693).
- Turie, poloha „*pozemok Juraja Dolníka*“ - pravek, sídlisko, (bod č. 1704).
- Turie, poloha „*pod futbalovým ihriskom*“ - 18. a 19. storočie, zaniknutý vodný mlyn, (bod č. 1691).
- Turie, poloha „*východný okraj obce pri úpätí vrchu Bukovec*“ - 1. tretina 19. storočia, zaniknutý vodný mlyn, (bod č. 1695).
- Turie, poloha „*Pod Roháčovou*“ - pravek, sídlisko (?), (polygón č. 987).
- Turie, poloha „*severozápadne úpätie Čipčia*“ - pravek, novovek, ojedinelé viaceré nálezy, (bod č. 823).
- Turie, poloha „*Čipčie*“ - pravek, refúgium, alebo nedostavané opevnenie, (polygón č. 860).
- Turie, poloha „*Uhlisko*“ - stredovek, novovek (?), podľa názvu miesto možného pálenia dreveného uhlia, (bod č. 1703).

II.11. PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY

Vo vlastnom riešenom území ani v jeho okolí nie sú evidované ani známe žiadne paleontologické náleziská, nenachádzajú sa tu ani významné geologické lokality.

II.12. INÉ ZDROJE ZNEČISTENIA

Iné zdroje znečistenia prostredia okrem už uvedených neboli v riešenom území identifikované.

II.13. ZHODNOTENIE SÚČASNÝCH ENVIRONMENTÁLNYCH PROBLÉMOV

Environmentálne regionalizácia Slovenskej republiky

Environmentálna regionalizácia SR na základe komplexného zhodnotenia stavu ovzdušia, podzemnej a povrchovej vody, pôdy, horninového prostredia, bioty a ďalších faktorov vymedzila 5 stupňov kvality životného prostredia - prostredie vysokej kvality - 1. stupeň, prostredie vyhovujúce - 2. stupeň, prostredie mierne narušené 3. stupeň, prostredie narušené 4. stupeň a prostredie silne narušené 5. stupeň. Za ohrozené oblasti územia SR z hľadiska ŽP podľa environmentálnej regionalizácie označujeme tie územia, na ktoré sa viaže súčasne 4. a 5. stupeň kvality životného prostredia. Takéto územia tvoria vyše 12 % celkovej rozlohy Slovenska a žije v nich cca 43 % obyvateľov. Tieto územia predstavujú spravidla väčšie sídelné územné celky so sústredenými hospodárskymi aktivitami.

Podľa uvedených kritérií environmentálnej regionalizácie Slovenskej republiky sa zaraďuje územie obce Turie ako celok do regiónu č. 6 Fatranský, ktorý je z hľadiska environmentálnej kvality hodnotený ako región s nenarušeným prostredím.

Environmentálne záťaže Slovenskej republiky

Na území obce Turie nie je v rámci registra environmentálnych záťaží SR evidovaná žiadna environmentálna záťaž.

Horninové prostredie

Znečistenie horninového prostredia závisí predovšetkým na samočistiacich vlastnostiach hornín a ich priepustnosti. V riešenom území nie sú k dispozícii žiadne informácie o nadlimitnom znečistení ani kontaminácii horninového prostredia.

Problémom v riešenom území sú geodynamické javy najmä zosuvy a vodná erózia.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v k. ú. Turie eviduje 39 lokalít so svahovými deformáciami, z toho 5 aktívnych, 19 potenciálnych, 15 stabilizovaných. Ich poloha podľa ich typu v rozdelení na aktívne/potenciálne/stabilizované svahové deformácie je na základe podkladov SGÚDŠ zakreslená v grafickej časti ÚPN-O Turie.

Pôda

Kvalita pôdy je výsledkom dlhodobého prirodzeného vývoja ale aj činnosti človeka. Nadlimitné znečistenie pôdy v riešenom území nebolo zaznamenané. Podľa mapy *Kontaminácia pôdy* sú pôdy na celo riešenom k. ú. Turie zaradené do kategórie nekontaminované pôdy u ktorých geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A, A₁.

Odolnosť pôd v hodnotenom území proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov je silná (najnižšie až stredné polohy k. ú.) resp. stredná (pohorie Malá Fatra). Z hľadiska odolnosti pôd proti intoxikácii alkalickou skupinou rizikových kovov sa v území nachádzajú pôdy stredne náchylné na acidifikáciu s nižšou pufracnou schopnosťou, vo stredných polohách na ne naväzujú pôdy nenáchylné na acidifikáciu tzv. karbonátové pôdy. Na tieto vo vyšších polohách naväzujú prirodzene kyslé vylúhované pôdy na minerálne chudobných substrátoch, ktoré vo vrcholových polohách sú vystriedané prirodzene veľmi kyslými pôdami na minerálne chudobných substrátoch.

Ovzdušie

Územie obce Turie nie je zaradené do oblasti riadenia kvality ovzdušia.

Kvalita ovzdušia v riešenom území je ovplyvňovaná aj existujúcimi veľkými, strednými a malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia, ktoré sa nachádzajú v širšom i vzdialenom okolí riešeného územia.

Mobilným zdrojom znečisťovania ovzdušia na území obce Turie je automobilová doprava, niekedy i tranzitná automobilová doprava v smere Rajecká kotlina - Višňové - Žilina, ktorá spôsobuje zvyšovanie množstva plyných emisií z výfukových plynov a sekundárnu prašnosť.

Voda

V riešenom území sa nachádzajú vodárenské zdroje pitnej vody v Turskej doline (Dedová a Čerenková - prameň Turie č. 1, prameň Turie č. 5, prameň Dedová,

prameň Čerenková č. 7, prameň Čerenková č. 7a, prameň Čerenková č. 8, prameň Čerenková č. 9), pre ktoré boli ObÚŽP Rozhodnutím č. A/2008/00904-2/ObÚŽP-Slo, 14.5.2008, určené ochranné pásma.

V riešenom území nie sú evidované významné zdroje znečisťovania podzemných a povrchových vôd. Kvalitu podzemných a povrchových vôd do veľkej miery ovplyvňuje skutočnosť, že obec má vybudovanú kanalizačnú sieť. Kvalita podzemných vôd je ovplyvnená najmä poľnohospodárskou činnosťou, prípadne možnou kontamináciou z netesných žúmp. resp. septikov.

Vo vlastnom riešenom území nie je na recipientoch územia sledovaný žiaden profil zameraný na kvalitu povrchových vôd.

Kvalita podzemných vôd na základné znečisťujúce látky v rozvojových lokalitách nebola skúmaná. Vzhľadom na súčasný charakter využitia lokality nie je predpoklad významnej kontaminácie vôd.

Kvalita podzemných ani povrchových vôd v riešenom území nie je známa a nie je sledovaná ani v širšej oblasti.

Hluk a vibrácie

Hluk je nežiaduci a škodlivý jav, ktorý nepriaznivo pôsobí na zdravotný stav obyvateľstva, najmä v oblasti zmyslového a nervového systému, ako aj na prírodné prostredie. Zdrojom hluku v riešenom území je najmä automobilová doprava na ceste III/2084.

Zdrojom hluku je doprava po ceste III/2084. Vzhľadom na dopravné zaťaženie cesty nie je prípustná hodnota 50 dB pre referenčný časový interval „noc“ pre obytné územie v dotyku s cestou III/2084 výrazne prekročená.

Odpady

Na území obce Turie vznikajú najmä komunálne odpady a odpady v rámci priemyselnej a poľnohospodárskej výroby vo výrobných subjektoch. S odpadmi, ktoré vznikajú na území obce sa nakladá podľa VZN obce Turie a ďalej v súlade s POH a legislatívou.

Obec neprevádzkuje vlastné zariadenie na zhodnotenie, úpravu a zneškodnenie odpadov, disponuje však vlastným zberným dvorom s vlastným prevádzkovým poriadkom. V obci sa realizuje separovaný zber nasledovných komponentov: papier, sklo, viacvrstvové kombinované materiály, pneumatiky, textil a šatstvo, elektroodpad, batérie a akumulátory, plasty, kovy, zmesový komunálny odpad, objemný odpad.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra eviduje v katastrálnom území obce Turie 3 skládky odpadov - odvezené. V lome Turie I sa nachádza stavebný odpad, pneumatiky.

Environmentálne problémy relevantné z hľadiska strategického dokumentu

Environmentálne problémy relevantné z hľadiska strategického dokumentu možno charakterizovať pre jednotlivé zložky životného prostredia z týchto hľadísk:

- inžiniersko-geologické vlastnosti a geodynamické javy - zásah pri umiestňovaní nových stavieb súvisiacich s realizáciou strategického dokumentu, možná aktivácia geodynamických javov (zosuvy, erózia) pri neakceptovaní výsledkov hydrogeologického posúdenia, akceptácia registrovaných zosuvných území;
- pôdne pomery - trvalý záber poľnohospodárskej pôdy pre umiestnenie nových

- objektov a súvisiacej infraštruktúry
- vodné pomery - rešpektovať recipienty územia, možný priamy zásah do brehových porastov;
 - flóra a fauna - zásah až odstránenie vegetácie, likvidácia biotopov rastlín a živočíchov;
 - krajina - zmena štruktúry krajiny a zmena scenérie krajiny pri necitlivom umiestnení nových objektov a pri nesprávnej voľbe prvkov architektúry;
 - zdravotný stav obyvateľstva - predpoklad zlepšenia zdravotného stavu ale i predpoklad negatívneho vplyvu najmä na miestne obyvateľstvo v dotknutom území.

Environmentálne problémy, ktoré sa môžu predpokladať v štádiu posudzovania strategického dokumentu budú podrobne zhodnotené v ďalšej etape procesu posudzovania navrhovaných činností (EIA) a spresnené v jednotlivých etapách povoľovania navrhovaných činností podľa osobitných predpisov. Zároveň budú v rozhodnutiach o povolení činností prijaté a následne realizované účinné opatrenia na elimináciu identifikovaných vplyvov.

III. HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A ODHAD ICH VÝZNAMNOSTI

Cieľom územného plánovania je vytvárať také podmienky pre využitie územia, aby bol zachovaný súlad všetkých prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt v území, najmä so zreteľom na starostlivosť o životné prostredie. Tento cieľ môže byť splniteľný len za podmienky, ak územie nebude zaťažované nad mieru únosného zaťaženia, čo je podľa § 5 zákona č. 17/1992 Zb. také zaťaženie územia ľudskou činnosťou, pri ktorom nedochádza k poškodzovaniu životného prostredia, najmä jeho zložiek, funkcií ekosystémov, alebo ekologickej stability. Únosné zaťaženie možno určiť medznými hodnotami zložiek životného prostredia, ustanovenými osobitnými predpismi s prihliadnutím na možné kumulatívne pôsobenie a synergický vzťah jednotlivých činností a znečisťujúcich látok. Z uvedeného vyplýva, že územný plán je jedným zo základných nástrojov na zabezpečovanie trvalo udržateľného rozvoja.

Územnoplánovacia dokumentácia musí byť v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja, tzn. takého rozvoja, ktorý súčasným i budúcim generáciám zachováva možnosť uspokojovať ich základné životné potreby a pritom neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystémov (§ 7 zákona č. 17/1992 Z. z.).

Podľa § 8 stavebného zákona územnoplánovacia dokumentácia komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúladzuje záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Z uvedeného vyplýva, že hodnotenie vplyvov na životné prostredie je súčasťou vypracovania územnoplánovacej dokumentácie a nie oddelený proces. Už pri jej vypracovaní sa musia brať do úvahy všetky aspekty súvisiace s ochranou a tvorbou životného prostredia v riešenom území. Spracovateľ konceptu ÚPN-O Turie v podstatnej miere túto skutočnosť akceptoval. Navrhovaný strategický dokument je prvým územnoplánovacím dokumentom v ktorom sa rieši využívanie územia obce Turie.

Územnoplánovacou dokumentáciou vyššieho stupňa pre obec Turie je ÚPN VÚC Žilinského kraja. Pri riešení ÚPN-O Turie je potrebné preto rešpektovať územný plán regiónu - ÚPN VÚC Žilinského kraja, ktorého záväzná časť bola vyhlásená NV SR č. 223/1998 zo dňa 26. 05. 1998 v znení Zmien a Doplňkov č. 1 až 5, ktorých záväzné časti boli vyhlásené Všeobecne záväznými nariadeniami Žilinského kraja. Schválené záväzné regulatívy a verejnoprospešné stavby vyplývajúce v aktualizovanej Záväznej časti ÚPN VÚC Žilinského kraja pre k. ú. Turie sú uvedené v hodnotenom strategickom dokumente - ÚPN-O Turie v časti "Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu - časť I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia a časť II. Verejnoprospešné stavby".

Do ÚPN-O Turie budú okrem z verejnoprospešných stavieb uvedených v ÚPN VÚC Žilinského kraja prevzaté a rešpektované:

- 2. Dopravné stavby - 2.1 stavby cestnej dopravy - 2.1.1 diaľnica D1 v kompletnej trase, diaľničné križovatky a privádzace, sprievodné komunikácie I/61 a I/18
- 3. Technická infraštruktúra - 3.4 stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov - 3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov

V rámci posudzovania vplyvov ÚPN-O Turie na životné prostredie boli zhodnotené predpokladané vplyvy jeho realizácie na životné prostredie vrátane zdravia, (primárne, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, strednodobé, dlhodobé, trvalé, dočasné, pozitívne i negatívne), ktoré bolo možné predpokladať v etape strategického environmentálneho hodnotenia.

Je potrebné zdôrazniť, že v rámci posudzovania vplyvov strategického dokumentu (koncept ÚPN-O Turie) nie je možné jednoznačne a detailne identifikovať vplyvy na životné prostredie v podrobnosti vplyvu konkrétnych stavieb a navrhovaných činností, nakoľko v etape ÚPN-O je navrhované iba funkčné a priestorové usporiadanie a využívanie územia, často bez podrobných technických parametrov konkrétnych činností.

Predpokladané vplyvy ÚPN-O Turie, ktoré bude potrebné zohľadniť v rámci prípravy a realizácie navrhovaných činností v rámci naplňania cieľov strategického dokumentu sú uvedené v nasledujúcich podkapitolách. Podrobné hodnotenie navrhovaných činností, ktoré spĺňajú prahové hodnoty podľa prílohy č 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z. bude predmetom posudzovania podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. (EIA).

III.1. VPLYV NA OBYVATEĽSTVO

Predložený koncept ÚPN-O Turie, ktorý je predmetom posudzovania obsahuje návrhy, ktoré majú zlepšiť kvalitu životného prostredia na území obce Turie a zvýšiť pohodu a kvalitu života obyvateľom obce a jeho návštevníkom. Sú to predovšetkým návrhy v oblasti bývania, dopravy, technickej infraštruktúry, environmentálnej infraštruktúry, vytvorenia podmienok pre oddych, šport a rekreáciu a súbor návrhov na revitalizáciu urbanizovaného a krajinného prostredia.

V koncepte ÚPN-O Turie sa nenavrhujú také nové činnosti a riešenia, ktoré by vytvárali riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady alebo narušovali pohodu a kvalitu života resp. stav životného prostredia a to ani v kumulácii s existujúcimi a povolenými činnosťami v riešenom území.

Rozvoj plôch určených na bývanie bude mať jednoznačne pozitívny vplyv na obyvateľstvo - zvýšenie počtu bytov a zároveň skvalitnenie úrovne bývania.

Jedným z možných environmentálnych problémov v zastavanom území obce Turie môže byť v budúcnosti hluk a vibrácie, ktoré môžu limitovať využitie územia najmä pre obytné a rekreačné účely. ÚPN-O Turie v záväznej časti v rámci zásad a regulatívov starostlivosti o životné prostredie stanovuje pri riešení jednotlivých investičných zámerov v území naplniť požiadavky na ochranu obyvateľstva pred účinkami hluku a vibrácií vyplývajúce z Vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z. ustanovujúca podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí; dodržiavať legislatívne stanovené prípustné hodnoty hluku a tiež neumožniť v obytnom a rekreačnom území budovanie prevádzok produkujúcich nadmerný hluk a vibrácie.

Podľa ustanovení zákona č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí v znení neskorších predpisov hluk vo vonkajšom prostredí je nežiaduci alebo škodlivý vonkajší zvuk vytvorený ľudskými činnosťami, najmä hluk z dopravy na cestných komunikáciách, zo železničnej dopravy, leteckej dopravy a priemyselnej činnosti.

Najväčším zdrojom hluku i vibrácií v riešenom území vo vzťahu k obytnému územiu obce Turie je cestná doprava po ceste III. triedy (III/2084), ktorá vedie priamo zastavaným územím obce. Cesta I/64 i teleso diaľnice D1 sa nachádzajú v polohe mimo obytné územie.

Nové objekty bývania by sa podľa možnosti nemali navrhovať v dosahu nadlimitných hodnôt hluku, čo je v posudzovanom koncepte v maximálne možnej miere dodržané.

Z pohľadu kvality ovzdušia územie obce Turie nie je zaradené medzi oblasti riadenia kvality ovzdušia. V širšom okolí je medzi oblasti riadenia kvality ovzdušia zaradené územie mesta Žilina pre znečisťujúce látky PM₁₀, PM_{2,5} a BaP.

Mobilným zdrojom znečisťovania ovzdušia na území obce je automobilová doprava predovšetkým tranzitná automobilová doprava, ktorá vedie cez územie obce a spôsobuje zvyšovanie množstva plynných emisií z výfukových plynov a sekundárnu prašnosť.

Na území obce Turie sa v súčasnosti nenachádzajú významné zdroje znečisťovania ovzdušia, ani v rámci navrhovaného rozvoja obce podľa posudzovaného konceptu sa s vytváraním nových veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia neuvažuje.

Kvalitu ovzdušia v obci Turie ovplyvňujú tiež diaľkové prenosy znečisťujúcich látok zo vzdialených zdrojov v regióne vrátane cezhraničných. Malými stacionárnymi zdrojmi znečisťovania ovzdušia sú lokálne kúreniská. Hlavným vykurovacím médiom v nasledujúcom období bude zemný plyn a doplnkovým obnoviteľné zdroje energie.

Podľa zásad a regulatív uvedených v posudzovanom koncepte na území obce Turie by sa nemali umiestňovať také prevádzky, ktoré by prašnosťou a produkciou škodlivých látok mohli nevhodne ovplyvniť kvalitu ovzdušia.

Dobudovanie a rekonštrukcia športových zariadení a výstavba nových rekreačných zariadení bude mať pozitívny vplyv na zdravie obyvateľstva.

Navrhovaný rozvoj obytnej funkcie, prispeje ku skompaktneniu sídla, hlavne v okrajových polohách časti obce a urbanizovaných plôch s už existujúcou obytňou výstavbou.

Koncept ÚPN-O Turie rieši plochy pre rozvoj bývania variantne. Variant 1 i variant 2 rieši návrh nových plôch bývania rovnako a to pre 2 300 obyvateľov - potreba bytov 240 v rodinných domoch do roku 2040, časť plôch pre rozvoj bývania je navrhnutý vo výhľade po roku 2040, na voľných plochách pri ceste k Centru sociálnych služieb TAU sú navrhnuté rekreačné domy. Variantnosť spočíva v rozdielach polohy niektorých obytných plôch (viď výkres Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia, výkres č. 1 - variant 1 a výkres č. 2 - variant 2). Plochy pre rozvoj funkcie bývania v rodinných domoch je navrhnutý v dotyku so súčasným zastavaným územím obce, predovšetkým na jeho južnom okraji pri zohľadnení požiadaviek občanov uplatnených pri začatí obstarávania územného plánu. V zastavanom území obce je možné využiť prieluky a ďalšie voľné plochy vhodné pre funkciu bývania formou výstavby rodinných domov. V rámci novo navrhovaných plôch bývania je navrhnutá nová komunikačná sieť s možnosťou obojstrannej zástavby, spolu s inžinierskymi sieťami.

Koncept ÚPN-O Turie rieši nové rozvojové plochy IBV i v blízkosti poľnohospodárskeho areálu a Biofarmy Turie, kde je predpoklad dopadu sprievodných vplyvov z poľnohospodárskej výroby. Z tohto dôvodu sa odporúča koncepčne prehodnotiť tieto plochy tak, aby dopad výrobných poľnohospodárskych areálov na funkciu bývania bol minimálny.

Pri konkrétnom riešení jednotlivých rozvojových plôch navrhovaných v rámci konceptu ÚPN-O Turie je potrebné dôsledne dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré budú platné v čase realizácie jednotlivých konkrétnych projektov. V prípade zistenia nesúladu s platnými predpismi vykonať v prípade potreby príslušné zmeny a doplnenie ÚPN-O Turie. Verejnosť bola o strategickom dokumente informovaná i prostredníctvom oznámenia o strategickom dokumente podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Verejnosť bude mať ešte možnosť predloženia pripomienok ku konceptu v etape pripomienkovania správy o hodnotení.

Záver z procesu posudzovania, v ktorom budú zohľadnené opodstatnené pripomienky verejnosti budú slúžiť ako podklad pre dopracovanie ÚPN-O Turie do konečného návrhu, ktorý bude predložený na schválenie.

Pri dodržaní navrhovaných opatrení a záväzných regulatívov sa závažné negatívne vplyvy ÚPN-O Turie na obyvateľstvo nepredpokladajú. Schválením a následnou realizáciou ÚPN-O Turie sa vytvoria podmienky na zlepšenie kvality zložiek životného prostredia, bezpečnosti obyvateľstva, pre rozvoj ľudských zdrojov, zlepšenie životných podmienok obyvateľov a kvality života v obci.

Pri riešení jednotlivých plôch a najmä pri realizácii konkrétnych rozvojových resp. investičných zámerov je potrebné z hľadiska minimalizácie negatívnych vplyvov vychádzať už v predprojektovej i projektovej príprave z platnej legislatívy. Významným je najmä hodnotenie vplyvov navrhovaných činností v prípade splnenia parametrov činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z., dodržiavanie platných limitov územia, dodržiavanie zásad a regulatívov i prípustných, obmedzujúcich a vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch stanovených v ÚPN-O Turie i všetkých príslušných legislatívnych predpisov. Zároveň pri riešení rozvojových resp. investičných zámerov v území je potrebné dôsledne plniť požiadavky na ochranu obyvateľstva pred účinkami hluku a vibrácií vyplývajúce zo zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z. ustanovujúca podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

III.2. VPLYV NA HORNINOVÉ PROSTREDIE, NERASTNÉ SUROVINY, GEODYNAMICKÉ JAVY A GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Nové funkčné plochy navrhované v koncepte ÚPN-O Turie svojim charakterom, rozsahom a umiestnením by nemali ovplyvniť geomorfologické pomery ani súčasný charakter územia, pokiaľ budú pri ich realizácii dodržané limity a záväzné regulatívy stanovené v posudzovanom koncepte ÚPN-O Turie.

Realizácia strategického dokumentu by mohla mať vplyv na horninové prostredie pri umiestňovaní objektov súvisiacich s napĺňaním jeho cieľov napr. rôzne objekty a zariadenia, súvisiaca infraštruktúra, čo je ale vzhľadom na predpokladaný charakter a rozsah navrhovaných činností málo pravdepodobné.

Okrem prirodzených faktorov dôvodom pri aktivovaní svahových pohybov je aj činnosť človeka. Menšie zásahy do svahov pri výstavbe objektov a vrátane súvisiacej

infraštruktúry môžu narušiť stabilitu svahu a môžu sa tvoriť maloplošné zosuvy resp. zemné prírody.

V posudzovanom koncepte ÚPN-O Turie sa s problémom zosuvov počíta, opatrenia sú zahrnuté v záväznej časti v rámci zásad a regulatívov starostlivosti o životné prostredie - bod 9) Zosuvy.

Podľa § 20 ods. 2 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) MŽP SR ako dotknutý orgán štátnej správy sa vyjadruje pri prerokovaní územnoplánovacej dokumentácie formou stanoviska. Pri územiach so zložitou geologickou stavbou alebo s nepriaznivými inžinierskogeologickými pomermi, ktoré negatívne ovplyvňujú stavebné využitie územia, MŽP SR v stanovisku vymedzí riziká využitia tohto územia. Na území obce Turie Obvodný banský úrad v Prievidzi eviduje dobývací priestor a totožné chránené ložiskové územie Turie I. (490 - dolomit) a dobývací priestor a totožné chránené ložiskové územie Turie (491 - dolomit, vápenec). Nachádzajú sa tu i svahové deformácie (39), z toho sú: aktívne - 5, potenciálne - 19, svahové stabilizované - 15. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely. Táto skutočnosť je v koncepte ÚPN-O Turie zohľadnená.

V posudzovanom koncepte ÚPN-O Turie sa nenavrhujú také nové činnosti, u ktorých by bolo možné predpokladať závažné negatívne vplyvy na horninové prostredie.

Na predchádzanie predpokladaných vplyvov v oblasti ochrany horninového prostredia sa v návrhu záväznej časti v článku 5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrnych hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny v bode 2. Ochrana prírodných zdrojov a ložísk nerastných surovín uvádza:

- *rešpektovať v súlade s ustanoveniami § 18 a § 19 banského zákona dobývacie priestory a chránené ložiskové územia Turie I. a Turie,*
- *územia v blízkosti chránených ložiskových území a dobývacích priestorov nevyužívať ako obytné, prípadne rekreačné územia s novými stavbami.*

V posudzovanom koncepte ÚPN-O Turie sa počíta i s problémom zosuvov, opatrenia sú zahrnuté v záväznej časti v rámci zásad a regulatívov starostlivosti o životné prostredie - bod 9) Zosuvy, kde sa uvádza:

- *Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.*

III.3. VPLYVY NA KLIMATICKÉ POMERY

V koncepte ÚPN-O Turie sa neuvažuje s umiestnením takých činností alebo prevádzok, ktoré by závažne ovplyvnili klimatické pomery v dotknutom území.

Negatívne vplyvy na mikroklimu dotknutého územia môže mať rozširovanie spevnených plôch najmä pri rozširovaní zastavaných plôch. Tieto vplyvy bude možné znížiť rozšírením zelených plôch v rámci navrhovaných resp. revitalizovaných plôch zelene.

Otázka zelene je i súčasťou návrhu záväznej časti, príslušných zásad a regulatívov.

Pre plochy zelene Z2: Izolačná zeleň, brehové porasty, nelesná drevinná vegetácia koncept ÚPN-O Turie stanovuje nasledujúce podmienky pre využitie plochy Z2:

- a) Prípustné funkcie: vysoká a nízka zeleň založená a udržiavaná podľa jej špecifickej funkcie.
- b) Nepripustné funkcie: iné ako prípustné.
- c) Doplnujúce ustanovenia: Na plochách existujúcej a navrhovanej zelene uskutočniť pasport existujúcich drevín. Pre každú navrhovanú alebo revitalizovanú plochu zelene zabezpečiť vypracovanie odbornej dokumentácie a pravidelnú údržbu.

V návrhu záväznej časti v článku 5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrnych hodnot, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny v bode 3. Ochrana prírody a tvorba krajiny je zapracovaná i problematika ochrany zelene:

- g) revitalizovať a chrániť vodné toky v zastavanej i otvorenej krajine rekonštruovať brehové porasty pôvodnými domácimi druhmi, eliminovať ich znečistenie TKO a splaškami a odstraňovať invázne druhy rastlín pre udržanie alebo zlepšenie ich stavu,
- h) podporovať doplnenie mimolesnej drevinovej vegetácie a jej rovnomerné rozmiestnenie v krajine tak, aby umožňovala prepojenie jednotlivých významných krajinných prvkov a aby umožňovala migráciu živočíšnych druhov medzi nimi,
- i) nekvalitné lesné porasty s ekologicky a stanovištne nevhodnou štruktúrou premeniť na porasty s prírode bližšou štruktúrou a drevinovým zložením,
- k) chrániť a budovať plochy sídelnej zelene v zastavanom území obce, pri zásahoch do verejnej zelene sa riadiť normou STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie,
- o) rešpektovať vodné toky so sprievodnými brehovými porastami ako lokálne hydrické biokoridory,

V posudzovanom koncepte ÚPN-O Turie sa venuje pozornosť i možným nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy - vid' Záväzná časť, článok 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, bod 8, kde sú uvedené opatrenia vyplývajúce zo „Stratégie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“:

- a) Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav:
 - koncipovať urbanistickú štruktúru tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu,
 - zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídlach,
 - zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní,
 - podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre,
 - zabezpečiť a podporovať aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôbené meniacim sa klimatickým podmienkam,
 - vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov a cyklistov, zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v sídlach,
 - zabezpečiť prispôbenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam,
 - vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do príľahlej krajiny.
- b) Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric:
 - zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa alebo spoločenstiev drevín v extraviláne obce,

- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie,
 - zabezpečiť dostatočnú odstupnú vzdialenosť v blízkosti elektrického vedenia,
 - zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad výsadbu vetrolamov, živých plotov, aplikáciu prenosných zábran.
- c) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha:
- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
 - zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,
 - zabezpečiť opatrenia voči riziku lesných požiarov,
 - pokiaľ možno zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov.
- d) Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok:
- zabezpečiť udržiavanie a rozširovanie plochy prírody blízkych lesov, resp. prirodzených lesov,
 - zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu, ak opatrenia zelenej infraštruktúry nepostačujú,
 - zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov a vytvárania nových nepriepustných plôch na urbanizovaných pôdach v intraviláne obcí,
 - zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach,
 - zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí,
 - zabezpečiť udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou,
 - usmernenie odtoku pomocou drobných hydrotechnických opatrení,
 - zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii, zosuvom pôdy.

Poznámka: Potrebnosť akceptovať stratégiu vyplýva z Metodického usmernenia MDVRR SR, odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 z 26. 03. 2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy).

Závažné negatívne vplyvy strategického dokumentu na klimatické pomery záujmového územia sa nepredpokladajú.

III.4. VPLYVY NA OVZDUŠIE

Na znečisťovaní ovzdušia v riešenom území sa v súčasnosti najviac podieľa doprava (škodliviny z výfukových plynov - NO_x, CO, VOC, SO₂ sekundárna prašnosť) a lokálne kúreniská.

V etape posudzovania strategického dokumentu, ktorým je koncept ÚPN-O Turie nemožno jednoznačne identifikovať konkrétne vplyvy jeho prijatia a realizácie na ovzdušie, nakoľko v etape ÚPN-O Turie je navrhované iba funkčné a priestorové usporiadanie územia, bez technických parametrov konkrétnych činností.

Čo sa týka nových činností, ktoré sa navrhujú v rámci konceptu ÚPN-O Turie v riešenom území nie sú takého charakteru, že by negatívne ovplyvnili kvalitu ovzdušia v dotknutom území. Naopak, ak sa budú realizovať v súlade s navrhovanými zásadami a regulatívami, ktoré sú uvedené v koncepte ÚPN-O Turie, prispievajú k zlepšeniu kvality ovzdušia v riešenom území a jeho širšom okolí. V koncepte

sa nevymedzujú plochy pre umiestnenie takých nových priemyselných ani poľnohospodárskych prevádzok, ktoré by mohli byť ďalšími zdrojmi znečisťovania ovzdušia, ani také, ktoré by mohli byť zdrojom obťažujúceho zápachu. Pri umiestňovaní výrobných prevádzok, vrátane nových prevádzok na v ÚPN-O Turie vymedzených funkčných plochách je potrebné dôsledne dodržiavať príslušné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia, čím sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny. Z hľadiska environmentálnej ochrany územia pri lokalizácii priemyselných prevádzok na území obce, prípadne výrobných technológií resp. výrob s predpokladaným vplyvom na ovzdušie je potrebné pri hodnotení vplyvov jednotlivých konkrétnych technológií pristupovať i z pohľadu kritérií súladu technológií s BAT a BREF.

Zásobovanie obce Turie teplom sa uskutočňuje decentralizovaným spôsobom z miestnych zdrojov tepla, ktorý sa ponecháva aj pre návrhové obdobie. Navrhovaná zástavba IBV bude realizovaná kotolňami ústredného vykurovania na báze zemného plynu. Ako rovnocenný zdroj tepla môže byť použitá elektrická energia, solárne panely (ohrev TÚV), prípadne fotovoltaické články. Potreba tepla sa môže riešiť aj individuálne z dostupných miestnych zdrojov (drevo, drevné štiepky, lesná biomasa). Nové objekty občianskej vybavenosti do tepelného výkonu 1,0 MW sa môžu realizovať na báze zemného plynu.

V posudzovanom koncepte ÚPN-O Turie je otázka ochrany ovzdušia dostatočne riešená a premietnutá do návrhu záväznej časti regulatív a zásad.

Opatrenia na ochranu ovzdušia sú nepriamo premietnuté v kapitole Návrhu záväznej časti a to v článku 4 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia bod. 2. Technické vybavenie územia časť d) oblasť zásobovania teplom, kde v príslušných bodoch sa požaduje:

- uvažovať s plynom ako s hlavným vykurovacím médiom v obci,
- preferovať v zastavanom území zásobovanie teplom spaľovaním ekologických palív (zemný plyn, drevo, upravený drevný odpad),
- zamerať sa aj na využívanie slnečnej energie a netradičných druhov energií.

V Návrhu záväznej časti v článku 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie bod 1. Ochrana ovzdušia sa uvádzajú nasledovné požiadavky:

- a) rešpektovať ustanovenia zákona 137/2010 Z. z. o ovzduší,
- b) na území obce neumiestňovať také prevádzky, ktoré by prašnosťou a produkciou škodlivých látok mohli nevhodne ovplyvniť kvalitu ovzdušia v obci,
- c) uvažovať o plyne ako o hlavnom vykurovacom médiu v obci, riešiť rozšírenie plynofikácie na navrhované rozvojové plochy,
- d) všetky existujúce a navrhované komunikácie v zastavanom území riešiť so spevneným, bezprašným povrchom,
- e) stavebné práce na území obce vykonávať s použitím všetkých dostupných prostriedkov a technológií na zamedzenie zvýšenia sekundárnej prašnosti počas realizácie prác (zakrytie sypkých materiálov, zákaz spaľovania materiálov).

V etape vypracovania a posudzovania strategického dokumentu nie sú k dispozícii konkrétne informácie o zdrojoch znečisťovania ovzdušia. V etape prípravy konkrétnych činností, ktoré budú spĺňať prahové hodnoty podľa zákona č. 24/2006 Z. z. budú i vplyvy na ovzdušie podrobne vyhodnocované vrátane vplyvov kumulatívnych.

Predpokladané negatívne vplyvy realizácie ÚPN-O Turie nie sú takého charakteru a dosahu, ktoré by boli v rozpore s platnými limitmi v oblasti ochrany ovzdušia.

III.5. VPLYVY NA VODNÉ POMERY

Koncept ÚPN-O Turie na rozvojových plochách rešpektuje existujúci systém zásobovania obce pitnou vodou prostredníctvom SKV Nová Bystrica - Čadca - Žilina v správe Sevak, a.s. Žilina. Lokality ICHR budú zásobované z lokálnych zdrojov.

Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu, ktorá je napojená na zberný kanalizačný systém skupinovej kanalizácie obcí Rajeckej doliny napojenej na kanalizáciu mesta Žilina s následným vyústením do spoločnej čistiarne odpadových vôd Horný Hričov. Hlavnými znečisťovateľmi vôd v riešenom území sú v súčasnosti najmä bodové zdroje znečistenia, komunálne odpadové vody vypúšťané do tokov bez čistenia, z plošných zdrojov znečistená voda z povrchového odtoku, najmä z poľnohospodárskej činnosti.

V obci nie je vybudovaný ucelený systém dažďovej kanalizácie. Odvádzanie vôd z povrchového odtoku (t.j. vody neznečistené) ÚPN-O navrhuje likvidovať lokálne, v mieste ich vzniku do geologického podložia vsakovaním. Presný návrh vsakovania sa odporúča vykonať na základe podrobného hydrogeologického posudku. Alternatívne možno vody z povrchového odtoku z komunikácií a parkovacích plôch zaustiť do miestnych vodných tokov resp. systému cestných rigolov. V rámci odvádzania dažďových vôd možno realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do miestnych recipientov nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie v území, predčistenie a pod.). Limitné hodnoty pre vypúšťanie do povrchových a podzemných vôd stanovuje NV SR č. 269/2010 Z. z. V prípade požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu navrhnuť ORL pre komunikácie resp. spevnené plochy na parkovanie.

Koncept ÚPN-O Turie rešpektuje súčasný systém odvádzania odpadových vôd verejnou kanalizáciou, s čistením na ČOV Horný Hričov, ktorá je pre navrhovaný územný rozvoj postačujúca. Navrhuje rozšírenie existujúcej gravitačnej splaškovej kanalizácie profilu DN 300 vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj. Odpadové vody z nových lokalít budú napojené na existujúci kanalizačný systém splaškovej kanalizácie v obci, trasy kanalizácie sú navrhované tak, aby korešpondovali s navrhovanou zástavbou a boli prispôbené danostiam terénu.

Koncept stanovuje, že do verejnej kanalizácie sa môžu odvádzat iba odpadové vody spĺňajúce limity kanalizačného poriadku podľa vyhlášky MŽP SR č. 55/2004 Z. z. - príloha č. 3. Prijatím a realizáciou ÚPN-O Turie sa predpokladá zníženie a zabránenie vypúšťania splaškových odpadových vôd do miestnych recipientov a tým zníženie stupňa ich znečistenia a zlepšenia kvality vody v územne dotknutých recipientoch.

Presná špecifikácia odpadových vôd z hodnotených plôch priemyslu sa v súčasnosti nedá odhadnúť, bude závisieť od typu nových výrobných jednotiek a najmä od charakteru, špecifikácie a výrobných kapacít jednotlivých prevádzok a najmä od počtu zamestnancov (splašková voda) a potreby technologickej vody (bilancia: vstup a výstup).

Problematika tvorby odpadových vôd v nových výrobných jednotkách a následné nakladanie s nimi budú riešené v závislosti od charakteru výroby a jej veľkosti v prípade splnenia prahových hodnôt v procese predprojektovej a projektovej prípravy podľa platnej legislatívy - zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov resp. v prípade zaradenia činnosti i podľa zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia (zákon IPKZ) v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom

plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) v zmysle ďalších neskorších predpisov.

Čo sa týka odvádzania vôd z povrchového odtoku, tieto koncept ÚPN-O Turie navrhuje riešiť samostatnou kanalizáciou, vsakovaním, resp. zaústením do vodných tokov, v prípade potreby riešiť prečistenie na čistiacich zariadeniach, t.j. komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody. Dažďové vody zo striech a spevnených plôch sa navrhuje v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia) akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahy, resp. kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky.

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať protipovodňovej ochrane územia. Prípadné úpravy resp. zásahy do koryta treba odkonzultovať so správcami vodných tokov. V prípade zaústenia nových vôd z povrchového odtoku do miestnych tokov bude potrebné hydrotechnické posúdenie koryta na nové prietoky. V miestach v uvažovaných lokalitách, kde by n-ročné prietoky (50-ročné resp. 100-ročné prietoky) vo vodných tokoch mohli spôsobiť materiálne škody, bude potrebné na korytách vybudovať protipovodňovú ochranu.

Pre uvažované rozvojové aktivity v obci z hľadiska ochrany územia pred povodňami je potrebné rešpektovať nasledovné požiadavky:

- rešpektovať Zákon o vodách č. 364/2004 Z. z., Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.,
- pozdĺž vodných tokov zachovať ochranné pásmo 4 m od brehovej čiary obojstranne. rešpektovať obmedzenia z toho vyplývajúce (nepripustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu koryta ťažbou resp. navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vode, výstavba súbežných inžinierskych sietí),
- pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení (§ 49 Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z.) môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky; pobrežnými pozemkami, v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie, sú pri drobných vodných tokoch pozemky do 5 m od brehovej čiary,
- zabezpečiť prístup mechanizácie správcu toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) pre potreby realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity,
- osadenie stavieb, oplotenie samotného pozemku resp. akékoľvek stavebné objekty v dotyku s vodnými tokmi umiestňovať za hranicou ochranného pásma,
- jednotlivé stavebné objekty (RD, OV a pod.) situované v blízkosti vodných tokov umiestniť mimo inundačné územie nad hladinu Q_{100} - ročnej veľkej vody (nad hladinu Q_{50} - ročnej veľkej vody pri chatovej zástavbe) a následne bude potrebné stavebné objekty individuálne posúdiť podľa projektu,
- zabezpečiť ochranu inundačného územia vodných tokov,
- vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov, zabezpečiť spomaľovanie odtoku vôd z povrchového odtoku z predmetného územia,
- v prípade úprav koryta vodných tokov zohľadniť ekologické hľadiská,
- za účelom ochrany vodohospodárskych záujmov a v záujme zamedzenia vzniku migračných bariér, škôd a porúch na vodných tokoch, ako i zabezpečenia riadnej údržby vodných tokov (podľa § 48 a § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách) nové dopravné a technické riešenie územia, miestne komunikácie, resp. dopravné vybavenie akéhokoľvek druhu, ktoré budú križovať vodný tok navrhovať:
 - ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť (urbanistický obvod, lokalitu a pod.) v súbehu s vodným tokom a s následným (jedným spoločným) križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku,

- križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“ a v súlade s STN 73 6201 „Projektovanie mostných objektov“,
- ako dopravné a technické riešenie prednostne využívať už vybudované mostné objekty, ak to technické vybavenie záujmového územia umožňuje,
- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku z územia tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente,
- dažďové plochy zo striech a spevnených plôch navrhovanej výstavby likvidovať na pozemkoch investora stavby,
- vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu obce,
- akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi odsúhlasiť so správcom toku.

Protipovodňové opatrenia je potrebné posúdiť z hľadiska vplyvu na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. a pri ich realizácii úzko spolupracovať s príslušným orgánom ochrany prírody a krajiny. V plnom rozsahu je potrebné akceptovať opatrenia navrhované v KEP v súvislosti s vodnými tokmi v riešenom území.

Koncepcia a záväzné zásady a regulatívy navrhované v koncepte ÚPN-O Turie by mali prispieť k zlepšeniu situácie v oblasti vodných pomerov v riešenom území.

Ochranu povrchových a podzemných vôd sa v koncepte ÚPN-O Turie venuje dostatočná pozornosť.

ÚPN obce Turie v návrhu záväznej časti v článku 4 z hľadiska technického vybavenia územia v oblasti vodného hospodárstva požaduje:

- rešpektovať vodárenské zdroje v Turskej doline (Dedová a Čerenková), s vyhlásenými ochrannými pásmami I. a II. stupňa,
- rešpektovať realizovaný hydrogeologický vrt HTU-1 s návrhom ochranného pásma I. a II. stupňa,
- rešpektovať existujúci a navrhovaný vodárenský systém zásobujúci obec pitnou vodou,
- rešpektovať vodárenské zariadenia a ich pásma ochrany,
- rekonštruovať nevyhovujúcu rozvodnú vodovodnú sieť s priemerom menším ako DN 100 s ohľadom pre potreby zabezpečenia požiarnej vody,
- novo navrhované vodovodné potrubia v zastavanom území situovať do verejných pozemkov v koridore obslužných komunikácií s možnosťou ich zokruhovania,
- rešpektovať existujúci systém odvádzania odpadových vôd z riešeného územia s čistením na ČOV Horný Hričov,
- rozšíriť verejnú kanalizáciu formou splaškovej kanalizácie v lokalitách uvažovaného územného rozvoja,
- riešiť odvádzanie vôd z povrchového odtoku (dažďové vody) zo zastavaného územia s deleným systémom odvádzania odpadových vôd,
- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente,
- obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov,

- odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie odpadových vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a NV SR č. 269/2010 Z. z.
- rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z. z. a príslušné platné STN 73 6822, 75 2102, atď.,
- pozdĺž drobných tokov rešpektovať ochranné pásmo v šírke min. 4 m od brehovej čiary obojstranne,
- zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity, pobrežné pozemky sú vymedzené v závislosti od druhu opevnenia a pobrežnej vegetácie u drobných tokov do 5 m od brehovej čiary obojstranne,
- zabezpečiť ochranu inundačného územia vodných tokov,
- akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi odsúhlasiť so správcom toku,
- rešpektovať prirodzené meandrovanie vodných tokov, zabezpečiť spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia v súlade s ekologickými limitami využívania územia a ochrany prírody,
- v rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich,
- v prípade návrhu úprav koryta miestnych tokov zohľadniť ekologické hľadiská.

Koncept ÚPN-O Turie v návrhu záväznej časti v článku 5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny v bode 2. Ochrana prírodných zdrojov a ložísk nerastných surovín požaduje:

- rešpektovať existujúce vodárenské zdroje a ich ochranné pásma I. a II. stupňa v zmysle rozhodnutí príslušných orgánov štátnej vodnej správy.

V článku 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie v bode 2. návrh záväznej časti uvádza:

- a) rešpektovať ochranné pásma vodárenských zdrojov vrátane stanovených opatrení a obmedzení,
- b) dobudovať navrhovanú kanalizačnú sieť ako súčasť skupinovej kanalizácie s čistením odpadových vôd na ČOV Horný Hričov,
- c) súčasne s realizáciou splaškovej kanalizácie riešiť ekologicky a technicky vyhovujúce odvádzanie vôd z povrchového odtoku,
- d) na území obce Turie lokalizovať iba environmentálne nezávadné prevádzky a činnosti,
- e) v projekte pre stavebné povolenie riešiť technické zabezpečenie nepriepustnosti plôch určených na manipuláciu s nebezpečnými látkami a zabezpečiť ich tak, aby nedochádzalo k ich úniku do podzemných vôd územia,
- f) udržiavať prípadne realizovať protipovodňové opatrenia na povrchových tokoch v zmysle platnej legislatívy,
- g) revitalizovať korytá a brehy miestnych potokov,
- h) riešiť vhodnými stavebnými a ekologickými opatreniami stabilitu dna a brehov miestnych potokov v zastavanom území,
- i) nepripustiť na území pobrežných pozemkov orbu, stavanie objektov, zmenu reliéfu ťažbou, navážkami, manipuláciu s látkami škodiacimi vodám, výstavbu súbežných inžinierskych sietí,
- j) zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity,
- k) ponechať manipulačný pás pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu pozdĺž vodného toku Turianský potok v min. šírke 4,0 m od brehovej čiary a 4,0 m od brehovej čiary ostatných drobných tokov,

- l) odsúhlasiť akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi so správcom toku.

V rámci ÚPN-O Turie sa nenavrhujú také nové činnosti ani zariadenia, ktoré by boli významným zdrojom znečistenia vôd (podzemných ani povrchových), ani ktoré by negatívne zasahovali do vodohospodárskych pomerov riešeného územia.

Závažné negatívne vplyvy realizácie ÚPN-O Turie na vodné pomery s podmienkou dodržania realizácie navrhovaných zásad a regulatív sa nepredpokladajú. Možno predpokladať, že schválením ÚPN-O Turie sa vytvoria podmienky pre zlepšenie situácie v oblasti vodných pomerov územia obce Turie.

Hodnotený koncept ÚPN-O Turie svojim riešením problematiky odpadových vôd (napojenie rozvojových plôch na splaškovú kanalizáciu, rešpektovanie zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a príslušné normy STN 73 6822, 75 2102 atď.) prispieva maximálne k ochrane povrchových ale i podzemných vôd pred znečistením, zároveň hodnotený strategický dokument ÚPN-O Turie nepripúšťa v území nové činnosti, ktoré by mohli mať významný negatívny vplyv na vodné pomery územia.

Pri všetkých činnostiach na území obce je treba dôsledne dodržiavať ustanovenia zákona č. 364/2004 Z. z. (Vodný zákon) a jeho vykonávacie predpisy.

Negatívne vplyvy realizácie ÚPN-O Turie na podzemné a povrchové vody možno hodnotiť ako málo významné, ktoré je možné zmierniť alebo i odstrániť realizáciou účinných opatrení a rešpektovaním navrhovaných zásad a regulatív.

III.6. VPLYVY NA PÔDU

Najväčším negatívnym vplyvom realizácie ÚPN-O Turie na pôdu je návrh na použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely.

Navrhovaný rozvoj obce Turie si vyžiada celkový trvalý záber poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely 12,99 ha (Variant 1), prípadne 13,48 ha (Variant 2). Z celkového záberu poľnohospodárskej pôdy je 0,88 ha (Variant 1), prípadne 0,78 ha (Variant 2) zaradená podľa prílohy č. 2 NV SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy medzi najkvalitnejšie pozemky na k. ú. Turie. Podľa BPEJ sú najkvalitnejšie pozemky na území obce Turie zaradené do 5., 6. a 7. stupňa kvality. Najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy určené na záber sa v prevažnej miere nachádzajú v priamej nadväznosti na zastavané územie. Plochy záberov najkvalitnejších pôd sú prevažne malej výmery od 0,01 do 0,36 ha.

Z pohľadu záberu poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely sa javí mierne prijateľnejší Variant 2 s menšou výmerou záberu (rozdiel cca 0,10 ha celkového záberu, ale vzhľadom na celkovú výmeru, umiestnenie týchto pozemkov a ich kvalitu sú obidva varianty z hľadiska vplyvu na životné prostredie skoro rovnocenné a prijateľné. O konečnom variante môže rozhodnúť orgán ochrany pôdy. Zábery pre IBV je potrebné riešiť postupne, len po preukázaní skutočnej potreby výstavby novej IBV. Navrhované lokality na rozvoj sa budú zastavovať postupne, tak aby sa poľnohospodárska pôda dala využívať čo najdlhšie.

Návrh použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely je v koncepte ÚPN-O Turie spracovaný podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Okrem záberov poľnohospodárskej pôdy sa navrhuje aj záber lesnej pôdy na lokalite č. 23 o výmere 0,09 ha pre potreby nového vodojemu. Požiadavka platí rovnocenne pre obidva hodnotené varianty. Výška náhrady za obmedzenie vlastníckych práv obmedzením využívania alebo osobitným režimom hospodárenia lesných pozemkov podľa § 35 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov a predpisov vydaných na jeho základe bude vyčíslená v čase realizácie návrhu.

Čo sa týka znečistenia pôdy v koncepte sa nevyčleňujú plochy na také činnosti, ktoré by mohli byť zdrojom znečistenia a kontaminácie pôd.

Koncept ÚPN-O Turie v návrhu záväznej časti v článku 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie v bode 3. Ochrana poľnohospodárskej pôdy uvádza:

- a) rešpektovať platnú legislatívu (zákon NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy,
- b) realizovať trvalé vyňatie z poľnohospodárskej pôdy iba na plochách odsúhlasených trvalých záberov poľnohospodárskej pôdy postupne podľa záujmu o výstavbu,
- c) na plochách dočasných záberov poľnohospodárskej pôdy realizovať dočasné vyňatie z poľnohospodárskej pôdy, následne ich rekultiváciu,
- d) pôdy trvalého záberu odhumusovať a vrchnú humusovú vrstvu pôdy použiť na rekultivácie plôch na území obce,
- e) po stavebných prácach zabezpečiť rekultiváciu územia, po ukončení terénnych a stavebných prác realizovať terénne úpravy s následným zatrávnením voľných nezastavaných plôch a doplnením vyššej vegetácie.

Vplyvy realizácie strategického dokumentu na pôdu možno hodnotiť ako vplyvy významné, najmä z hľadiska trvalých záberov, ale v dôsledku potreby rozvoja obce nevyhnutné. Negatívne vplyvy realizácie ÚPN-O Turie v oblasti ochrany pôdy je možné zmierniť realizáciou účinných opatrení a rešpektovaním navrhovaných regulatív.

III.7. VPLYVY NA FAUNU, FLÓRU A ICH BIOTOPY

Akýkoľvek zásah do prírodného prostredia môže spôsobiť zmeny v biodiverzite priamo dotknutého územia. Dôkazom toho je i súčasný stav z pohľadu zloženia a kvality flóry a fauny a ich biotopov v riešenom území.

Negatívne vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy môžu byť priame i nepriame ako sú napr.: zničenie ekosystémov - strata stanovišť rastlinných a živočíšnych druhov v dôsledku výstavby; vyrušovanie živočíchov z dôvodu zvýšeného pohybu mechanizmov a ľudí, čo môže spôsobiť zmeny v správaní sa živočíšnych druhov; fragmentáciu a zmeny biotopov pôvodných druhov fauny a flóry; vytváranie bariéry pre migrujúce živočíchy; rozširovanie invázných druhov rastlín; zmeny vegetácie a živočíšnych biotopov v okolí dopravných komunikácií a ďalšie.

Výnimkou nie sú ani činnosti súvisiace s turistikou a športom, kedy na exponovaných miestach dochádza napr. k zašliapavaniu vegetácie; šíreniu rastlinných a živočíšnych druhov, ktoré sa v danom území nevyskytovali a boli do územia zavlečené činnosťou človeka; vedomé zavlečenie rastlinných a živočíšnych druhov do miestnych ekosystémov za účelom zvýšenia atraktívnosti miesta (záhrady, parkové úpravy, obory, umelé vodné plochy a pod.).

V posudzovanom koncepte ÚPN-O Turie sa ochrane prírody ako celku venuje dostatočná ozornosť. V rámci návrhov zásad a regulatívov obsiahnutých v koncepte

ÚPN-O Turie je snaha o revitalizáciu a zachovanie vzácnych prírodných biotopov, pre ktoré má i riešené územie veľký potenciál.

Na území obce Turie sa vyskytujú okrem bežných i vzácne a chránené druhy rastlín a živočíchov, a preto je potrebné rozvíjať aktivity obce s rešpektovaním pravidiel, podmienok a limitov ochrany prírody a tvorby krajiny. Pri akomkoľvek kontakte s chránenými druhmi rastlín a živočíchov sa musí postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Z hľadiska zachovania alebo zvýšenia biologickej rozmanitosti v dotknutom území má kľúčový význam dôsledná ochrana prírodných biotopov na lokálnej, regionálnej i nadregionálnej úrovni.

V rámci obstarávania ÚPN-O Turie bol vypracovaný Krajinnoekologický plán (KEP) s konkrétnymi návrhmi na využitie a zmenu doterajšieho využitia územia tak, aby bola obnovená a následne zachovaná ekologická stabilita územia. Krajinnoekologické opatrenia sú v KEP stanovené pre jednotlivé vyčlenené krajinnoekologické komplexy a všeobecne z hľadiska ochrany prírody, ochrany poľnohospodárskej pôdy, ochrany abiotických zložiek, ochrany biotopov, rastlinstva a živočíšstva, ktoré sú aplikovateľné na všetky krajinnoekologické komplexy a celú krajinu. Závery a výstupy KEP boli zohľadnené pri vypracovaní konceptu ÚPN-O Turie.

Vzhľadom na navrhovaný charakter a rozsah rozvoja územia obce sa nepredpokladá závažné ohrozenie druhov rastlín a živočíchov, ktoré sa vyskytujú v dotknutom a širšom území, vrátane chránených druhov.

Nové lokality výstavby IBV a rekreačných domov sa navrhujú prevažne v priamej nadväznosti na existujúce zastavané lokality.

V rámci konceptu ÚPN-O Turie nie je možné určiť konkrétne negatívne alebo pozitívne vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy, tieto vplyvy bude možné identifikovať v rámci posudzovania vplyvov jednotlivých stavieb, ktoré budú spĺňať prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z., prípadne u malých stavieb v rámci ich prípravy a povoľovania podľa osobitných predpisov, na ktorom sa zúčastňujú i orgány ochrany prírody a krajiny.

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, ak orgán ochrany prírody a krajiny vo vyjadrení podľa § 9 ods. 1 toho zákona upozorní, že činnosťou, ku ktorej sa dáva vyjadrenie, môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu, je na uskutočnenie tejto činnosti potrebný súhlas orgánu ochrany prírody, ktorý obsahuje okrem iného:

- identifikáciu biotopu európskeho významu a biotopu národného významu,
- opis jeho stavu,
- mapové vymedzenie hranice biotopu,
- vymedzenie pozemkov, ak svojím umiestnením a využitím súvisia s realizáciou súboru opatrení potrebných na zachovanie alebo obnovu priaznivého stavu biotopu,
- určenie relatívnej plochy biotopu európskeho významu k výmere toho istého biotopu v rámci príslušného biogeografického regiónu na území SR.

V súvislosti s ochranou flóry, fauny a ich biotopov sú súčasťou záväznej časti konceptu ÚPN-O Turie článok 5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, bod 3. Ochrana prírody a krajiny nasledujúce zásady a regulatívy:

- a) rešpektovať maloplošné chránené územia NPR Kozol a PP Turská skala a ich ochranné pásma,
- b) rešpektovať vyhlásené chránené vtáčie územie SKCHVU 013 Malá Fatra a územia európskeho významu SKUEV 0239 Kozol a SKUEV 0930 Lúčanská Fatra,
- c) rešpektovať chránený strom - Lipa v Turí,
- d) rešpektovať prvky RÚSES okresov Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto,
- e) v lokalitách, kde bol zistený výskyt cenných druhov a biotopov nenavrhopovať aktivity, ktorých realizácia by viedla k zhoršeniu ich stavu alebo k ich zániku,
- f) rešpektovať migračné trasy voľne žijúcich živočíchov,
- g) revitalizovať a chrániť vodné toky v zastavanej i otvorenej krajine rekonštruovať brehové porasty pôvodnými domácimi druhmi, eliminovať ich znečistenie TKO a splaškami a odstraňovať invázne druhy rastlín pre udržanie alebo zlepšenie ich stavu,
- h) podporovať doplnenie mimolesnej drevinovej vegetácie a jej rovnomerné rozmiestnenie v krajine tak, aby umožňovala prepojenie jednotlivých významných krajinných prvkov a aby umožňovala migráciu živočíšnych druhov medzi nimi,
- i) nekvalitné lesné porasty s ekologicky a stanovištne nevhodnou štruktúrou premeniť na porasty s prírode bližšou štruktúrou a drevinovým zložením,
- j) na odľahlých, opustených a neobhospodarovaných lokalitách zabrániť možnému zvýšenému nástupu inváznych druhov rastlín,
- k) chrániť a budovať plochy sídelnej zelene v zastavanom území obce, pri zásahoch do verejnej zelene sa riadiť normou STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie,
- l) na plochách, ktoré nie sú určené na zástavbu a poľnohospodárske a rekreačné využitie, vylúčiť devastačné zásahy, ktoré by mohli spôsobiť zhoršenie existenčných podmienok a biotickej integrity rastlín a živočíchov týchto ekosystémov,
- m) v prípade nevyhnutnosti vykonania obmedzených zásahov do územia biotopov postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z.,
- o) rešpektovať vodné toky so sprievodnými brehovými porastami ako lokálne hydrické biokoridory,
- q) pri výstavbe alebo rekonštrukcii elektrických vedení uprednostniť vedenie v zemnom kábli, v prípade nutnosti použiť vzdušné elektrické vedenia použiť také technické riešenie, ktoré bráni usmrčovaniu vtákov.

Všeobecne možno konštatovať, že predpokladané vplyvy nových aktivít, ktoré sú navrhované v rámci ÚPN-O Turie na faunu, flóru a ich biotopy v dotknutom území je možné návrhom a realizáciou vhodných kompenzačných a iných opatrení v ich negatívnom pôsobení znížiť na environmentálne prijateľnú mieru.

III.8. VPLYV NA KRAJINU

V navrhovanej urbanistickej kompozícii obce Turie sa vychádza z pôvodnej urbanistickej štruktúry riešeného územia, ktorá sa len dopĺňa o nové prvky vo vzťahu k jej priestorovému a funkčnému rozvoju. Navrhovaný územný rozvoj funkčných plôch si vyžaduje rozšírenie hranice zastavaného územia v lokalitách znázornených v príslušných výkresoch konceptu ÚPN-O Turie.

Realizáciou rozvoja podľa konceptu ÚPN-O Turie sa podporuje zachovanie špecifického rázu krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry so zohľadnením

špecifického prírodného, krajinného a architektonicko-priestorové prostredia, tak ako to vyplýva i zo záväznej časti ÚPN VÚC Žilinského kraja.

Navrhovaná koncepcia rozvoja obce Turie uvedená v posudzovanom koncepte ÚPN-O Turie by nemala spôsobiť závažné negatívne ovplyvnenie krajinskej scenérie a krajinného obrazu. Podstatná časť nových objektov sa umiestňuje v priestore naväzujúcom na súčasné zastavané územie obce, tzn. že s týmto priestorom budú vytvárať kontinuum.

V ÚPN-O Turie sa venuje zvýšená pozornosť vytvoreniu optimálnych životných podmienok pre bývanie a rekreáciu obyvateľov vrátane súvisiacej infraštruktúry. Nové plochy bývania sa umiestňujú prevažne v nadväznosti na existujúce zastavané územie bez závažných negatívnych vplyvov na okolie a nevytvárajú sa nové zastavané celky v riešenom území, ktoré by negatívne vplývali na krajinnú scenériu a krajinný obraz.

V riešení ÚPN-O Turie má významné postavenie ochrana prírodných prvkov na území obce a vytváranie optimálneho zastúpenia plôch verejnej zelene v jeho zastavanom území.

V koncepte ÚPN-O Turie sa prihliada na zachovanie existujúcich prírodných prvkov a zelene na území obce, navrhujú sa nové plochy zelene a rekonštrukcia a doplnenie sprievodnej zelene vodných tokov a sídelnej zelene v rámci zastavaného územia doplnenej o ďalšie plochy v rámci novej zástavby.

Pozitívne môžu krajinu ovplyvniť i citlivo zrealizované nové rekreačné plochy a areály navrhované v koncepte. Pri osadzovaní rekreačných objektov je potrebné dbať na to, aby nerušili prírodnú scenériu a charakter okolitej krajiny.

Osobitnú pozornosť bude potrebné venovať architektonickému riešeniu všetkých nových objektov, navrhovaných v rámci koncepcie rozvoja mesta, nakoľko nevhodná architektúra nových objektov by mohla spôsobiť vizuálne a štrukturálne zmeny krajinného rázu, čo nie je žiaduce.

Z hľadiska krajinskej štruktúry dôjde z dôvodu realizácie nových navrhovaných plôch a na ne viazaných objektov a aktivít k nárastu podielu zastavaných plôch a technických prvkov na úkor poľnohospodárskej pôdy a krajinotvornej zelene, čo je možné zmierniť náhradnou výsadbou resp. revitalizáciou zelene. Zároveň koncept ÚPN-O Turie pre obidva hodnotené varianty rieši i funkčné plochy zelene (Z1 - Plochy záhrad, Z2 - Plochy zelene - izolačná zeleň, brehové porasty, nelesná drevinná vegetácia) a k nim stanovuje prípustné a neprípustné funkcie a dopĺňujúce ustanovenia.

Negatívne vplyvy realizácie ÚPN-O Turie na krajinu vzhľadom na charakter a rozsah navrhovaných nových činností možno hodnotiť ako málo významné a nezávažné. Všeobecne možno konštatovať, že predpokladané vplyvy na krajinu z pohľadu nových aktivít, ktoré sú navrhované v rámci ÚPN-O Turie v dotknutom území, je možné rešpektovaním navrhovaných zásad a regulatív a návrhom a realizáciou vhodných kompenzačných opatrení v ich negatívnom pôsobení znížiť na environmentálne prijateľnú mieru.

III.9. VPLYVY NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA A OCHRANNÉ PÁSMA, NA ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

III.9.1. Vplyvy na územia chránené podľa zákona č. 543/2002 Z. z.

Územia chránené podľa osobitných predpisov možno rozdeliť do dvoch základných skupín:

- územia chránené podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny,
- územia chránené podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.

Vplyvy na územia chránené podľa zákona č. 543/2002 Z. z.

Vplyvy na územia európskej sústavy chránených území (Natura 2000)

Na riešenom území obce Turie sa nachádza jedno chránené vtáčie územie (SKCHVU013 Malá Fatra) a dve územia európskeho významu (SKUEV0239 Kozol, SKUEV0930 Lúčanská Fatra).

Chránené vtáčie územie Malá Fatra zasahuje do juhovýchodnej časti riešeného územia obce Turie. Koncept ÚPN-O Turie navrhuje rozvojové plochy (plochy obytné/rekreačné) i v okrajových častiach územia SKCHVU013 Malá Fatra. V koncepte ÚPN-O Turie sa na území CHVÚ Malá Fatra nenavrhujú také činnosti, ktoré sú zakázané podľa § 2 vyhlášky MŽP SR č. 2/2011 Z. z., ktorou sa vyhlasuje CHVÚ Malá Fatra a ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia. Posúdenie, či navrhovaná činnosť môže mať nepriaznivý vplyv na CHVÚ je plne v kompetencii príslušného orgánu, ktorým je v tomto prípade Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy na úseku ochrany prírody a krajiny. Príslušný orgán pre posúdenie vplyvu navrhovaných činností, ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na územia sústavy Natura 2000 - v tomto prípade na dotknuté územie SKCHVU013 Malá Fatra v odôvodnenom prípade môže uplatniť aplikovanie § 28 Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení.

V posudzovanom koncepte ÚPN-O Turie nenavrhujú činnosti, ktoré by mohli negatívne vplyvať na chránené územia európskeho významu.

Územiám Natura 2000 sa v riešenom území venuje dostatočná pozornosť v grafickej a textovej časti i v záväznej časti ÚPN-O Turie.

Závažné negatívne vplyvy strategického dokumentu na územia Natura 2000 sa nepredpokladajú.

Vplyvy na územia národnej sústavy chránených území

Z chránených území národnej sústavy chránených území sa na riešenom území nachádzajú alebo zasahujú:

- NPR Kozol (5. stupeň ochrany) a jeho ochranné pásmo (3. stupeň ochrany),
- PR Slnečné skaly (5. stupeň ochrany) a jeho ochranné pásmo (3. stupeň ochrany),
- PP Turská skala (4. stupeň ochrany) a jeho ochranné pásmo (3. stupeň ochrany).

Na území obce Turie Všeobecne záväzná vyhláška OÚŽP Žilina č. 2/1995 z 22. 12. 1995, ktorou sa vyhlasuje zoznam chránených stromov v okrese Žilina, uverejnená vo Vestníku MŽP SR, ročník V, 1997, čiastka 1 vyhlasuje na území obce Turie chránený strom Lipu v Turí (S 191) - jedná sa o jedného jedinca lipy veľkolistej (*Tilia platyphyllos*).

Vplyvy strategického dokumentu na územia národnej sústavy chránených území sa nepredpokladajú.

Všetky vyššie uvedené chránené územia a spôsob ich ochrany sú v koncepte ÚPN-O Turie zohľadnené - v grafickej časti, v textovej časti i v rámci záväznej časti - zásad a regulatívov (viď článok 5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrnych hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, bod 3. Ochrana prírody a tvorba krajiny), kde sa v príslušných bodoch uvádza:

- a) rešpektovať maloplošné chránené územia NPR Kozol a PP Turská skala a ich ochranné pásma,
- b) rešpektovať vyhlásené chránené vtáčie územie SKCHVU013 Malá Fatra a územia európskeho významu SKUEV 0239 Kozol a SKUEV 0930 Lúčanská Fatra,
- m) v prípade nevyhnutnosti vykonania obmedzených zásahov do územia biotopov postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z.,

III.9.2. Vplyvy na územia chránené podľa zákona č. 364/2004 Z. z.

Vplyvy na územia chránené podľa zákona č. 364/2004 Z. z.

K.ú. obce Turie nezasahuje do žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti.

Povodie vodárenského toku sa v riešenom území nenachádza.

Z vodohospodársky významných tokov sa v riešenom území nachádzajú Rajčianka a Turiansky potok. Akékoľvek zásahy do vodohospodársky významného toku vrátane odberov vody povrchovej vody a vypúšťania odpadových vôd do povrchových vôd je potrebné oznámiť správcovi vodohospodársky významného toku podľa príslušných ustanovení zákona č. 364/2004 Z. z. Osobitnú pozornosť bude potrebné venovať zásahom do recipientov v rámci realizácie navrhovaných protipovodňových opatrení v rámci ochrany obce pred povodňami. ÚPN-O Turie rešpektuje vodohospodársky významné toky územia obce, ochrana povrchových tokov je zakotvená v príslušných regulatívoch.

Povodie Turianskeho potoka nad obcou Turie v masíve Lúčanská Malá Fatra je súčasťou PHO druhého stupňa vodného zdroja Turie.

V riešenom území sa nachádzajú vodárenské zdroje pitnej vody v Turskej doline (Dedová a Čerenková), pre ktoré boli ObÚŽP Rozhodnutím č. A/2008/00904-2/ObÚŽP-Slo, 14. 05. 2008, určené ochranné pásma:

- prameň Turie č. 1 - plocha 2 077 m², parc. KN 1840/11, 1840/12, 1840/13,
- prameň Turie č. 5 - plocha 2 605 m², parc. KN 18,57/11. 1857/12,
- prameň Dedová - plocha 4 190 m², parc. KN 1859/11, 1859/12, 1859/13, 1858/11, 1858/12, 1860/5, 1861/6,
- prameň Čerenková č. 7 - plocha 644 m², parc. KN1930/16,
- prameň Čerenková č. 7a - plocha 836 m², parc. KN1930/18,
- prameň Čerenková č. 8 - plocha 780 m², parc. KN1930/20,
- prameň Čerenková č. 9 - plocha 6 511 m², parc. KN1930/21.

Ako zdroj pitnej vody sú v hodnotenom území využívané vodárenské zdroje v Turskej doline - Dedová a Čerenková s vyhlásenými ochrannými pásmami I. a II. stupňa.

V riešenom území bol na území obce Turie v roku 2014 realizovaný vrt HTU-1 (v blízkosti lomu Turie), ktorý bude slúžiť pre potreby navrhovanej plničky. Pre tento vrt je vzhľadom na priaznivú geologickú stavbu, s dostatočnou ochrannou funkciou nadložných hornín podaný návrh na spoločné ochranné pásmo I. a II. stupňa.

Koncepcia a záväzné zásady a regulatívy navrhované v koncepte ÚPN-O Turie by mali prispieť k zlepšeniu situácie v riešenom území i v oblasti území chránených podľa zákona č. 364/2004 Z. z.

Ochrane území chránených podľa zákona č. 364/2004 Z. z. sa v koncepte ÚPN-O Turie venuje dostatočná pozornosť.

ÚPN obce Turie v návrhu záväznej časti v článku 4 z hľadiska technického vybavenia územia v oblasti vodného hospodárstva požaduje:

- rešpektovať vodárenské zdroje v Turskej doline (Dedová a Čerenková), s vyhlásenými ochrannými pásmami I. a II. stupňa,
- rešpektovať realizovaný hydrogeologický vrt HTU-1 s návrhom ochranného pásma I. a II. stupňa,
- rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné STN 73 6822, 75 2102, atď.,

V článku 5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny v bode 2. Ochrana prírodných zdrojov a ložísk nerastných surovín Návrh záväznej časti požaduje:

- rešpektovať existujúce vodárenské zdroje a ich ochranné pásma I. a II. stupňa v zmysle rozhodnutí príslušných orgánov štátnej vodnej správy.

V článku 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie v bode 2. Návrh záväznej časti uvádza:

- a) rešpektovať ochranné pásma vodárenských zdrojov vrátane stanovených opatrení a obmedzení,

V rámci ÚPN-O Turie sa nenavrhujú také nové činnosti ani zariadenia, ktoré by boli významným zdrojom znečistenia vôd (podzemných ani povrchových), ani ktoré by negatívne zasahovali do vodohospodárskych pomerov riešeného územia.

Závažné negatívne vplyvy realizácie ÚPN-O Turie na územia chránené podľa zákona č. 364/2004 Z. z. sa nepredpokladajú. Možno predpokladať, že schválením ÚPN-O Turie sa vytvoria podmienky pre zlepšenie situácie v oblasti ochrany vodných zdrojov územia obce Turie.

Hodnotený koncept ÚPN-O Turie svojim riešením problematiky území chránených podľa zákona č. 364/2004 Z. z. prispieva maximálne k ochrane legislatívne chránených vodných zdrojov územia, zároveň hodnotený strategický dokument ÚPN-O Turie nepripúšťa v území nové činnosti, ktoré by mohli mať významný negatívny vplyv na tieto vodné zdroje.

Pri všetkých činnostiach na území obce je treba dôsledne dodržiavať ustanovenia zákona č. 364/2004 Z. z. (Vodný zákon) a jeho vykonávacie predpisy.

Negatívne vplyvy realizácie ÚPN-O Turie na územia chránené podľa zákona č. 364/2004 Z. z. možno hodnotiť ako málo významné.

Vplyvy strategického dokumentu na územia chránené podľa zákona č. 364/2004 Z. z. sa nepredpokladajú.

Závažné negatívne vplyvy ÚPN-O Turie na územia chránené podľa osobitných predpisov najmä zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách sa pri dodržaní príslušných zákonných ustanovení a navrhovaných zásad a regulatívov uvedených v posudzovanom koncepte a vzhľadom na charakter a rozsah činnosti, ktoré sa navrhujú na umiestnenie na riešenom území - nepredpokladajú.

III.9.3. Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Na riešenom území sa podľa RÚSES okresu Žilina - Aktualizácia prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto nachádzajú tieto prvky ÚSES, prípadne ich časti:

Biocentrá

- regionálne biocentrum RBc 29 Ústie Medzihorskej doliny (Zakamenné)
- regionálne biocentrum RBc 30 Kozol
- regionálne biocentrum RBc 31 Minčol - Dlhá lúka
- regionálne biocentrum RBc 32 Krížava - Veľká lúka

Biokoridory

- nadregionálny biokoridor NBr6 Váh Prepojenie hrebeňom Lúčanskej Fatry
- regionálny biokoridor RBk 18 Vodný tok a niva Rajčianky
- regionálny biokoridor RBk 20 Prepojenie Kozol - Súľovské skaly Medzihorským potokom
- regionálny biokoridor RBk 22 Ekotón Lúčanskej Fatry

Genofondové lokality

- GL ZA 60 Turie, Holý diel, GL ZA 61 Rajčanka pod Slnecnými skalami, GL ZA 62 Mokrad' pri Turí, GL ZA 63 Čipčie, GL ZA 64 Svahy Turskej doliny, GL ZA 67 Minčol, GL ZA 68 Medzihorský potok, GL ZA 69 Zakamenné, GL ZA 70 Kozol (NPR), GL ZA 71 Veľká lúka

V koncepte ÚPN-O Turie sú v podstatnej miere rešpektované prvky RÚSES. Prvky RÚSES, ktoré sa nachádzajú na riešenom území sú zakreslené v grafickej časti konceptu. Nepredpokladajú sa závažné negatívne vplyvy na ekosystémy, biotopy a genofondové lokality riešeného územia a navrhujú sa opatrenia na ich revitalizáciu, prípadne udržanie v priaznivom stave.

Koncept ÚPN-O Turie v plnej miere rešpektuje všetky vymedzené prvky kostry územného systému ekologickej stability, uvedená problematika je riešená a zároveň i zakotvená i v návrhu záväznej časti v článku 5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrnych hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny v bode 3. Ochrana prírody a tvorba krajiny v rámci príslušných bodov:

- d) rešpektovať prvky RÚSES okresov Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto,
- o) rešpektovať vodné toky so sprievodnými brehovými porastami ako lokálne hydrické biokoridory,

V procese predprojektovej a projektovej prípravy podľa platnej legislatívy - dôraz klásť na zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a jeho vykonávacie vyhlášky a zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ďalšiu súvisiacu legislatívu.

Všetky vyššie uvedené chránené územia a spôsob ich ochrany sú v koncepte ÚPN-O Turie zohľadnené - v grafickej časti, v textovej časti i v rámci záväznej časti - zásad a regulatívov (viď článok 5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrnych hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, bod 3. Ochrana prírody a tvorba krajiny), kde sa v príslušných bodoch uvádza:

- d) rešpektovať prvky RÚSES okresov Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto,
- e) v lokalitách, kde bol zistený výskyt cenných druhov a biotopov nenavrhovať aktivity, ktorých realizácia by viedla k zhoršeniu ich stavu alebo k ich zániku,
- f) rešpektovať migračné trasy voľne žijúcich živočíchov,
- m) v prípade nevyhnutnosti vykonania obmedzených zásahov do územia biotopov postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z.,

- o) rešpektovať vodné toky so sprievodnými brehovými porastami ako lokálne hydričné biokoridory,

Závažné negatívne vplyvy ÚPN-O Turie na prvky ÚSES sa pri akceptovaní navrhovaných opatrení a regulatív nepredpokladajú.

III.10.VPLYVY NA KULTÚRNE A HISTORICKÉ PAMIATKY, VPLYVY NA ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ

V rámci územia obce Turie sa nachádza jedna národná kultúrna pamiatka zapísaná v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok (kostol sv. Michala pôvodne stavaný v románskom slohu, interiéru kostola dominuje krásny oltár v barokovom slohu z roku 1720, ÚZPF SR č. 1385/1-2). Kultúrohistorický význam v k. ú. obce majú aj kaplnky: kaplnka postavená zasvätená sv. Rockovi a kaplnka sv. Anny.

Na území obce Turie sa nachádza niekoľko evidovaných archeologických nálezísk a potenciálnych archeologických nálezísk:

1. Archeologická pamiatka zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) ako nehnuteľná národná kultúrna pamiatka - Turie, poloha „centrum obce“ - 2. polovica 16. storočia, KOSTOL A MÚR HRADBOVÝ, číslo ÚZPF 1385/1, 1385/2, zaužívaný názov: filiálny Kostol sv. Michala (bod č. 1688).
2. Z dostupnej Centrálnej evidencie archeologických nálezísk Slovenskej republiky, tzv. CEANS: Turie, poloha „Hrádok/Turská skala“ - staršia a mladšia doba železná, doba rímska, stredovek, hradisko, hrádok, (polygón č. 1701) a Turie, poloha „Čertova lúka“ - datovanie - ?, mohylové pohrebisko, (bod č. 1702).
3. Z dostupnej odbornej literatúry a na základe historických prameňov, terénnych názvov a už realizovaného výskumu môžeme vyčleniť nasledujúce archeologické, resp. potenciálne archeologické náleziská:
 - Turie, poloha „pri severozápadnom úpätí Hrádku“ - I. tretina 19. storočia, zaniknutý hostinec Podhrádok, (bod č. 1692); Turie, poloha „južné úpätie hrádka“ - doba rímska, stredovek, osídlenie, (polygón č. 1701 ; Turie, poloha „Za obrazom“- 1. tretina 19. storočia, Kaplnka sv. Anny, (polygón č. 1700); Turie, poloha „južný okraj obecného cintorína“ - 19. storočia, kaplnka, (bod č. 1694); Turie, poloha „centrum obce, na juhozápad od kostola“- 1. tretina 19. storočia, zaniknutý vodný mlyn, (bod č. 1689); Turie, poloha „centrum obce, na juhovýchod od kostola“ - 18. a 19. storočia, zaniknutý vodný mlyn a neskôr pila, (bod č. 1690); Turie, poloha „Hôrka“ - pravek, sídlisko (?), (bod č. 1699); Turie, poloha „Preddolie/Predhorie“ - 18. storočia, Kaplnka sv. Rocha, (bod č. 1693); Turie, poloha „pozemok Juraja Dolníka“ - pravek, sídlisko, (bod č. 1704); Turie, poloha „pod futbalovým ihriskom“ - 18. a 19. storočia, zaniknutý vodný mlyn, (bod č. 1691); Turie, poloha „východný okraj obce pri úpätí vrchu Bukovec“ - 1. tretina 19. storočia, zaniknutý vodný mlyn, (bod č. 1695); Turie, poloha „Pod Roháčovou“ - pravek, sídlisko (?), (polygón č. 987); Turie, poloha „severozápadne úpätie Čipčie“ - pravek, novovek, ojedinelé viaceré nálezy, (bod č. 823); Turie, poloha „Čipčie“ - pravek, refúgium, alebo nedostavané opevnenie, (polygón č. 860); Turie, poloha „Uhlisko“ - stredovek, novovek (?), podľa názvu miesto možného pálenia dreveného uhlia, (bod č. 1703).

V posudzovanom koncepte ÚPN-O Turie je zahrnutá i ochrana kultúrnych pamiatok a kultúrnych hodnôt na území obce s upozornením na povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

Koncept ÚPN-O Turie v plnej miere rešpektuje všetky evidované nehnuteľné kultúrne pamiatky zapísaných v ÚZKP i všetky evidované archeologické náleziská. Zároveň v koncepte sa konštatuje, že obec Turie má bohatý archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v jej katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie a pod.), bol oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. V opodstatnených prípadoch - predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu.

Podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a nálezísk. V súvislosti so stavebnou činnosťou, resp. zemnými prácami v územných konaniach, stavebných konaniach, resp. zlúčených územných a stavebných konaniach podľa stavebného zákona je dotknutým orgánom Krajský pamiatkový úrad Žilina z dôvodu zabezpečenia podmienok ochrany archeologických nálezov. Podmienkou pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia bude vydanie záväzného stanoviska podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona.

Vzhľadom na ochranu prípadných archeologických nálezov, nájdených mimo povoleného pamiatkového výskumu sa uplatňuje postup podľa § 40 ods. 2 - 3 pamiatkového zákona v spojitosti s § 127, ods. 1) a 2) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Podľa § 40 ods. 2 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 ods. 3 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu a podľa § 40 ods. 4 nález, ktorým je strelivo alebo munícia pochádzajúca spred roku 1946, môže vyzdvihnúť iba pyrotechnik Policajného zboru, ktorý je povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť do 30 dní od vyzdvihnutia nálezu oznámenie; oznámenie obsahuje základné údaje o mieste nálezu, type nálezu a fotodokumentáciu nálezu.

Ochrana kultúrno-historických hodnôt je riešená a zároveň i zakotvená i v návrhu záväzných zásad a regulatívov (viď článok 5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrnych hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, bod 1. Ochrana kultúrneho dedičstva), ktoré stanovujú:

- a) rešpektovať národnú kultúrnu pamiatku - Kostol a múr hradbový evidovanú v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 1385/1-2,

- b) rešpektovať kaplnku sv. Rocha a kaplnku sv. Anny ako krajinné dominanty pri zachovaní ich architektonického výrazu, rešpektovať kaplnku na cintoríne a zachovať jej architektonický výraz,
- c) rešpektovať archeologickú pamiatku Turie, poloha „centrum obce, Kostol a múr hradbový,
- d) rešpektovať archeologické náleziská Turie, poloha „Hrádok/Turská skala“ a Turie, poloha „Čertova lúka“ evidované v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk SR,
- e) rešpektovať archeologické a potenciálne archeologické náleziská a lokality podľa údajov Krajského pamiatkového úradu v Žiline,
- f) v prípade náhodného odkrytia archeologického náleziska postupovať podľa ustanovení § 40, ods. 2 - 4 pamiatkového zákona v spojitosti s ustanoveniami § 127, ods. 1) a 2) stavebného zákona,
- g) rešpektovať ustanovenia § 41, ods. 4) pamiatkového zákona na základe ktorých krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní,
- h) rešpektovať ustanovenie § 36, ods. 2) pamiatkového zákona, ktoré ukladá vlastníkom, správcovi alebo stavebníkovi pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku v CEANS podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na Krajský pamiatkový úrad,
- i) v územnom a stavebnom konaní rešpektovať ustanovenia § 30, ods. 4) pamiatkového zákona o postavení Krajského pamiatkového úradu v týchto konaniach; v opodstatnených prípadoch môže Krajský pamiatkový úrad rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum a o podmienkach jeho vykonávania podľa § 35, ods. 7), §36, ods. 2 a 3) a § 39, ods. 1) pamiatkového zákona.

Koncept ÚPN-O Turie vychádza z presne územne identifikovanej databázy o kultúrnych i historických pamiatkach a archeologických náleziskách v hodnotenom území obce Turie, zachováva a rešpektuje ich.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky ani vplyvy na archeologické náleziská nepredpokladáme.

S podmienkou dodržiavania navrhovaných zásad a regulatívov sa negatívne vplyvy realizácie strategického dokumentu na kultúrne a historické pamiatky ani na archeologické náleziská nepredpokladajú.

III.11. VPLYVY NA PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY

V riešenom území nie sú známe žiadne paleontologické náleziská, významné geologické lokality sa tu nevyskytujú.

Negatívne vplyvy strategického dokumentu na paleontologické náleziská resp. významné geologické lokality sa nepredpokladajú.

III.12. INÉ VPLYVY

Iné vplyvy ÚPN-O Turie na dotknuté územia, ako tie čo boli uvedené v predchádzajúcich kapitolách sa v etape strategického hodnotenia nepredpokladajú.

III.13. KOMPLEXNÉ POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ICH POROVNANIE S PLATNÝMI PRÁVNÝMI PREDPISMI

V rámci konceptu ÚPN-O Turie sa navrhujú nové investičné zámery, ktoré sú zamerané na dobudovanie funkčného a priestorového využívania územia. Ich realizácia môže mať pozitívne alebo negatívne vplyvy; priame, nepriame a kumulatívne vplyvy na životné prostredie, najmä na miestnej ale aj regionálnej úrovni.

Vplyvy realizácie strategického dokumentu a ich mieru v etape ÚPN-O Turie nie je možné presne určiť. Každá navrhovaná činnosť, ktorá bude spĺňať prahové hodnoty podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. bude podliehať komplexnému posudzovaniu podľa tretej časti tohto zákona. Prehľad predpokladaných vplyvov nových verejnoprospešných stavieb pre umiestnenie, ktorých sa určuje územie v ÚPN-O Turie je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tab. č. 20: Prehľad predpokladaných vplyvov nových verejnoprospešných stavieb

Číslo	Názov	Predpokladané vybrané vplyvy	
		pozitívne	negatívne
1.	Materská škola	- pozitívny vplyv na obyvateľstvo, na rodinu - nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov - zlepšenie podmienok služieb	- vplyvy počas realizácie prác
2.	Dom seniorov	- pozitívny vplyv na obyvateľstvo, na rodinu, na seniorov - nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov - zlepšenie podmienok služieb v sociálnej oblasti	- záber pôdy - vplyvy počas realizácie prác
3.	Kostol, fara	- pozitívny vplyv na obyvateľstvo - nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov - zlepšenie podmienok služieb	- vplyvy počas realizácie prác
4.	Autobusová zastávka a otočka autobusu pri CSS TAU	- pozitívny vplyv na obyvateľstvo - nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov - zlepšenie podmienok služieb	- záber pôdy - vplyvy počas výstavby

5.	Výstavba a rekonštrukcia obslužných komunikácií	- zlepšenie kvality ovzdušia - zlepšenie hlukovej situácie - zlepšenie bezpečnosti - nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov	- záber pôdy - vplyvy počas výstavby
6.	Cyklotrasy	- zlepšenie bezpečnosti - rozvoj športových aktivít - nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov	- záber pôdy - vplyvy počas výstavby
7.	Pešie chodníky a plochy	- zlepšenie bezpečnosti - nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov	- vplyvy počas výstavby
8.	Stavby pre verejné zásobovanie pitnou vodou	- zlepšenie podmienok v zásobovaní obyvateľov pitnou vodou - nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov	- vplyvy počas výstavby
9.	Stavby pre odvádzanie splaškových vôd	- vplyv na zdravie - zníženie znečisťovania vôd	- vplyvy počas výstavby
10.	Stavby súvisiace s odvádzaním vôd povrchového odtoku	- bezpečnosť obyvateľstva a ochrana majetku	- vplyvy počas výstavby
11.	Trafostanice a VN rozvody pre zásobovanie elektrickou energiou	- zlepšenie podmienok v zásobovaní el. energiou	- vplyvy počas výstavby - záber pôdy
12.	Dostavba a rekonštrukcia rozvodov verejného plynovodu	- zlepšenie podmienok v zásobovaní el. energiou	- vplyvy počas výstavby - záber pôdy
13.	Dostavba a rekonštrukcia telekomunikačnej siete	- skvalitnenie životných podmienok	- vplyvy počas výstavby resp. rekonštrukci
14.	Protipovodňové opatrenia	- bezpečnosť obyvateľstva a ochrana majetku	- vplyvy počas výstavby

Realizáciou nových činností navrhovaných v rámci ÚPN-O Turie možno predpokladať predovšetkým pozitívne priame, nepriame alebo synergické a kumulatívne vplyvy na životné prostredie.

Realizovaním navrhovaných konkrétnych projektov dôjde na území obce predovšetkým k významným pozitívnym vplyvom na kvalitu života a zdravotný stav obyvateľov, a to najmä zmenou v oblasti bývania, dopravnej infraštruktúry a infraštruktúry životného prostredia, rekreácie a cestovného ruchu.

Predpokladá sa, že pri nedôslednom dodržiavaní stanovených regulatív a zásad lokálne môže dôjsť aj k dočasným alebo trvalým negatívnym vplyvom na faunu, flóru a biodiverzitu (napr. zvýšením fragmentácie biotopov alebo vytvorenie bariérových

efektov), verejné zdravie, pôdu, vodu, ovzdušie, horninové prostredie a preto bude potrebné už v etape prípravy a povoľovania nových činností prísne vyžadovať ich dodržiavanie ako podmienku pre povolenie nových projektov.

Navrhovaná výstavba BV, rekreačných a športových zariadení a iných objektov pri necitlivom umiestnení a výstavba objektov nadradenej infraštruktúry môže spôsobiť negatívne vizuálne vplyvy na obraz krajiny, zmenu využívania krajiny.

Negatívne vplyvy výstavby nových objektov možno charakterizovať skôr ako dočasné, pozitívne vplyvy možno jednoznačne považovať za trvalé.

Posúdenie navrhovaných opatrení a záväzných regulatív vo vzťahu k princípom a kritériám trvalo udržateľného rozvoja

Cieľom všetkých navrhovaných opatrení a záväzných regulatív je podľa filozofie územného plánovania posilniť smerovanie rozvoja obce k trvalo udržateľnému rozvoju.

V tabuľke č. 21 je uvedený tzv. "kontrolný zoznam" uznávaných princípov a kritérií trvalo udržateľného rozvoja (TUR). Ide o tzv. test udržateľnosti, ktorým bola posúdená očakávaná miera vplyvu realizácie návrhu ÚPN-O Turie na podporu vybraných princípov a kritérií. Z tabuľky je zrejmé, že strategický dokument ako celok podporuje princípy a kritériá trvalo udržateľného rozvoja.

Tab. č. 21: Vyhodnotenie dodržiavania princípov TUR súvisiacich s ÚPN-O Turie

Princíp	Kritérium	Charakteristika a miera vplyvu ÚPN-O Turie
Princíp podpory rozvoja ľudských zdrojov	- ochrana zdravia - optimálny rozvoj ľudských zdrojov	<u>Nepriamy významný pozitívny, kumulatívny a synergický</u> - zlepšenie kvality zložiek životného prostredia a bezpečnosti obyvateľstva; vytvorenie podmienok pre rozvoj ľudských zdrojov, zlepšenie životných podmienok obyvateľov, dobudovanie infraštruktúry, zlepšenie kvality života.
Princíp ekologický	- zachovanie a podpora biodiverzity, vitality a odolnosti ekosystémov - optimalizácia priestorového usporiadania a funkčného využívania krajiny a zabezpečenie jej stability - zachovanie kvality zložiek ŽP - minimalizácia negatívnych vplyvov - minimalizácia využívania neobnoviteľných zdrojov a využívanie obnoviteľných zdrojov	<u>Priamy významný pozitívny</u> - rekonštrukcia a doplnenie ekosystémov; zlepšenie kvality ovzdušia, zlepšenie hlukovej situácie, revitalizácia brehových porastov a verejnej zelene, využívanie obnoviteľných zdrojov energie (slnecná energia, biomasa, teplo zeme).
Princíp preventívnej opatrnosti	- ochrana zdravia - optimálny rozvoj ľudských zdrojov	<u>Priamy významný pozitívny</u> - posudzovanie vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z., návrh a realizácia preventívnych opatrení.

Tab. č. 21: Vyhodnotenie dodržiavania princípov TUR súvisiacich s ÚPN-O Turie, pokračovanie

Princíp	Kritérium	Charakteristika a miera vplyvu ÚPN-O Turie
Princíp rešpektovania práv a potrieb budúcich generácií	- zachovanie možností využívania existujúcich zdrojov - zachovanie rovnakých práv	<u>Priamy významný pozitívny kumulatívny a synergický</u> - zachovanie možností využívania existujúcich najmä prírodných zdrojov aj pre budúce generácie a zachovanie rovnosti.
Princíp kultúrnej a spoločenskej integrity	- zachovanie a obnova pozitívnych hodnôt krajiny, sociálnej a kultúrnej identity - podpora miestneho koloritu, ľudovej kultúry a duchovnej atmosféry - oživenie tradičných aktivít s citlivým využitím moderných technológií	<u>Priamy a nepriamy veľmi významný pozitívny</u> - zachovanie a obnova pozitívnych hodnôt krajiny, sociálnej a kultúrnej identity.
Princíp emancipácie a participácie	- tvorba pracovných príležitostí a prístup k verejným statkom a službám - účasť obyvateľov obce na rozhodovaní a verejnej kontrole	<u>Priamy a nepriamy pozitívny</u> - prístup k účasti na rozhodovaní a vytvorenie pracovných príležitostí pre obyvateľov obce.

Na základe výsledkov hodnotenia možno konštatovať, že akceptovaním zásad a regulatív a realizáciou opatrení navrhovaných v ÚPN-O Turie sa prispeje k zlepšeniu životného prostredia na území obce Turie. Rozvoj obce podľa hodnotenej ÚPN-O Turie nepredpokladá sprievodnú produkciu významných negatívnych výstupov a vplyvov na okolité prostredie a na jeho jednotlivé zložky prostredia.

Porovnanie s platnými právnymi predpismi

Pri hodnotení vplyvov posudzovaného strategického dokumentu na životné prostredie sa zohľadňovali príslušné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov najmä z oblasti:

- ochrany ovzdušia
- ochrany vôd
- ochrany prírody a krajiny
- odpadového hospodárstva
- ochrany zdravia
- ochrany pôdy
- ochrany pamiatok
- územné plánovanie a stavebný poriadok

V priebehu posudzovania vplyvov na životné prostredie sa nepreukázal nesúlad posudzovaného strategického dokumentu s príslušnými ustanoveniami uvedených všeobecne záväzných právnych predpisov.

Možno predpokladať, že prijatie posudzovaného strategického dokumentu nebude mať závažný negatívny vplyv na životné prostredie a identifikované vplyvy sú pri dodržaní a realizácii navrhovaných opatrení environmentálne prijateľné.

IV. NAVRHOVANÉ OPATRENIA NA PREVENCIU, ELIMINÁCIU, MINIMALIZÁCIU A KOMPENZÁCIU VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE

V posudzovanom koncepte ÚPN-O Turie sú navrhované riešenia a záväzné regulatívy, v rámci ktorých sa okrem iného vytvoria aj podmienky na zmiernenie alebo i odstránenie možných nepriaznivých vplyvov posudzovaného strategického dokumentu na životné prostredie.

Návrhy uvedené v koncepte ÚPN-O Turie dávajú predpoklad odstránenia resp. minimalizácie predpokladaných nepriaznivých vplyvov posudzovaného strategického dokumentu na životné prostredie a významnou mierou podporujú napĺňanie environmentálnych priorít a cieľov, ako aj princípov a kritérií udržateľného rozvoja.

Na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie sa odporúčajú najmä tieto opatrenia:

Opatrenia na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných závažných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplývať z realizácie ÚPN-O Turie

- Zabezpečiť dôsledné uplatnenie posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni konkrétnych činností (projektov) podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov tak, aby bola zabezpečená ich environmentálne prijateľná lokalizácia, technická a technologická optimalizácia, výber najlepších dostupných technológií, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov.
- Zabezpečiť dôsledné uplatnenie zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení na úrovni konkrétnych navrhovaných činností na území sústavy Natura 2000. Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy na úseku ochrany prírody a krajiny ako príslušný orgán pre posúdenie vplyvu navrhovaných činností, ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na územia sústavy Natura 2000, v tomto prípade na dotknuté územie SKCHVU013 Malá Fatra, môže v odôvodnenom prípade požadovať uplatnenie § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení. Uvedený postup je plne v kompetencii príslušného orgánu.
- Pri rozhodovaní o výbere projektov
 - dôsledne sledovať aspekt trvalej udržateľnosti navrhovaných projektov;
 - sledovať vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických vplyvov navrhovaných činností;
 - sledovať vyváženosť lokálnych a regionálnych vplyvov projektov s prihliadnutím na cezhraničné vplyvy;
 - zabezpečiť účasť obyvateľstva na príprave projektov a vytvoriť podmienky na dialóg medzi expertmi, zástupcami navrhovateľov projektov, samosprávou a verejnosťou;
 - dôsledne dodržiavať princípy ochrany prírody a krajiny;
 - sledovať možnosť dodržiavania štandardných platných technických, technologických, organizačných a bezpečnostných predpisov súvisiacich s navrhovanou aktivitou vrátane protipožiarnych opatrení.

Na základe analýzy a zhodnotenia požiadaviek súvisiacich zásadných strategických dokumentov a všeobecne záväzných právnych predpisov sa navrhujú doplňujúce odporúčania pre realizáciu navrhovaných opatrení a podporovaných aktivít s cieľom

posilniť ich pozitívne vplyvy a vytvoriť lepšie možnosti pre podporu smerovania rozvoja územia obce Turie k trvalo udržateľnému rozvoju:

- Zabezpečiť priaznivý stav chránených častí prírody a krajiny vrátane chránených druhov prostredníctvom zapojenia vlastníkov a užívateľov pozemkov aj uplatnením stimulačného opatrenia (napr. finančný príspevok štátu).
- Zosúladiť prístup ochrany prírody, ochrany pred povodňami a ochrany vôd cez integrovaný manažment krajiny.
- Zachovať pôvodné druhy fauny a flóry a ich biotopy s osobitným dôrazom na zabránenie fragmentácie prirodzeného prostredia.
- Rekonštruovať existujúce plochy zelene a udržiavať ich v priaznivom stave.
- Vypracovať stratégiu proti rozširovaniu inváznych druhov a akčný plán, ako invázne druhy rastlín odstraňovať.
- Pri návrhu a realizácii protipovodňových opatrení na miestnych tokoch prihliadať aby sa v maximálnej možnej miere zachovala pôvodná morfológia toku a ochrana pôvodnej brehovej vegetácie tokov a jej rekonštrukcia vrátane doplnenia brehových porastov. Protipovodňové opatrenia posúdiť z hľadiska vplyvu na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z.
- Zabezpečiť zníženie znečistenia vody vo vodných tokoch splaškovými odpadovými vodami z miestnych zdrojov zvýšením pripojenia na verejnú kanalizáciu a doriešením nakladania s odpadovými vodami v lokalitách mimo dosahu verejnej kanalizácie.
- V rámci nového POH na nové obdobie navrhnuť zlepšenie systému nakladania s odpadmi s cieľom zníženia produkcie odpadov na 1 obyvateľa obce a zvýšenia podielu triedených odpadov.
- Pri výstavbe nových objektov podporiť zvyšovanie environmentálnej výkonnosti energeticky úsporných budov (napr. izolácia, využitie OZE, zelené strechy, pasívna/solárna konštrukcia, nízkoenergetické stavby a pod.).
- Osobitnú pozornosť zamerať na objem a architektonické riešenie nových objektov, najmä na nových rozvojových plochách nakoľko nevhodná architektúra nových objektov by mohla spôsobiť vizuálne a štrukturálne zmeny krajinného rázu.
- Pri výstavbe nových energetických vedení prednostne využívať formu kábelového vedenia v zemi z dôvodu zníženia negatívneho vplyvu najmä na obyvateľstvo, na vtákov a na krajinu.
- Doriešiť dostatočnú kapacitu a environmentálne prijateľnú statickú dopravu.
- Nepriaznivý vplyv budovania nových spevnených plôch na životné prostredie odstrániť alebo znížiť výsadbou zelene v rámci parkových a sadových úprav s použitím miestnych stanovištných vhodných druhov.
- Pri trvalých záberoch poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.
- Pri umiestňovaní jednotlivých stavieb v riešenom území dôsledne dodržiavať požiadavky na ochranu obyvateľstva pred účinkami hluku a vibrácií vyplývajúce z vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a v prípade potreby realizovať účinné protihlukové opatrenia.
- V prípade nových navrhovaných činností v rámci poprojektovej analýzy overiť účinnosť realizovaných protihlukových opatrení a v prípade nedodržania

predpokladaných hodnôt, ktoré vyplynú z procesu posudzovania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. požadovať zosúladienie s platnými predpismi.

- Výskyt stredného radónového rizika - vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.
- Venovať osobitnú pozornosť využitiu turistického a rekreačného potenciálu riešeného územia a jeho okolia, prihliadať pritom na únosnosť územia.
- Navrhnuť a realizovať plán budovania náučných chodníkov, náučných lokalít a cyklotrás v riešenom území aby sa zabránilo živelnému rozvoju turistiky a cestovného ruchu.

Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

Posudzovaný strategický dokument, koncept ÚPN-O Turie je z hľadiska obsahu vypracovaný na environmentálne prijateľnej úrovni. V koncepte sú zohľadnené výsledky prieskumov a rozborov, krajinnoekologického plánu a opodstatnených požiadaviek predložených v rámci stanovísk dotknutých subjektov k oznámeniu.

V rámci vypracovania návrhu ÚPN-O Turie sa navrhuje a odporúča:

- Koncept ÚPN-O Turie rieši nové rozvojové plochy IBV i v blízkosti poľnohospodárskeho areálu a Biofarmy Turie, kde je predpoklad dopadu sprievodných vplyvov z poľnohospodárskej výroby. Z tohto dôvodu sa odporúča koncepčne prehodnotiť tieto plochy tak, aby dopad výrobných poľnohospodárskych areálov na funkciu bývania bol čo najmenší.
- Do ÚPN-O Turie doplniť plochu pre navrhovanú činnosť "Plnička nealkoholických nápojov - Turie. Jedná sa o činnosť, ktorá bola posúdená podľa zákona č. 24/2006 Z. z. - pre navrhovanú činnosť bolo vydané rozhodnutie Okresného úradu Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia podľa § 29 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe zámeru „Plnička nealkoholických nápojov, Turie“, ktorý predložil navrhovateľ, AQUA LIFE s.r.o., Kuzmányho 7, 974 01 Banská Bystrica po ukončení zisťovacieho konania (rozhodnutie č.j. OU-ZA-OSZP3-2014/018230/HnI z 13. 08. 2014).

Pre investičný zámer bolo obcou Turie už vydané:

- súhlasné Záväzné stanovisko k investičnej činnosti, list č. 472/2014 z 29. 07. 2014
- územné rozhodnutie č.s. 24723/2014-13643/2015-OS-TRBzo dňa 30. 03. 2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 02. 05. 2015
- na základe spracovaného projektu pre stavebné povolenie bolo dňa 26. 10. 2016 vydané investorovi stavebné povolenie pre SO 02 Komunikácie č.s. 492/2015/HL-SP - komunikácie a spevnené plochy, ktoré nadobudlo právoplatnosť 04. 03. 2016
- Zohľadniť a zdôrazniť skutočnosť, že časť územia obce Turie je súčasťou chránených území podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
- Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny pozornosť venovať navrhovaným

plochám rekreácie v kontakte s chráneným vtáčím územím SKCHVU013 Malá Fatra, uvedené plochy riešiť v súlade s platnou legislatívou (zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení, vykonávacie vyhlášky a predpisy).

- V textovej časti konceptu ÚPN-O Turie sa omylom uvádza Územie európskeho významu SKUEV0252, ktoré do k.ú. Turie nezasahuje. Naopak do územia obce Turie zasahuje SKUEV0930 Lúčanská Fatra. Uvedené je potrebné opraviť podľa skutkového stavu v textovej i výkresovej časti ÚPN-O Turie.
- Vo výkresovej časti konceptu ÚPN-O Turie nie sú zakreslené archeologické náleziská a archeologický potenciál obce, potrebné doplniť.
- V predmetnom území je evidované staré banské dielo. Túto skutočnosť je potrebné akceptovať a staré banské dielo doplniť a vymedziť ako plochu vyžadujúcu zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii do výkresovej, textovej a záväznej časti Návrhu ÚPN-O Turie.
- Problematiku svahových deformácií doplniť do výkresu č. 1 Návrhu ÚPN-O Turie.
- Do Návrhu záväznej časti - Článok 5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, bod 2 Ochrana prírody a tvorba krajiny doplniť znenia textu písmeno n) o veterné elektrárne, text bod 2 písmeno n) po úprave bude v znení: n) nepripustiť na nezastavaných plochách v extraviláne možnosť umiestnenia fotovoltaiických a veterných elektrární.
- Vo výkrese č. 4 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na poľnohospodárskej a lesnej pôde - variant 1 i variant 2 doplniť legendu - meliorácie.
- Pri vypracovaní návrhu ÚPN-O Turie zohľadniť výsledky procesu posudzovania uvedené v záverečnom stanovisku z posúdenia strategického dokumentu.

S návrhom záväznej časti ÚPN-O Turie, ktoré sú súčasťou konceptu ÚPN-O Turie z pohľadu vplyvov na životné prostredie možno s podmienkou zohľadnenia výsledkov posudzovania súhlasiť.

Pri príprave konkrétnych projektov je potrebné dodržať požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia vrátane zdravia obyvateľov, ktoré budú platné v čase ich prípravy a realizácie, vrátane všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie.

V. POROVNANIE VARIANTOV

Navrhovateľ Obec Turie, Obecný úrad, Hlavná 214, 013 12 Turie predkladá na posúdenie Správu o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Turie“.

Predkladaná Správa o hodnotení strategického dokumentu bola vyhodnotená podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov na základe Rozsahu hodnotenia Okresného úradu Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie určeným podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre hodnotenie vplyvov strategického dokumentu pre územnoplánovaciu dokumentáciu „Územný plán obce Turie“ na životné prostredie - list č. OÚ Žilina, OSZP3 2020/003608-004 zo dňa 18. 02. 2020.

Rozsah hodnotenia v bode 1. Varianty pre ďalšie hodnotenie stanovil, že "V ďalšom hodnotení vplyvu strategického dokumentu - v správe o hodnotení pre územnoplánovaciu dokumentáciu Obce Turie požadujeme rozpracovať strategický dokument variantne."

V.1. TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Pre zostavenie kritérií hodnotenia sme vychádzali z problematiky hodnotenia, kde dôležitým faktorom bolo porovnanie dvojvariantného riešenia (variant 1, variant 2) hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie s nulovým variantom. Výber optimálneho variantu ÚPN-O Turie predstavuje komplexnú kategóriu vyplývajúcu zo zhodnotenia viacerých vplyvov, dôsledkov či dopadov, ako sú:

- vplyvy na krajinu
- vplyvy na zdravie
- environmentálne dôsledky
- sociálno-ekonomické dôsledky
- územno-technické dopady

Optimálny variant ÚPN-O Turie by mal vo všeobecnosti v prvom rade zlepšovať kvalitu životného prostredia miestnym občanom najmä čo sa týka zdravia a rovnako by mal zlepšovať stav jednotlivých častí krajiny, najmä jej biotickej časti, alebo tento stav minimálne nezhoršovať.

V ďalšom rade by mal sledovať rozvoj obce Turie a to najmä po kvalitatívnej stránke rôznymi technickými, organizačnými, územnými a inými opatreniami rešpektujúc pritom socioekonomické postavenie občanov v nadväznosti na kultúrno-historické tradície. Posudzovaný koncept ÚPN-O Turie uvedené kritériá spĺňa v oboch variantoch riešenia, rozdiely medzi variantami sú minimálne a environmentálne akceptovateľné.

V.2. POROVNANIE VARIANTOV

Ako bolo uvedené v príslušných kapitolách pre hodnotenie vplyvu strategického dokumentu „Územný plán obce Turie“ sa hodnotí okrem nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa územie obce Turie vyvíjalo podľa súčasného stavu - obec nemá

spracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu) i dvojvariantné riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii - Územný plán obce Turie.

Porovnanie variantov

Nulový variant

Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia čiže de facto v rozsahu jeho zastavanej a nezastavanej plochy bez koncepcie riešenia rozvoja územia obce podľa platnej územnoplánovacej dokumentácie obce (obec nemá spracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu). Tento stav už nevytvára udržateľné podmienky pre rozvoj obce. V súčasnosti z hľadiska perspektívnosti rozvoja obce je potreba vypracovania ÚPN obce, ktorý by prehodnotil územie obce v rozsahu vyčlenenia nových disponibilných plôch, určenia ich funkcií, samozrejme pri environmentálnom zhodnotení vhodnosti ich vyčlenenia a priradenia funkcií.

V prípade nulového variantu by sa územie vyvíjalo podľa súčasného stavu a to vzhľadom k tomu, že obec nemá spracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu bez koordinácie rozvoja územia obce podľa platnej územnoplánovacej dokumentácie obce. V obci by absentovali ďalšie vhodné plochy pre rozvoj obce. Tento stav by bol vzhľadom na koncepciu rozvoja obce a možnosti jej rozvoja neudržateľný, čo sa prejavilo už v súčasnosti v požiadavke na spracovanie ÚPN obce Turie.

Varianty riešenia strategického dokumentu

Rozsah hodnotenia v bode 1. Varianty pre ďalšie hodnotenie stanovil, že v ďalšom hodnotení vplyvu strategického dokumentu - v správe o hodnotení pre územnoplánovaciu dokumentáciu Obce Turie sa požaduje rozpracovať strategický dokument variantne.

Návrh rozvoja funkčných zložiek zohľadňuje zistené potenciálne plochy pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a výroby pri zohľadnení dopravného prístupu, technickej infraštruktúry a záujmov ochrany prírody.

V etape konceptu územného plánu obce Turie sú variantne riešené plochy pre rozvoj bývania. Alternatívne je riešené využitie územia medzi juhovýchodným okrajom zastavaného územia a CSS TAU.

Tab. č. 22 Prehľad riešených lokalít a ich funkčné zameranie - Variant 1

Funkčné využitie	Lokalita
Lokalita určená pre rozvoj IBV	1, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15,
Lokalita určená pre rozvoj rekreácie	6, 17, 18, 19, 21, 22
Lokalita určená pre rozvoj OV	2, 7, 16
Lokalita určená pre rozvoj izolačnej zelene	4
Lokalita určená pre rozvoj poľnohospodárskej výroby	20
Lokalita určená pre rozvoj výroby, technických služieb	3, 4

Tab. č. 23 Prehľad riešených lokalít a ich funkčné zameranie - Variant 2

Funkčné využitie	Lokality
Lokality určené pre rozvoj IBV	1, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17*, 18*, 19*,
Lokality určené pre rozvoj rekreácie	6, 21, 22
Lokality určené pre rozvoj OV	2, 7, 16
Lokality určené pre rozvoj izolačnej zelene	4
Lokality určené pre rozvoj poľnohospodárskej výroby	20
Lokality určené pre rozvoj výroby, technických služieb	3, 4

Hrubo vyznačené čísla lokalít sa odlišujú oproti Variantu 1 vo výmere

Hrubo vyznačené čísla lokalít s hviezdíčkom sa odlišujú oproti Variantu 1 vo funkcii využitia

Variant 1 rieši návrh nových plôch bývania pre 2 300 obyvateľov. Časť plôch pre rozvoj bývania je riešený ako výhľad po roku 2040 - potreba bytov 240 v rodinných domoch do roku 2040. Územie medzi juhovýchodným okrajom zastavaného územia a CSS TAU je navrhnuté pre rozvoj rekreačnej funkcie - rekreačné domy. Plochy občianskej vybavenosti a plochy výroby pri bývalom poľnohospodárskom družstve sú rovnaké ako vo variante 2.

Variant 2 rieši návrh nových plôch bývania pre 2 300 obyvateľov. Časť plôch pre rozvoj bývania je riešený ako výhľad po roku 2040 ale v iných lokalitách ako variant 1 - potreba bytov 240 v rodinných domoch do roku 2040. Územie medzi juhovýchodným okrajom zastavaného územia a CSS TAU je navrhnuté pre rozvoj obytnej funkcie - rodinné domy. Plochy občianskej vybavenosti a plochy výroby pri bývalom poľnohospodárskom družstve sú rovnaké ako vo variante 1.

Rozdiely záberu sú identifikované iba u šiestich hodnotených lokalít rozvoja IBV (lokalita 1 IBV - 3,40 ha variant 1 resp. 2,02 ha variant 2, lokalita 11 IBV - 1,96 ha variant 1 resp. 3,23 ha variant 2, lokalita 15 IBV - 4,72 ha variant 1 resp. 5,68 ha variant 2, lokalita 17 IBV - 0,23 ha variant 1 resp. 3,23 ha variant 2.

Lokality 17 - 0,23 ha, 18 - 0,35 ha, 19 - 0,29 ha majú rovnakú výmeru, u variantu 1 majú stanovenú funkciu rekreácia a u variantu 2 majú stanovenú funkciu IBV.

Z hľadiska posúdenia vplyvu obidvoch variantov na zložky prírodného a životného prostredia i obyvateľstvo hodnotíme obidva varianty ako približne rovnocenné. Z hľadiska koncepcie rozvoja obce sa obec prikláňa k variantu 2.

Záber poľnohospodárskej pôdy

Posudzované varianty (Variant 1, Variant 2) sa líšia len veľkosťou záberu poľnohospodárskej pôdy a to vzhľadom na veľkosť riešeného územia iba minimálneho rozsahu. Celková výmera lokalít s predpokladaným vyňatím poľnohospodárskej pôdy v k.ú. Turie je podľa variantu 1 50,10 ha, z toho 12,99 ha je záber poľnohospodárskej pôdy, do zoznamu najkvalitnejšej pôdy z uvedenej plošnej výmery pôdy patrí 0,88 ha. Podľa variantu 2 je celková riešená výmera 52,06 ha, z toho 13,48 ha je záber poľnohospodárskej pôdy, do zoznamu najkvalitnejšej pôdy z uvedenej plošnej výmery pôdy patrí 0,78 ha.

Rozdiely záberu poľnohospodárskej pôdy sú identifikované iba u troch hodnotených lokalít rozvoja IBV (lokalita 1 IBV - 0,86 ha variant 1 resp. 0,51 ha variant 2, lokalita 11 IBV - 0,49 ha variant 1 resp. 0,79 ha variant 2, lokalita 15 IBV - 1,18 ha variant 1 resp. 1,45 ha variant 2). Lokalita 17 IBV - 0,23 ha variant 1 resp. lokalita 17 REK 3,23 ha variant 2 - variantne je riešená funkcia využitia. Lokality 18 - 0,08 ha, 19 - 0,29 ha majú

rovnakú výmeru i požiadavku na záber poľnohospodárskej pôdy, u variantu 1 majú stanovenú funkciu rekreácia a u variantu 2 majú stanovenú funkciu IBV.

Vplyvy u oboch variantoch možno považovať z hľadiska vplyvov na životné za skoro rovnocenné a obidva varianty za realizovateľné a to vzhľadom na veľkosť plôch záberu, kvalitu zaberaných pozemkov a ich lokalizáciu. Z hľadiska koncepcie rozvoja obce sa obec prikláňa k variantu 2. O stanovení definitívneho variantu riešenia môže rozhodnúť obec po zohľadnení podmienok súhlasu orgánu ochrany pôdy (OÚ Žilina).

Návrh riešenia územného rozvoja obce Turie uvedený v posudzovanom koncepte ÚPN-O Turie je z hľadiska vplyvu na životné prostredie prijateľný a odporúča sa schvaľujúcemu orgánu jeho schválenie v predloženom znení po zapracovaní navrhovaných opatrení uvedených v kapitole IV. a po zohľadnení opodstatnených pripomienok a požiadaviek účastníkov procesu posudzovania vyplývajúcich z písomných stanovísk k správe o hodnotení a konceptu ÚPN-O Turie, záverov z verejného prerokovania, ktoré budú súčasťou záverečného stanoviska z procesu posudzovania.

VI. METÓDY POUŽITÉ V PROCESE HODNOTENIA VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE A SPÔSOB A ZDROJE ZÍSKAVANIA ÚDAJOV O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

V procese hodnotenia vplyvov boli použité excerpčné a kompilačné metódy na základe existujúcej literatúry, archívnych materiálov, monitoringu prostredia a najmä podkladov od spracovateľa ÚPN obce Turie.

Významnou zložkou hodnotenia bol vlastný terénny prieskum, porovnanie dostupnej databázy z literatúry a prieskumných správ o riešenom území so zistenými podkladovými údajmi počas prieskumu, významným zdrojom boli informácie od dotknutých orgánov. Na základe analýzy územia a hodnotenia vplyvov boli v procese využité metódy analógie dát a odborné odhady a porovnania.

Základná podkladová údajová databáza vychádza z platnej územnoplánovacej dokumentácie, z územnej dokumentácie štátnej ochrany prírody, z literárnych zdrojov, ročeníek, monitoringu jednotlivých zložiek, dát zistených terénnym prieskumom a konzultácií s odborníkmi rôznych profesií.

Základné zdroje údajov:

Schválená ÚPD, vzťahujúca sa k riešenému územiu

- ÚPN VÚC Žilinského kraja, záväzná časť bola vyhlásená NV SR č. 223/1998 zo dňa 26. 05. 1998
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - Zmeny a doplnky č. 1 (združenie VÚC Žilina, 02/2005), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK zo dňa 27. 04. 2005, vyhlásená VZN ŽSK č. 6/2005 o záväzných častiach Zmien a doplnkov ÚPN VÚC ŽK
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - Zmeny a doplnky č. 2 (Ing. arch. Marián Pivarči a kol., 07/2006), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK uznesením č. 7 zo dňa 04. 09. 2006 ako dodatok 1 k VZN č. 6/2005 o záväzných častiach Zmien a doplnkov ÚPN VÚC ŽK
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - Zmeny a doplnky č. 3 (Ing. arch. Róbert Toman a kol., 05/2009), záväzná časť schválená dňa 17. 03. 2009 zastupiteľstvom ŽSK VZN č. 17/2009 o záväzných častiach Zmien a doplnkov č. 3 ÚPN VÚC ŽK
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - Zmeny a doplnky č. 4 (Ing. arch. Marián Pivarči a kol., 2010), ktoré aktualizovali vybrané profesijné okruhy. Záväzná časť Zmien a doplnkov č. 4 bola schválená zastupiteľstvom ŽSK uznesením č. 26/2011 zo dňa 27. 06. 2011
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - Zmeny a doplnky č. 5 (Ing. arch. Marián Pivarči a kol., 2018), ktoré aktualizovali vybrané profesijné okruhy. Záväzná časť Zmien a doplnkov č. 5 bola schválená zastupiteľstvom ŽSK VZN 49/2018, ktoré bolo schválené uznesením 5/4 zo dňa 19. 03. 2018

Základná údajová databáza vychádza zo zdrojov uvedených v kapitole C.X.

Pri posudzovaní vplyvov konceptu ÚPN-O Turie na životné prostredie boli použité odborné metódy a odhady s použitím súvisiacich databáz, literatúry, výsledkov komplexných prieskumov a rozborov, Krajinnoekologického plánu, RÚSES, výsledkov hodnotenie vplyvov konkrétnych činností v riešenom území a ďalších materiálov, ktoré obsahovali analýzu stavu životného prostredia a problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny záujmového územia. V rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie sa vykonala analýza pripomienok a požiadaviek zo stanovísk dotknutých orgánov

predložených k oznámeniu a opodstatnené pripomienky sa zohľadnili pri formulovaní záverov posudzovania. Chýbajúce informácie boli doplnené vlastným prieskumom a konzultáciami s obstarávateľom a spracovateľom konceptu ÚPN-O Turie. Na základe dostupných informácií boli koncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a celkové zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Pri spracovávaní správy o hodnotení strategického dokumentu zvláštna pozornosť bola venovaná špecifickým požiadavkám hodnotenia vplyvov na životné prostredie stanoveným Rozsahom hodnotenia Okresného úradu Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie určeným podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre hodnotenie vplyvov strategického dokumentu územnoplánovacej dokumentácie „Územný plán obce Turie“ na životné prostredie - prípis č. OÚ Žilina, OSZP3 2020/003608-004 zo dňa 18. 02. 2020.

V nasledujúcom texte uvádzame prehľad týchto špecifických požiadaviek s ich diskusiou, prípadne s odkazmi na miesto Správy resp. koncept ÚPN obce Turie, kde sú tieto požiadavky riešené.

2.2.1. Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu a samotného strategického dokumentu riešiť požiadavky a pripomienky dotknutých orgánov a dotknutých obcí, ktoré boli zaslané k oznámeniu, vyhodnotiť ich splnenie alebo nesplnenie (zdôvodniť)

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Inštitút dopravnej politiky (list č. 20564/2019/IDP/51048 z 19. 06. 2019)

MDVRR SR má k oznámeniu „ÚPN-O Turie“ nasledovné požiadavky a pripomienky:

- *pri stanovovaní priorít a cieľov rozvoja obcí v oblasti dopravy je potrebné rešpektovať priority rozvoja dopravnej infraštruktúry a strategický dokument ÚPN-O Turie zosúladiť s Programovým vyhlásením vlády SR (2016 - 2020) za oblasť dopravy, Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011, Operačným programom Integrovaná infraštruktúra 2014 - 2020, Stratégiou rozvoja dopravy SR do roku 2020, Strategickým plánom rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 a Strategickým plánom rozvoja dopravy SR do roku 2030;*
- *predmetnú územnoplánovaciu dokumentáciu spracovať v súlade s nadradenou, aktuálne platnou dokumentáciou ÚPN VÚC Žilinského samosprávneho kraja;*
- *rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej ochranné pásma;*
- *rešpektovať pripravované stavby dopravnej infraštruktúry, predovšetkým ochranné pásmo diaľnice D1 (v danom k. ú. vo výstavbe). Upozorňujeme, že diaľnica D1 patrí do koridoru Rýn - Dunaj (a jeho tzv. československej vetvy), ktorý je súčasťou základnej siete TEN-T (Trans-European Transport Network, tzn. Transeurópska dopravná sieť);*
- *všetky dopravné parametre (napr. dopravné pripojenia, statickú dopravu, cyklistické trasy, atď.) je potrebné navrhnuť v súlade s aktuálne platnými STN a technickými predpismi;*
- *postupovať podľa uznesení zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;*
- *na ochranu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a premávky na nich mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou*

označujúcou začiatok a koniec obce dodržať cestné ochranné pásma podľa zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon);

- pri navrhovaných lokalitách v blízkosti pozemných komunikácií a železničných tratí je potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov (ďalej len „vyhláška MZ SR“). Umiestnenie lokalít, predovšetkým bývania (resp. ubytovania), v pásme s prekročenou prípustnou hladinou hluku neodporúčame. V prípade realizácie takýchto lokalít je nevyhnutné pre elimináciu negatívnych účinkov dopravy navrhnuť protihlukové opatrenia a zaviazat investorov tak, aby zabezpečili dodržanie prípustných hladín hluku podľa vyhlášky MZ SR. Voči správcovi pozemných komunikácií a železničných tratí nebude možné uplatňovať požiadavku na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe;
- obzvlášť upozorňujeme, že pri lokalitách slúžiacich na bývanie, resp. ubytovanie, požadujeme zabezpečiť vypracovanie hlukovej štúdie vo vzťahu k cestnej komunikácii a dráhe (a doprave na nich) a zahrnúť jej výsledky do protihlukových opatrení stavieb tak, aby bola zabezpečená expozícia obyvateľov a ich prostredia hlukom v súlade s prípustnými hodnotami ustanovenými vyhláškou MZ SR a vyhláškou č. 237/2009 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyššie uvedená vyhláška MZ SR;
- postupovať v súlade s uznesením vlády SR č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR;
- upozorňujeme, že MDV SR patrí do zoznamu dotknutých subjektov Oznámenia o strategickom dokumente Územný plán obce Turie;
- vyžiadať si stanovisko Dopravného úradu a rešpektovať ho v plnom rozsahu.

Uvedené požiadavky a pripomienky boli akceptované, boli zapracované v príslušných častiach v koncepte ÚPN-O Turie. Koncept ÚPN-O Turie bude v rámci pripomienkovania ÚPN-O Turie i strategického dokumentu predložený príslušným dotknutým orgánom, organizáciám a subjektom. Pripomienky budú na základe vyhodnotenia obstarávateľom a príslušným orgánom vyhodnotené a opodstatnené zapracované do ÚPN-O Turie.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor štátnej geologickej správy (list č. 3994/2019-5.3, 31308/2019 z 02. 07. 2019)

V stanovisku oznamuje:

1. V katastrálnom území obce Turie (ďalej len „predmetné územie“) sa nachádza:
 - výhradné ložisko „Turie I; stavebný kameň (490)“ s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktoré nemá určenú organizáciu,
 - výhradné ložisko „Turie; stavebný kameň (491)“ s určeným dobývacím priestorom a chráneným ložiskovým územím pre PK Doprastav, a.s. Žilina.

Podľa § 15 ods. 1 banského zákona sú orgány územného plánovania a spracovatelia územnoplánovacej dokumentácie povinní pri územnoplánovacej činnosti vychádzať z podkladov o zistených a predpokladaných výhradných ložiskách a sú povinní navrhovať riešenie, ktoré je z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov najvýhodnejšie.

Ministerstvo požaduje dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania a podľa § 17 ods. 5 a § 26 ods. 3 banského zákona vyznačiť hranice chránených ložiskových území a dobývacích priestorov v územnoplánovacej dokumentácii.

Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložísk žiadame aj územia v blízkosti chránených ložiskových území a dobývacích priestorov nevyužívať ako obytné, prípadne rekreačné územia s novými stavbami.

Problematika vyššie uvedených ložísk je podľa vyššie uvedenej požiadavky a v súlade s príslušnou platnou legislatívou spracovateľmi konceptu ÚPN-O Turie zapracovaná do strategického dokumentu. Koncept ÚPN-O Turie bude v rámci pripomienkovania strategického materiálu predložený i príslušným dotknutým orgánom.

2. *V predmetnom území je evidované staré banské dielo tak, ako je zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo žiada evidované staré banské dielo vymedziť ako plochu vyžadujúcu zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii.*

Problematika je čiastočne zapracovaná už v posudzovanom strategickom dokumente a to vo výkrese širších vzťahov, kde toto staré banské dielo je v území vyznačené pod značkou staré banské dielo/štôľňa. Požiadavku MŽP SR je potrebné akceptovať a doplniť staré banské dielo do výkresovej, textovej a záväznej časti Návrhu ÚPN-O Turie. Evidované staré banské dielo je potrebné vymedziť ako plochu vyžadujúcu zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Požiadavka je zapracovaná i v rámci kapitoly C.IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie správy o hodnotení strategického dokumentu.

3. *V predmetnom území sú evidované skládky odpadov tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo odporúča uvedené skládky odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii.*

Požiadavka je akceptovaná, poloha evidovaných skládok (jedná sa o odvezené skládky) je v koncepte ÚPN-O Turie zakreslená u obidvoch hodnotených variantoch vo výkrese ochrany prírody a tvorby krajiny (vákresy č. 7). Pre lokality bývalých skládok odpadov je v záväznej časti v rámci článku 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie v bode 6. Odpady písmeno e) stanovené - "na miestach kde sa v minulosti nachádzali skládky odpadov posúdiť nezávadnosť životného prostredia".

4. *V predmetnom území je podľa priloženej mapy zaregistrovaný výskyt aktívnych, potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií. Aktívne zosuvy sa nachádzajú v severnej a západnej časti katastrálneho územia v extraviláne obce a pravdepodobne vznikli klimatickými faktormi a účinkom podzemných vôd. Nestabilné je aj bezprostredné okolie zaregistrovaných*

svahových deformácií, kde je možnosť rozšírenia a aktivizácie existujúcich zosuvov. Hodnotenú územie patrí do rájónu potenciálne nestabilných až nestabilných území. V územiach s nedostatočnou preskúmanosťou je predpoklad existencie doteraz nezaregistrovaných svahových deformácií. Územie je citlivé na väčšie antropogénne zásahy.

Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1 : 50 000 (Šimeková, Martinčeková a kol., 2006), ktorý je prístupný na mapovom serveri Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava (<http://apl.geology.sk/atlassd/>). Na webových stránkach sú dostupné aj ďalšie údaje a informácie o zaregistrovaných svahových deformáciách:

<http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/>

Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely.

Akceptuje sa. Problematika zosuvných území je zapracovaná už v koncepte strategického dokumentu, je zapracovaná i do výkresovej časti, je súčasťou i príslušnej časti Návrhu záväznej časti. Požiadavka je riešená v Návrhu záväznej časti článok 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, bod 9. písmeno a), kde sa uvádza - "Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely."

Problematika je zároveň hodnotená i v správe o hodnotení strategického dokumentu.

Požiadavku je potrebné doplniť i do výkresu č. 1 Návrhu ÚPN-O Turie.

5. *Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, tak ako je to zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.*

Problematika radónového rizika je zapracovaná v príslušnej časti konceptu riešenia, je premietnutá i do záväznej časti konceptu ÚPN-O Turie, kde v článku 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie v bode 7. písmeno a) sa uvádza - "Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia."

6. *Informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra - aplikácia Atlas geotermálnej energie*

<http://apl.geology.sk/mapportal/#/aplikacia/14>

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- a) *výskyt potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžiniersko-*

geologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

Akceptované. Problematika zosuvných území je zapracovaná v posudzovanom strategickom dokumente, je zapracovaná i do výkresovej časti, je súčasťou i príslušnej časti Návrhu záväznej časti. Požiadavka je riešená v Návrhu záväznej časti článok 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, bod 9. písmeno a), kde sa uvádza - "Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely."

Problematika je zároveň hodnotená i v správe o hodnotení strategického dokumentu.

- b) *výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 982/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.*

Akceptované. Problematika radónového rizika je zapracovaná v príslušnej časti konceptu riešenia, je premietnutá i do záväznej časti konceptu ÚPN-O Turie, kde v článku 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie v bode 7. písmeno a) sa uvádza - "Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia."

Problematika je zároveň hodnotená i v správe o hodnotení strategického dokumentu.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Agentúra správy majetku, detašované pracovisko Stred (list č. ASMDpS-1-936/2019 z 11. 06. 2019)

V stanovisku súhlasí s uvedeným ÚPN obce bez pripomienok.

Berie na vedomie.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline (list č. A/2019/02538/HŽPZ zo 17. 06. 2019)

Bez pripomienok. V závere stanoviska uvádza:

Strategický dokument nebude mať priame ani nepriame negatívne vplyvy na životné prostredie obce, ani okolitých katastrálnych území. V Návrhu ÚPN-O budú stanovené záväzné regulatívy, ktoré budú vytvárať predpoklady pre zlepšenie súčasného stavu životného prostredia v obci. Výstupy predmetného strategického dokumentu nebudú mať negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva. Návrh ÚPN-O bude rešpektovať vodné toky a vodárenské zdroje a ich ochranné pásma, nachádzajúce sa na území obce Turie. Uplatnenie strategického dokumentu nepredstavuje riziká z hľadiska životného prostredia, ochrany prírody a tvorby krajiny a ochrany zdravia.

Orgán na ochranu zdravia bude posudzovať jednotlivé stavby v územnom,

alebo v zlúčenom územnom a stavebnom konaní samostatne. Stavba musí byť v súlade s požiadavkami zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Berie sa na vedomie. Požiadavka je koncepčne zapracovaná v rámci strategického dokumentu a premietnutá i do Návrhu záväznej časti. Detailne bude riešená v rámci povoľovacieho procesu jednotlivých stavieb, stavba musí byť i v súlade s platnou ÚPN-O i v súlade s platnou legislatívou. Problematika je riešená i v príslušných častiach správy o hodnotení.

Obvodný banský úrad v Prievidzi (list č. 612-1343/2019 zo 11. 06. 2019)

V svojom stanovisku uvádza, že v katastrálnom území obce Turie eviduje:

- *dobývací priestor a totožné chránené ložiskové územie Turie 1., ktorého hranice sú určené nepravidelným n-uholníkom určeným vrcholovými bodmi v nasledujúcej tabuľke (viď v stanovisku priložená tabuľka);*
- *dobývací priestor a totožné chránené ložiskové územie Turie, ktorého hranice sú určené nepravidelným n-uholníkom určeným vrcholovými bodmi v nasledujúcej tabuľke (viď v stanovisku priložená tabuľka).*

Na základe uvedeného OBÚ v Prievidzi nemá námietky k strategickému dokumentu „Územný plán obce Turie“ za dodržania podmienky, že územný plán obce Turie nebude zasahovať do uvedených chránených ložiskových území, dobývacích priestorov a nedôjde k znemožneniu využitia nerastného bohatstva.

Berie sa na vedomie. Požiadavka je koncepčne zapracovaná v rámci strategického dokumentu a premietnutá i do Návrhu záväznej časti (viď článok 5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, bod 2. Ochrana prírodných zdrojov a ložísk nerastných surovín, písm. c) a d).

Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, pozemkový referát (list č. OU-ZA-OOP6-2019/027883-2/KOZ z 19. 06. 2019)

v stanovisku konštatuje:

Pri realizácii stavebných zámerov, situovaných na poľnohospodárskej pôde, je potrebné riadiť sa zásadami ochrany poľnohospodárskej pôdy, ustanovenými v § 12 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, s dôrazom na ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v zmysle zákona, a nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

Berie sa na vedomie a akceptuje. Požiadavka je koncepčne zapracovaná v rámci strategického dokumentu - konceptu územnoplánovacej dokumentácie obce Turie. Koncept ÚPN-O Turie bude v rámci pripomienkovania strategického materiálu predložený i príslušným dotknutým orgánom, dotknutým orgánom je i miestne príslušný orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy. Problematika je riešená i v príslušných častiach správy o hodnotení.

Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, odd. územného plánovania (list č. OU-ZA-OVBP1-2019/028127/KRU z 20. 06. 2019)

Bez pripomienok. V závere uvádza:

Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, odd. územného plánovania požaduje v celom procese obstarávania návrhu územnoplánovacej

dokumentácie (ÚPD) dodržiavať zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len stavebný zákon), Vyhlášku MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii (ďalej len vyhláška) a pri spracovaní ÚPD postupovať podľa metodických usmernení MDV SR.

Uvedená požiadavka sa akceptuje, dodržiavanie platnej legislatívy je povinnosťou pre celý proces obstarávania návrhu každej územnoplánovacej dokumentácie, kontrola dodržiavania je v kompetencii príslušných orgánov.

Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, ako dotknutý orgán štátnej správy list č. OU-ZA-OCDPK-2019/027630/2/POL z 26. 06. 2019)

Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií Žilina, ako príslušný cestný správny orgán vo veciach ciest II. a III. triedy, má v súvislosti s vypracovaním strategického dokumentu „Územný plán obce Turie“ z hľadiska nami sledovaných záujmov cestnej siete požiadavku rešpektovať umiestnenie, funkciu, ako aj rozvojové zámery pozemnej komunikácie III/2084, ktorá prechádza katastrálnym územím obce Turie. Akékoľvek zámery vo vzťahu k predmetnej komunikácii je potrebné konzultovať s jej správcom - Správou ciest Žilinského samosprávneho kraja.

Stanovisko sa berie na vedomie a akceptuje. Všetky vyššie uvedené požiadavky sú zapracované do konceptu ÚPN-O Turie. Problematika je riešená i v príslušných častiach správy o hodnotení. Koncept ÚPN-O Turie spolu so správou o hodnotení bude v rámci pripomienkovania strategického materiálu predložený i príslušným dotknutým orgánom. Kontrola dodržania zapracovania požiadavky je v kompetencii príslušných orgánov.

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, úsek štátnej správy ochrany ovzdušia (list č. OU-ZA-OSZP3-2019/027709-002/Cas zo dňa 18. 06. 2019)

Stanovisko bez pripomienok, v ktorom príslušný orgán úsek štátnej správy ochrany ovzdušia nepožaduje, aby bol predložený strategický dokument posudzovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

Berie sa na vedomie.

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, úsek štátnej vodnej správy (list č. OU-ZA-OSZP3-2019/02 7706-002/Mrh z 18. 06. 2019)

K predloženému oznámeniu o strategickom dokumente „Územný plán obce Turie“ má z hľadiska ochrany vodných pomerov pripomienky:

- *Odporúčame riešiť návrh zadržiavania, využívania resp. kontrolovaného odvádzania dažďových vôd, s cieľom zachovať prírode blízke pomery najmä pre lokality, ktoré sú problematické z hľadiska limitovaného množstva odvádzania zrážkových vôd cez existujúce kanalizácie a do recipientov.*
- *Doplniť do územnoplánovacej dokumentácie existujúce hydromelioračné stavby. Tieto hydromeliorácie je nutné v rámci navrhovaných lokalít plne rešpektovať.*
- *Odvedenie dažďových vôd zo striech, spevnených plôch a cestných komunikácií riešiť v zmysle platných technických noriem a predpisov.*

V prípade ich zaústenia do miestnych recipientov je potrebné tieto práce odsúhlasiť so správcom vodných tokov v území - SVP š.p., OZ Piešťany, Nábřežie I. Krasku č. 3/834, 921 80 Piešťany.

- *V lokalitách, kde splaškové odpadové vody z rodinných domov nie je možné vypúšťať do verejných kanalizácií, odporúčame tieto vody akumulovať do nepriepustných žúmp.*

Požiadavky sú v maximálnej miere zapracované v koncepte ÚPN-O Turie, premietnuté sú i v Návrhu záväznej časti - viď článok 4 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia, bod 2. Technické vybavenie územia, písm. a) v oblasti vodného hospodárstva, článok 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, bod 2. Ochrana podzemných a povrchových vôd a bod 8. Opatrenia zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Súčasťou záväznej časti je i požiadavka rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z. z. Plochy s melioráciami sú zapracované v koncepte ÚPN-O Turie a vyznačené i vo výkresovej časti územnoplánovacej dokumentácie (výkres č. 6). Koncept ÚPN-O Turie spolu so správou o hodnotení bude v rámci pripomienkovania strategického materiálu predložený i príslušným dotknutým orgánom. Kontrola dodržania zapracovania požiadaviek je v kompetencii príslušných orgánov.

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy na úseku ochrany prírody a krajiny (list č. OU-ZA-OSZPI-2019/028624-003/Bra z 24. 10. 2019)

Bez pripomienok. V stanovisku k oznámeniu o strategickom dokumente dotknutý orgán uvádza, že akceptuje predložený "Návrh Zadania ÚPN-O Turie" a považuje ho z hľadiska dotknutých záujmov ochrany prírody a krajiny za prijateľný.

Berie sa na vedomie a akceptuje.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Žiline (list č. ORHZ-ZA2-2019/000560-003 z 19. 06. 2019)

Stanovisko bez pripomienok, v ktorom sa uvádza, že Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Žiline ako dotknutý orgán podľa § 3 písm. p) zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov po preštudovaní dokumentu „Územný plán obce Turie“ z hľadiska ochrany pred požiarom nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Berie sa na vedomie a akceptuje.

Mesto Žilina (list č. 10291/2019-29801/2019-0ŽP-KLM z 19. 06. 2019)

V stanovisku Mesto Žilina súhlasí s predloženým oznámením o strategickom dokumente bez pripomienok. V závere stanoviska sa uvádza: "Keďže navrhovaná zmena nemá priamy vplyv na ÚPN-M Žilina v platnom znení, k strategickému dokumentu „Územný plán obce Turie“ nemáme pripomienky."

Berie sa na vedomie a akceptuje.

Obec Lietavská Lúčka (list č. OcÚ-2019/00098/724/Šm z 03. 07. 2019)

Stanovisko bez pripomienok.

Berie sa na vedomie a akceptuje.

2.2.2. *Vyhodnotiť vplyv navrhovaných záujmov v rámci územného plánu vo vzťahu k zosuvným územiám a inundačným územiám vodných tokov.*

Uvedená požiadavka je akceptovaná a zapracovaná už priamo v posudzovanom strategickom dokumente koncepte ÚPN-O Turie a zakomponovaná i do Návrhu záväznej časti. Uvedená problematika je riešená i v správe o hodnotení posudzovaného strategického dokumentu. Vyhodnotenie požiadavky je popísané i pri odpočte plnenia špecifických požiadaviek vyplývajúcich z určeného rozsahu hodnotenia.

- problematika zosuvných území - vid' bližšie špecifická požiadavka 2.1.1. časť prípis Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor štátnej geologickej správy (list č. 3994/2019-5.3, 31308/2019 z 02. 07. 2019)
- problematika inundačných území vodných tokov - vid' bližšie špecifická požiadavka 2.1.7.

Koncept ÚPN-O Turie spolu so správou o hodnotení bude v rámci pripomienkovania strategického materiálu predložený príslušným dotknutým orgánom.

2.2.3. *Vyhodnotiť vplyv navrhovaných plôch (najmä plôch výroby) na jednotlivé zložky životného prostredia a zachovanie zdravia obyvateľstva a navrhnúť opatrenia regulatív na ich maximálnu elimináciu.*

Uvedená požiadavka je akceptovaná a zapracovaná už priamo v posudzovanom strategickom dokumente koncepte ÚPN-O Turie, je premietnutá i do Návrhu záväznej časti - vid' článok 1 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, článok 2 Prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch, článok 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie. Uvedená problematika je riešená i v správe o hodnotení posudzovaného strategického dokumentu.

Koncept ÚPN-O Turie spolu so správou o hodnotení bude v rámci pripomienkovania strategického materiálu predložený príslušným dotknutým orgánom.

2.2.4. *Vyhotoviť zrážkové odtokové štúdie pred začatím ďalšej urbanizácie pre lokality, ktoré sú problematické z hľadiska vysokej hladiny podzemnej vody a limitovaného množstva odvádzania zrážkových vôd do recipientu.*

Uvedená požiadavka je zapracovaná v posudzovanom strategickom dokumente koncepte ÚPN-O Turie, riešená je v kapitole B. Riešenie územného plánu, podkapitola I) 2. Vodné hospodárstvo - časť Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd - dažďová kanalizácia a časť Ochrana územia pred povodňami. Zároveň je premietnutá i do Návrhu záväznej časti - vid' článok 4 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia, bod 2. Technické vybavenie územia, písm. a) v oblasti vodného hospodárstva, článok 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, bod 2. Ochrana podzemných a povrchových vôd.

Koncept ÚPN-O Turie spolu so správou o hodnotení bude v rámci pripomienkovania strategického materiálu predložený príslušným dotknutým orgánom.

2.2.5. *Vyhodnotiť súlad územnoplánovacej dokumentácie s platným ÚPN-VÚC Žilinského kraja a ďalšími strategickými dokumentami.*

Uvedená požiadavka je akceptovaná a zapracovaná už priamo v posudzovanom strategickom dokumente koncepte riešenia, kde sa spôsob riešenia a zapracovania špecifickej požiadavky 2.2.5 uvádza v kapitole B. Riešenie územného plánu v časti b) Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu. Priamo v tejto kapitole sa uvádza - citujeme:

"Pri riešení územného plánu obce Turie je potrebné rešpektovať územný plán regiónu - Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja, ktorého záväzná časť bola vyhlásená Nariadením Vlády SR č. 223/1998 zo dňa 26. 05. 1998 v znení Zmien a Doplňkov č. 1 až 5, ktorých záväzné časti boli vyhlásené Všeobecne záväznými nariadeniami Žilinského kraja.

Schválené záväzné regulatívy a verejnoprospešné stavby vyplývajúce v aktualizovanej Záväznej časti ÚPN VÚC Žilinského kraja pre katastrálne územie Turie sú uvedené v nasledovnom texte."

Následne sú na stranách 11 až 15 uvedené Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia a verejnoprospešné stavby vzťahujúce sa na riešený strategický dokument - ÚPN-O Turie.

Zároveň v kapitole C. Doplňujúce údaje (str. 85) sú uvedené podklady, ktoré boli použité pri spracovávaní prieskumov a rozborov ÚPN-O Turie.

Posudzovaný strategický dokument Koncept ÚPN-O Turie je v súlade s vyššie uvedenými nadradenými dokumentáciami, súlad bude zároveň preverený procesom pripomienkovania posudzovaného strategického dokumentu príslušnými dotknutými orgánmi, organizáciami a ostatnými zainteresovanými subjektmi i priebežným procesom schvaľovania hodnotenej ÚPN-O Turie.

2.2.6. *Návrh územného plánu musí rešpektovať existujúce ochranné pásma vodárenských zdrojov.*

Uvedená požiadavka je akceptovaná a zapracovaná už priamo v posudzovanom strategickom dokumente koncepte ÚPN-O Turie - viď kapitola B. Riešenie územného plánu, podkapitola m) Konceptia starostlivosti o životné prostredie, časť Ochrana povrchových a podzemných vôd, požiadavka je premietnutá i do Návrhu záväznej časti konceptu ÚPN-O Turie. Vodárenské zdroje i ich ochranné pásma sú zapracované i do výkresovej časti (výkres č. 1 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a VPS, výkres č. 4 Výkres riešenia verejného technického vybavenia vodné hospodárstvo). Premietnuté sú i v Návrhu záväznej časti - viď článok 4 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia, bod 2. Technické vybavenie územia, písm. a) v oblasti vodného hospodárstva, článok 5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, bod 2 Ochrana prírodných zdrojov a ložísk nerastných surovín, písmeno a), článok 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, bod 2. Ochrana podzemných a povrchových vôd.

2.2.7. *Do návrhu územného plánu obce musia byť zahrnuté inundačné územia vodných tokov, mapy povodňového ohrozenia.*

Problematika ochrany územia pred povodňami je v koncepte ÚPN-O Turie

riešená v kapitole B. Riešenie územného plánu, podkapitola I) 2. Vodné hospodárstvo - časť Ochrana územia pred povodňami, kde sa uvádza súbor požiadaviek, ktoré je potrebné rešpektovať pre uvažované rozvojové aktivity z hľadiska požiadaviek protipovodňovej ochrany územia obce. Zároveň je premietnutá i do Návrhu záväznej časti - vid' článok 4 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia, bod 2. Technické vybavenie územia, písm. a) v oblasti vodného hospodárstva, článok 6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, bod 2. Ochrana podzemných a povrchových vôd. Problematika povodňového ohrozenia je premietnutá i vo výkresovej časti - výkres č. 1 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a VPS, kde v rámci zoznamu verejnoprospešných stavieb sú uvedené i protipovodňové opatrenia.

VII. NEDOSTATKY A NEURČITOSTI V POZNATKOKCH, KTORÉ SA VYSKYTLI PRI VYPRACÚVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ

Z hľadiska environmentálneho hodnotenia komplexných vplyvov činnosti nie sú spracovateľovi známe žiadne zásadné problémy, o ktorých by neexistovali potrebné informácie a prijateľné návrhy na ich riešenie. Údaje o kvalite zložiek životného prostredia a následné hodnotenie vplyvov sú spracované v merítku riešeného územia (najbližšie kontaktné územie, kde je možnosť predpokladať čo i len minimálny vplyv z realizovanej investičnej činnosti). Podkladové údaje sú viazané na širšie okolie (monitoring zložiek životného prostredia) resp. na administratívne údaje (štatistické údaje o obyvateľstve), extrapolácia údajov na riešené územie bola kombinovaná s terénnym prieskumom územia. Nie sú nám známe žiadne nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré by mohli zásadnou mierou ovplyvniť podkladovú databázu analýzy územia, následného hodnotenia vplyvov a záverečného stanoviska, ktoré je výsledkom predkladanej environmentálnej štúdie. Súhrnná miera neurčitosti je zhodná s výpovednou schopnosťou hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, rozsahu jej spracovania a poskytnutých podkladov. Z hľadiska environmentálneho hodnotenia analýz územia, jeho jednotlivých zložiek a následne vplyvov je miera neurčitosti v poznatkoch daná hodnotenou územnoplánovacou dokumentáciou, ktorá rieši plochy rozvoja ale jej cieľom a úlohou nie je riešiť konkrétne investičné zámery na vyčlenených plochách. Z toho dôvodu v správe o hodnotení nemôžeme hodnotiť vplyv určitých plôch rozvoja na jednotlivé funkčné plochy obce. V prípade umiestnenia jednotlivých výrob resp. činností do územia budú prevádzky a technológie resp. činnosti riešené v závislosti od charakteru a typu výroby a jej výrobných kapacít resp. od charakteru činnosti v procese predprojektovej a projektovej prípravy v zmysle platnej legislatívy – zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov resp. v prípade zaradenia činnosti i v zmysle zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia (zákon IPKZ) v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) v zmysle ďalších neskorších predpisov a pod. a v súlade s príslušnou platnou legislatívou.

Navrhované riešenie ďalšieho územného rozvoja obce Turie podľa predloženého konceptu ÚPN-O Turie by nemalo závažne negatívne vplyvať na životné prostredie, pretože ide o plánovací dokument a jeho riešenie vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja.

Pri posudzovaní vplyvov navrhovaného riešenia ÚPN-O Turie na životné prostredie bolo potrebné pre upresnenie predpokladaných vplyvov ďalšieho rozvoja obce zamerať sa tiež na vplyvy vyplývajúce z realizácie opatrení a záväzných regulatív obsiahnutých v koncepte ÚPN-O Turie, nakoľko sa vo vzťahu k stupňu posudzovania a rozsahu riešenia v procese posudzovania tohto strategického dokumentu vyskytuje ešte veľa neurčitostí, najmä z dôvodu nedostatku vstupných informácií súvisiacich s očakávanými vplyvmi na životné prostredie, ktoré môžu nastať pri realizácii rozvojových zámerov na navrhovaných funkčných plochách a pri umiestňovaní konkrétnych činností a stavieb v území.

Na základe dostupných informácií v etape strategického environmentálneho hodnotenia je možné ďalší rozvoj obce Turie navrhovaný v koncepte ÚPN-O Turie z hľadiska vplyvu na životné prostredie odporúčať. Vo viacerých aspektoch hodnotenia vplyvov na životné prostredie nie je možné v správe o hodnotení jednoznačne a detailne vyhodnotiť vplyvy realizácie cieľov rozvoja uvedených v koncepte na životné prostredie.

V tomto zmysle je potrebné správu o hodnotení a výsledky posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie ponímať ako dostatočný východiskový podklad pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie konkrétnych činností, stavieb a rozvojových zámerov, ktoré podliehajú posudzovaniu podľa III. časti zákona č. 24/2006 Z. z. v rámci ktorých budú predpokladané vplyvy ďalej upresňované a konkretizované, vrátane návrhu a realizácie opatrení na ich zníženie prípadne odstránenie.

VIII. VŠEOBECNE ZROZUMITEĽNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Hodnotený strategický dokument:

Územný plán obce Turie

predkladaný obstarávateľom:

Obec Turie, Hlavná 214, 130 12 Turie

bol vyhodnotený podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov - Príloha č. 5 na základe Rozsahu hodnotenia Okresného úradu Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie určeným podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre hodnotenie vplyvov strategického dokumentu „Územný plán obce Turie“ na životné prostredie - prípis č. OÚ Žilina, OSZP3 2020/003608-004 zo dňa 18. 02. 2020, ktorý v bode 2. Rozsah hodnotenia v časti 2.1. Všeobecné podmienky, bod 2.1.1 určil: „Obstarávateľ zabezpečí vypracovanie hodnotenia vplyvu návrhu strategického dokumentu na životné prostredie, ktorý bude uvedený v správe o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie. Správa o hodnotení bude rozpracovaná podľa všetkých bodov prílohy č. 5 zákona, primerane charakteru strategického dokumentu a s osobitným prihliadnutím na body uvedené v časti špecifické požiadavky tohto rozsahu hodnotenia.“

Predmetom posudzovania je prvý územný plán, ktorý rieši využívanie územia obce Turie.

Dôvodom obstarávania územného plánu obce je potreba získania aktuálneho základného nástroja územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie, so zameraním na rozvoj funkcie bývania, občianskeho vybavenia, rekreácie a športu v katastrálnom území obce, ktoré je zároveň riešeným územím Územného plánu obce Turie. Návrhovým obdobím územného plánu je obdobie do roku 2040.

Hlavné ciele riešenia:

- komplexne riešiť rozvoj celého administratívneho územia obce Turie,
- vytvoriť predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja,
- navrhnuť primerané plochy pre výstavbu rodinných domov,
- navrhnuť plochy pre občiansku vybavenosť,
- posúdiť požiadavky občanov na výstavbu chat a záhradiek,
- posúdiť zámer na realizáciu rybníkov a agroturistiky,
- posúdiť zámer na výstavbu farmy,
- navrhnuť dopravný systém obce a doplniť sieť miestnych komunikácií v rozvojových lokalitách,
- doplniť sieť hlavných peších trás,
- doplniť sieť cyklochodníkov a cyklotrás,
- navrhnuť technickú infraštruktúru v rozvojových lokalitách,
- stanoviť plochy pre verejnoprospešné stavby.

Územný plán obce (ÚPN O) obstaráva obec Turie prostredníctvom odborne spôsobilej osoby pre obstarávanie ÚPP a ÚPD, ktorou je Ing. arch. Ján Burian (reg. č. 229).

Zadanie pre vypracovanie dokumentácie Územného plánu obce Turie bolo schválené obecným zastupiteľstvom obce Turie dňa 08. 01. 2020, č. uznesenia 1/2020.

Dokumentácia ÚPN-O je vypracovaná v súlade s požiadavkami na riešenie jednotlivých funkčných systémov územného rozvoja obce stanovených v schválenom Zadaní. Zásady riešenia stanovené v Zadaní sú akceptované. Obsah dokumentácie ÚPN-O je spracovaný v štruktúre zodpovedajúcej § 12 vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o ÚPP a ÚPD.

Nový ÚPN-O Turie po jeho schválení bude základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie obce Turie. Bude komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia obce, súlad záujmov a činnosti ovplyvňujúcich územný rozvoj obce, životné prostredie a ekologickú stabilitu a stanoví záväzné regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

Strategický dokument, ktorým je ÚPN-O Turie, podlieha podľa § 4 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z. z.“) posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa tohto zákona. Hodnotenie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie sa vykonáva v etape vypracovania konceptu ÚPN-O Turie.

Koncept ÚPN-O Turie, ktorý bol predložený na posúdenie, bol vypracovaný podľa schváleného zadania so zohľadnením pripomienok zo stanovísk predložených k oznámeniu.

V koncepte riešenia sú premietnuté požiadavky stanovené Okresným úradom Žilina, Odbor starostlivosti o životné prostredie listom č. OÚ Žilina, OSZP3 2020/003608-004 zo dňa 18. 02. 2020, v ktorom určuje podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EIA“), "Rozsah hodnotenia" strategického dokumentu územnoplánovacej dokumentácie "Územný plán obce Turie" vyplývajúce z rozsahu hodnotenia.

Posudzovanie vplyvov strategického dokumentu ÚPN-O Turie na životné prostredie sa vykonáva podľa § 9 zákona č. 24/2006 Z. z., prílohy č. 5 k tomuto zákonu a rozsahu hodnotenia určeného Okresným úradom Žilina podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. (OÚ Žilina, OSZP3 2020/003608-004 zo dňa 18. 02. 2020).

V priebehu posudzovania boli zhodnotené vplyvy realizácie ÚPN-O Turie na životné prostredie vrátane zdravia, (primárne, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, strednodobé, dlhodobé, trvalé, dočasné, pozitívne i negatívne), ktoré bolo možné predpokladať v etape strategického environmentálneho hodnotenia.

Posúdenie ÚPN-O Turie bolo vykonané podľa zákona č. 24/2006 Z. z. z hľadiska predpokladaných vplyvov na

- obyvateľstvo,
- zložky životného prostredia (horninové prostredie, pôdu, vodu, ovzdušie),
- prírodu a jej zložky (fauna, flóra a ich biotopy, biodiverzita),
- územia chránené podľa osobitných predpisov,
- krajinu vrátane prvkov ÚSES,
- kultúrne a historické pamiatky,
- archeologické náleziská, paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

V rámci posudzovania strategického dokumentu neboli zistené také závažné negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré by bránili jeho schváleniu.

Návrh rozvoja riešeného územia uvedený v posudzovanom koncepte ÚPN-O Turie je z hľadiska vplyvu na životné prostredie prijateľný a odporúča sa schvaľujúcemu orgánu jeho schválenie v predloženom znení po zapracovaní navrhovaných opatrení uvedených v kapitole IV. správy o hodnotení a po zohľadnení opodstatnených pripomienok a požiadaviek účastníkov procesu posudzovania vyplývajúcich z písomných stanovísk k správe o hodnotení a ku konceptu ÚPN-O Turie a zo záverov z verejného prerokovania, ktoré budú súčasťou záverečného stanoviska z procesu posudzovania.

IX. ZOZNAM RIEŠITEĽOV A ORGANIZÁCIÍ, KTORÉ SA NA VYPRACOVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ PODIEĽALI

SPRACOVATEĽ SPRÁVY O HODNOTENÍ

RNDr. Miloslav Badík
ENVI-EKO, s. r. o.
Platanová 3225/2, 010 07 Žilina
Tel.: 0908 904243
e-mail: envi.eko@gmail.com

X. ZOZNAM DOPLŇUJÚCICH ANALYTICKÝCH SPRÁV A ŠTÚDIÍ, KTORÉ SÚ K DISPOZÍCII U NAVRHOVATEĽA A KTORÉ BOLI PODKLADOM NA VYPRACOVANIE SPRÁVY O HODNOTENÍ

SCHVÁLENÁ ÚPD, VZŤAHUJÚCA SA K RIEŠENÉMU ÚZEMIU

- ÚPN VÚC Žilinského kraja, záväzná časť bola vyhlásená Nariadením Vlády SR č. 223/1998 zo dňa 26. 05. 1998
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - Zmeny a doplnky č. 1 (združenie VÚC Žilina, 02/2005), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK zo dňa 27. 04. 2005, vyhlásená VZN ŽSK č. 6/2005 o záväzných častiach Zmien a doplnkov ÚPN VÚC ŽK
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - Zmeny a doplnky č. 2 (Ing. arch. Marián Pivarčí a kol., 07/2006), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK uznesením č. 7 zo dňa 04. 09. 2006 ako dodatok 1 k VZN č. 6/2005 o záväzných častiach Zmien a doplnkov ÚPN VÚC ŽK
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - Zmeny a doplnky č. 3 (Ing. arch. Róbert Toman a kol., 05/2009), záväzná časť schválená dňa 17. 03. 2009 zastupiteľstvom ŽSK VZN č. 17/2009 o záväzných častiach Zmien a doplnkov č. 3 ÚPN VÚC ŽK
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - Zmeny a doplnky č. 4 (Ing. arch. Marián Pivarčí a kol., 2010), ktoré aktualizovali vybrané profesijné okruhy. Záväzná časť Zmien a doplnkov č. 4 bola schválená zastupiteľstvom ŽSK uznesením č. 26/2011 zo dňa 27. 06. 2011
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - Zmeny a doplnky č. 5 (Ing. arch. Marián Pivarčí a kol., 2018), ktoré aktualizovali vybrané profesijné okruhy. Záväzná časť Zmien a doplnkov č. 5 bola schválená zastupiteľstvom ŽSK VZN 49/2018, ktoré bolo schválené uznesením 5/4 zo dňa 19. 03. 2018

ÚZEMNO-PLÁNOVACIE PODKLADY

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KÚRS, 2001)
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra na roky 2014-2020
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja
- Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja obec Turie na roky 2015 - 2021
- Program odpadového hospodárstva Združenia obcí Rajecká dolina na roky 2016 - 2020
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žilina - Aktualizácia prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020
- Stratégia rozvoja SR do roku 2020

- Regionálny ÚSES ÚPN VÚC Žilinského kraja (združenie VÚC Žilina, 1998)

LITERATÚRA A ZDROJE INFORMÁCIÍ O ÚZEMÍ

- ▣ Badík, M. a kol., 1998: Správa o stave životného prostredia Žilinského kraja, SAŽP, stredisko Žilina
- ▣ Badík, M., 2009: Turie - nový cintorín, Zámer činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ENVI-EKO, s. r. o., Žilina
- ▣ Badík, M., 2014: Plnička nealkoholických nápojov, Turie, Zámer činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ENVI-EKO, s. r. o., Žilina
- ▣ Biely, A. a kol.:1996: Geologická mapa Slovenska, MŽP SR a Geologická služba SR, Bratislava
- ▣ Biely, A. a kol.: 1996: Vysvetlivky ku geologickej mape Slovenska, MŽP SR a Geologická služba SR, Bratislava
- ▣ Futták, J. et. al., 1966: Fytografické členenie Slovenska I. Veda, Vydavateľstvo SAV, Bratislava
- ▣ Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky, Slovenská komisia pre životné prostredie, Bratislava, 1992
- ▣ Hydrologická ročenka, SHMÚ, Bratislava 2010
- ▣ Konček, M., Šebek, O. a kol., 1972: Klimatické a fenologické pomery Stredoslovenského kraja. HMÚ Bratislava
- ▣ Kvalita podzemných vôd na Slovensku, 2014, SHMÚ, 2015
- ▣ Kvalita povrchových vôd na Slovensku 2007 - 2008, SHMÚ Bratislava 2009
- ▣ Lieskovská, Z., Némethová M. a kol., 2016: Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2015, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica
- ▣ Matula, M., a kol., 1989: Atlas inžinierskogeologických máp SSR. Slovenská kartografia, Bratislava
- ▣ Mazúr, E. a kol., 1980: Atlas SSR, vyd. SAV Bratislava a SÚG a K Bratislava
- ▣ Miklós, L. a kol., 2002: Atlas krajiny SR, MŽP SR Bratislava a SAŽP Banská Bystrica
- ▣ Michalko, J. a kol., 1986: Geobotanická mapa ČSSR. SSR. Veda, Bratislava
- ▣ Obyvateľstvo v SR a krajoch SR, Vybrané výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 (ŠÚ SR)
- ▣ Správy o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v Slovenskej republike za roky 2016 až 2018, MŽP SR a SHMÚ Bratislava
- ▣ Stanová, V. & Valachovič, M., (eds.), 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE - Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava
- ▣ Šamaj, Š, 1990: Klimatické pomery Slovenska, vybrané charakteristiky, Zborník prác SHMÚ, zv. 33/I, Alfa, Bratislava
- ▣ Šamaj, Š, 1990: Klimatické pomery Slovenska, vybrané charakteristiky, mapová časť, Zborník prác SHMÚ, zv. 33/II, Alfa, Bratislava
- ▣ Šuba, J. a kol., 1984: Hydrogeologická rajonizácia Slovenska. Hydrofond, SHMÚ Bratislava

- 📖 Valachovič, M., Stanová, V., Dražil, T., Maglocký, Š., 2002: Biotopy Slovenska zaradené do Smernice o biotopoch č. 92/43/EHS, Interpretčný manuál NATURA 2000, Daphné, Botanický ústav SAV, Bratislava
- 📖 Vodohospodárska bilancia množstva podzemnej vody za rok 2016 (SHMÚ 2017)
- 📖 Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011, Obyvateľstvo podľa národnosti (ŠÚ SR)
- 📖 Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011, Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania (ŠÚ SR)

PRÁVNE PREDPISY

- ♦ Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- ♦ Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
- ♦ Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- ♦ Vyhláška MŽP SR č. 17/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú národné prírodné rezervácie a uverejňuje zoznam prírodných rezervácií
- ♦ Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- ♦ Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny
- ♦ Výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu a nasledujúce doplnenia
- ♦ Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov
- ♦ Nariadenie vlády SSR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd
- ♦ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 174/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti
- ♦ Nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd
- ♦ Vyhláška MŽP SR č. 397/2003 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o meraní množstva vody dodanej verejným vodovodom a množstva vypúšťaných vôd, o spôsobe výpočtu množstva vypúšťaných odpadových vôd a vôd z povrchového odtoku a o smerných číslach spotreby vody
- ♦ Vyhláška MŽP SR č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov
- ♦ Vyhláška MŽP SR č. 100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd

- ♦ Vyhláška MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov
- ♦ Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- ♦ Vyhláška MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších zákonov
- ♦ Vyhláška MŽP SR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia
- ♦ Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- ♦ Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
- ♦ Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- ♦ Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- ♦ Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- ♦ Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí
- ♦ Vyhláška MZ SR č. 534/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zdroje elektromagnetického žiarenia a na limity expozície obyvateľov elektromagnetickému žiareniu v životnom prostredí

Webové stránky

- www.air.sk, www.enviro.gov.sk, www.enviroportal.sk, www.google.sk,
www.katasterportal.sk, www.sazp.sk, www.sguds.sk, www.shmu.sk,
www.sopsr.sk, www.ssc.sk, www.statistics.sk, www.nds.sk,
www.podnemapy.sk, www.turie.sk, www.uzis.sk, www.zilinskazupa.sk

**XI. DÁTUM A POTVRDENIE SPRÁVNOSTI A ÚPLNOSTI ÚDAJOV
PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU
SPRACOVATEĽA SPRÁVY O HODNOTENÍ A OPRÁVNENÉHO
ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA**

ZA SPRACOVATEĽA SPRÁVY O HODNOTENÍ: ENVI-EKO, s. r. o., Žilina

V Žiline, 12. augusta 2020

.....
RNDr. Miloslav Badík
konateľ

ZA OBSTARÁVATEĽA: Obec Turie

V Turí, 12. augusta 2020

.....
Alica Kostolná
starostka obce Turie